

Integrovaná strategie území Místní akční skupiny SKCH

MAS SKUTEČSKO, KOŠUMBERSKO A CHRASTECKO, o. s.

Chráníme svůj životní prostor

2014 – 2020

Obsah:

1. Úvod	4
1.1 Základní informace o MAS SKCH	4
1.1.1 Identifikace MAS SKCH	4
1.1.2 organizační struktura	5
1.1.3 definování odpovědnosti	13
1.2 Popis místního partnerství	13
1.3 Historie MAS SKCH	14
2. Metoda zpracování SCLLD	15
2.1 Popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství (participativní i expertní)	15
2.2. Přehled členů týmu pro zpracování strategie	16
2.3. Popis způsobu vyhodnocování SCLLD	17
3. Analytická část	21
3.1 Základní popis území MAS	21
3.2 Vyhodnocení současného stavu území	25
3.2.1 Obyvatelstvo (vývoj osídlení, věková struktura, vzdělanostní struktura)	
3.2.1.1 Vývoj osídlení	25

3.2.1.2	Věková struktura	27
3.2.1.3	Vzdělanostní struktura	28
3.2.1.4	Dílčí SWOT analýza	29
3.2.1.5	Návrh dílčích opatření	30
3.2.2	Technická infrastruktura a doprava	30
3.2.2.1	Dílčí SWOT analýza	31
3.2.2.2	Návrh dílčích opatření	32
3.2.3	Vybavenost obcí, služby a život v obcích (spolky, kulturní a sportovní vybavenost a aktivity sociální, zdravotní služby apod.)	32
3.2.3.1	Vybavenost obcí, služby	32
3.2.3.2	Život v obcích	34
3.2.3.3	Dílčí SWOT analýza	36
3.2.3.4	Návrh dílčích opatření	36
3.2.4	Bydlení	
3.2.4.1	Dílčí SWOT analýza	38
3.2.4.2	Návrh dílčích opatření	38
3.2.5	Životní prostředí	38
3.2.5.1	Odpadové hospodářství a nakládání s odpady	40
3.2.5.2	Ochrana ovzduší	41
3.2.5.3	Ochrana vod	41
3.2.5.4	Ochrana půdy	41
3.2.5.5	Energetika	42
3.2.5.6	Dílčí SWOT analýza	42
3.2.5.7	Návrh dílčích opatření	42
3.2.6	Podnikání, výroba, zaměstnanost	43
3.2.6.1	Podnikání a výroba	43
3.2.6.2	Zaměstnanost	45
3.2.6.3	Dílčí SWOT analýza	45
3.2.6.4	Návrh dílčích opatření	45
3.2.7	Vzdělávání, školství	45
3.2.7.1	Dílčí SWOT analýza	49
3.2.7.2	Návrh dílčích opatření	49
3.2.8	Řízení obcí, informovanost, spolupráce	49
3.2.8.1	Řízení obcí	49
3.2.8.2	Informovanost	50
3.2.8.3	Spolupráce	51
3.2.8.4	Dílčí SWOT analýza	51
3.2.8.5	Návrh dílčích opatření	52

3.2.9	Bezpečnost	52
3.2.9.1	Dílčí SWOT analýza	52
3.2.9.2	Návrh dílčích opatření	52
3.2.10	Turistický ruch a historie území	52
3.2.10.1	Historie území	52
3.2.10.2	Příroda	56
3.2.10.3	Kulturní památky	58
3.2.10.4	Technické památky	65
3.2.10.5	Zajímavosti regionu	65
3.2.10.6	Dílčí SWOT analýza	67
3.2.10.7	Návrh dílčích opatření	68
4.	Vyhodnocení rozvojového potenciálu území	68
4.1	Územní plánování	68
4.2	Rozvojová území	69
4.3	Lidský potenciál	69
4.4	Rozvojový potenciál	70
4.5	Finanční a další prostředky území	70
4.6	Dílčí SWOT analýza	71
4.7	Návrh dílčích opatření	71
5.	SWOT analýza celková	72
6.	Strategická část SCLLD MAS SKCH	73
6.1.	Východiska pro strategickou část	73
6.2.	Vize, mise, principy spolupráce MAS SKCH	73
6.3.	Stanovení priorit	74
7.4	Strategické cíle, specifické cíle a opatření	76
7.5.	Provázanost s horizontálními tématy	82
7.6.	Návaznost na jiné strategické dokumenty	82
7.7.	Integrační a inovativní prvky	83

1. Úvod

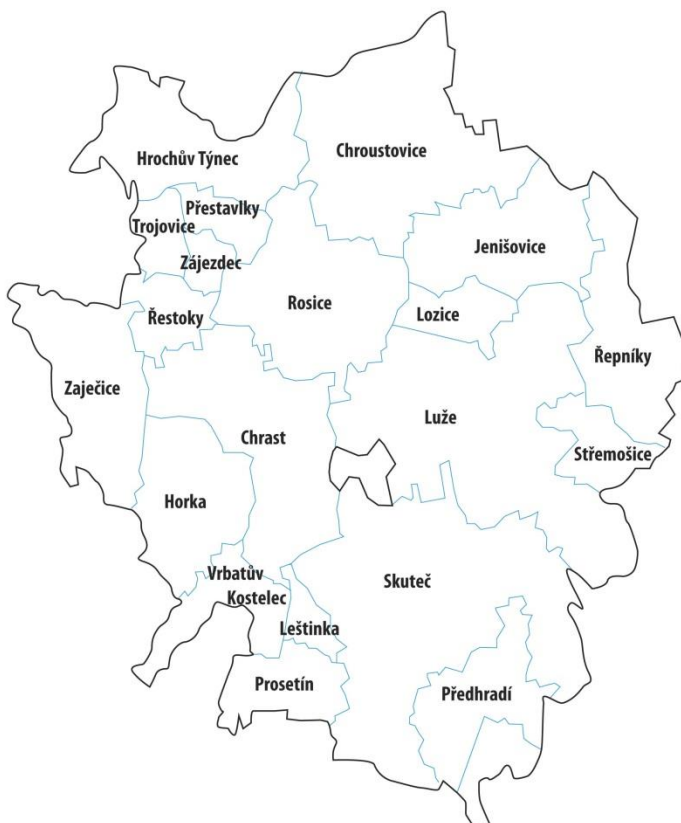
1.1 Základní informace o MAS SKCH

1.1.1 Identifikace MAS SKCH a její orgány

Základní identifikační údaje o MAS Skutečko, Košumbersko a Chrastecko. Území MAS bylo definováno dne 9. 1. 2013 a definitivně ustanoveno na valné hromadě dne 17. 1. 2013. Společné území je tvořeno hranicemi katastrů 21 obcí, které sdružují dodnes funkční svazky obcí.

Přesný název MAS:	MAS Skutečko, Košumbersko a Chrastecko
Právní forma:	občanské sdružení dle zákona č. 83/1990 Sb.
IČO:	01359363
Sídlo MAS:	Nám. Plk. Josefa Koukala č.p. 1, 538 54 Luže
Předseda:	Pavel Novotný (pavel.novotny@skutec.cz, 731 557 457)
Manažer:	Ing. Jana Svobodová (mas-skch@seznam.cz)

Území MAS Skutečko, Košumbersko a Chrastecko je tvořeno územím obce Horka, Hrochův Týnec, Chrast, Chroustovice, Jenišovice, Leštinka, Lozice, Luže, Prosetín, Předhradí, Přestavky, Rosice, Řepníky, Řestoky, Skuteč, Střemošice, Trojovice, Vrbatův Kostelec, Zájezdec, Zaječice

Stávající organizace musí projít transformací právní subjektivity respektující platný Občanský zákoník a zároveň podmínky certifikace MAS.

Stávající organizace je občanské sdružení, dle výše uvedených podmínek projde transformací na zapsaný spolek.

1.1.2 Organizační struktura

Čl. 2. Právní poměry

- 1) Sdružení vzniklo podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění, k ochraně a prosazování práv a zájmů osob v něm sdružených. V souladu s § 3045 odst. 1 občanského zákoníku je sdružení považováno za spolek.
- 2) Pro potřeby programů LEADER v rámci PRV 2007 – 2013 a PRV 2014 - 2020 je sdružení považováno za Místní akční skupinu (MAS). Při úpravě organizace a činnosti MAS se sdružení řídí Metodikou pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020 a dalšími předpisy upravujícími činnosti v souvislosti s iniciativou LEADER.
- 3) Členové sdružení tvoří zájmové skupiny, které jsou cíleně zaměřené na určitou problematiku strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Sdružení vymezí zájmové skupiny v souladu s SCLLD. Příslušnost k dané zájmové skupině definuje člen podle své převažující činnosti. Člen může být příslušný pouze k jedné zájmové skupině.
- 4) Sdružení vykonává svoji činnost na území definovaném MAS SKCH.
- 5) Sdružení neodpovídá za závazky svých členů ani jiných subjektů.

Čl. 3. Účel a předmět činnosti sdružení

- 1) Základním posláním sdružení je působit jako místní iniciační, řídicí a kontrolní orgán, který v rámci programu LEADER v rámci PRV 2007 – 2013 a PRV 2014 - 2020 provádí metodické a konzultační činnosti dle podmínek uvedených programů v platném znění.
- 2) Účelem sdružení je sdružování a spolupráce představitelů obcí, svazků obcí, orgánů územní samosprávy, zemědělců, podnikatelů, škol, projekčních a odborných institucí, peněžních ústavů, spolků a dalších jednotlivých osob při prosazování společných zájmů a pro ochranu společných práv zejména s cílem obnovy a rozvoje venkova.
- 3) Účel sdružení je realizován prostřednictvím:
 - zlepšení kvality života ve venkovských oblastech,
 - péče o přirozený ráz venkova a venkovského osídlení,
 - posílení místního ekonomického prostředí a zhodnocení místní produkce,
 - zachování a obnova kulturního dědictví,
 - zlepšení kvality oblasti cestovního ruchu,
 - zprostředkování a zajištění aktivit ve výše uvedených oblastech.

.Orgány sdružení

- 1) Orgány sdružení jsou valná hromada, představenstvo, výběrová komise, kontrolní výbor sdružení.

Čl. 7. Valná hromada

- 1) Valná hromada je nejvyšším orgánem sdružení. Tvoří ji všichni členové sdružení, bez ohledu, zda jde o fyzickou nebo právnickou osobu, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv. Nese zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v území působnosti MAS.
- 2) Valná hromada se schází ke svému jednání nejméně 1x ročně. Průběh jejího jednání se řídí jednacím řádem valné hromady. Vlastní svolání valné hromady a příprava programu jejího jednání je povinností předsedy a představenstva sdružení.
- 3) Požádá-li o to předseda sdružení nebo více než 30% členů sdružení, musí představenstvo svolat mimořádnou valnou hromadu do 30 dnů od podání žádosti. Mimořádná valná hromada projednává pouze ty body, které byly v žádosti označeny jako podnět k jejímu svolání. Nesvolá-li představenstvo ve stanovené lhůtě mimořádnou valnou hromadu, může ji svolat na náklady sdružení iniciátor sám.
- 4) Do výlučné pravomoci valné hromady sdružení patří:
 - a) schvalování stanov sdružení a jejich změn a doplňků,
 - b) schvalování jednacího řádu valné hromady,
 - c) volba a odvolání členů představenstva, výběrové komise a kontrolního výboru sdružení, stanovení počtu členů uvedených orgánů, jejich působnosti a pravomoci a způsobu jednání těchto orgánů,
 - d) jmenování tematických pracovních komisí,
 - e) schvalování ročního rozpočtu sdružení,
 - f) schvalování plánu činnosti sdružení,
 - g) schvalování výroční zprávy o činnosti a hospodaření sdružení,
 - h) schvalování zpráv o činnosti představenstva, výběrové komise a kontrolního výboru sdružení,
 - i) rozhodování o výši členských příspěvků a způsobu jejich úhrady,
 - j) rozhodování o zrušení sdružení nebo o jeho fúzi s jiným sdružením,
 - k) rozhodování o dalších problémech činnosti sdružení, které si valná hromada vyhradí.
- 5) Valná hromada je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných při zachování pravidla pro hlasování podle čl. 7 odst. 1.
- 6) V případě, že není přítomna nadpoloviční většina členů valné hromady, předseda jednání řádně ukončí a po uplynutí 15 min. zahájí jednání náhradní valné hromady. V tomto případě již rozhoduje pouze nadpoloviční většina členů přítomných při zachování pravidla pro hlasování podle čl. 7 odst. 1.
- 7) Manažer nemá právo účasti na valné hromadě s právem hlasovat, má pouze hlas poradní.

Čl. 8. Představenstvo

- 1) Představenstvo - programový výbor - je výkonným orgánem sdružení.
- 2) Členové představenstva jsou voleni valnou hromadou z členů sdružení.
- 3) Fyzická osoba, která je členem představenstva, musí být plně svéprávná a bezúhonná. Je-li členem představenstva právnická osoba, musí splňovat tyto podmínky fyzická osoba, která člena-právnickou osobu v rozhodovacím orgánu zastupuje. Je-li členem představenstva právnická osoba, zmocní fyzickou osobu, aby ji v orgánu zastupovala, jinak právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu resp. statutární orgán. Funkční období je 4 roky. Opakované členství je možné. Počet členů představenstva sdružení musí být lichý a nesmí klesnout pod 3.

- 4) Představenstvo volí z řad svých členů na dobu 4 let předsedu a výkonného místopředsedu představenstva, jejichž funkční období se kryje s funkčním obdobím představenstva sdružení.
- 5) Představenstvo sdružení se schází ke svému jednání podle aktuálních potřeb, nejméně však 1x za 3 měsíce. Představenstvo je usnášeníschopné, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nesmí představovat více než 49 % hlasovacích práv. Při rozhodování je hlasovací právo členů představenstva rovné.
- 6) Jednání představenstva svolává předseda či jím pověřený manažer.
- 7) Představenstvo sdružení:
 - a) schvaluje SCLLD, schvaluje způsob hodnocení a výběru projektů, zejména výběrová kritéria pro výběr projektů, schvaluje rozpočet MAS (delegovaná pravomoc nejvyššího orgánu MAS),
 - b) schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD (manažerem), účetním; samotné uzavření pracovněprávního vztahu a jeho ukončení se řídí příslušnými ustanoveními zákoníku práce,
 - c) schvaluje výzvy k podávání žádostí,
 - d) vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu výběrového orgánu,
 - e) rozhodování o počtu a zaměření zájmových skupin,
 - f) schvalování členství ve sdružení na základě písemné přihlášky zájemce o členství,
 - g) rozhodování o vyloučení člena sdružení,
 - h) svolává nejvyšší orgán nejméně 2x ročně,
 - i) dává předchozí souhlas k právním úkonům předsedy, kterými sdružení:
 - nabývá a pozbývá vlastnického práva k nemovitým věcem,
 - zakládá jiné právnické osoby a o vkladech do těchto právnických osob,
 - nabývá a pozbývá vlastnického práva k movitým věcem, je-li hodnota movité věci vyšší než hodnota veřejné zakázky malého rozsahu podle zákona o veřejných zakázkách.
- 8) Předseda sdružení má právo podat žádost o svolání mimořádné valné hromady sdružení postupem, uvedeným v článku 7, odst. 3 těchto stanov.
- 9) Manažer není členem Představenstva a má v něm pouze hlas poradní.

Čl. 9. Předseda a výkonný místopředseda

- 1) Předseda a výkonný místopředseda je statutárním orgánem sdružení – zastupuje sdružení a jedná jeho jménem.
- 2) Předsedu a výkonného místopředsedu sdružení volí z řad svých členů představenstvo podle článku 8 odst.4 těchto stanov.
- 3) Předseda a výkonný místopředseda sdružení plní zejména tyto úkoly:
 - a) připravuje podklady pro jednání představenstva a valné hromady sdružení,
 - b) vede seznam členů sdružení,
 - c) přijímá návrhy a připomínky členů sdružení,
 - d) odpovídá za vedení účetní evidence a daňové agendy (případně dalších agend sdružení) podle zvláštních předpisů,
 - e) plní úkoly, uložené jeho osobě valnou hromadou a představenstvem sdružení.
- 4) Ve věcech uvedených v čl. 8 odst. 7 písm. i) rozhoduje předseda s podmínkou předchozího souhlasu představenstva.

- 5) Předseda sdružení má právo podat žádost o svolání mimořádné valné hromady sdružení postupem, uvedeným v článku 7, odst. 3 těchto stanov.
- 6) V nepřítomnosti předsedy jej zastupuje výkonný místopředseda představenstva. Výkonný místopředseda představenstva není oprávněn svolat mimořádnou valnou hromadu a rozhodovat o majetkových dispozicích nad rámec zajištění běžného provozu sdružení.

Čl. 10. Výběrová komise

- 1) Členové výběrové komise jsou voleni valnou hromadou ze subjektů, které na území MAS prokazatelně místně působí, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv.
- 2) Členy výběrové komise sdružení volí valná hromada sdružení na dobu jednoho roku, opakované členství je možné. Počet členů výběrové komise sdružení musí být lichý.
- 3) Je-li členem výběrové komise právnická osoba, zmocní fyzickou osobu, aby ji v orgánu zastupovala, jinak právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu resp. statutární orgán.
- 4) Výběrová komise je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných při zachování pravidla dle čl.10 odst.1. Při rozhodování je hlasovací právo členů výběrové komise rovné.
- 5) Výběrová komise volí ze svého středu předsedu výběrové komise. Předseda svolává a řídí zasedání výběrové komise.
- 6) Výběrová komise sdružení se schází ke svému jednání podle aktuálních potřeb.
- 7) Výběrová komise sdružení
 - provádí činnost dle pravidel programů LEADER v rámci PRV 2014 – 2020 /třídí, hodnotí a vybírá projekty předložené žadateli, předkládá výběr projektů Představenstvu – Programovému výboru,
 - provádí další související činnosti.
- 8) Manažer není členem Výběrové komise a má v ní pouze hlas poradní.

Čl. 11. Kontrolní výbor

- 1) Kontrolní výbor sdružení sleduje, kontroluje a posuzuje u všech orgánů a členů sdružení: dodržování stanov sdružení a všeobecně platných právních norem, dodržování usnesení orgánů sdružení, dodržování práv a povinností všech členů sdružení, hospodaření sdružení a nakládání s jeho majetkem.
- 2) Kontrolní výbor dohlíží na to, zda sdružení vyvíjí činnost v souladu s platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD.
- 3) Kontrolní výbor plní jmenovité úkoly uložené valnou hromadou a přijímá podněty ke kontrolní činnosti od členů sdružení.
- 4) Kontrolní výbor je oprávněn nahlížet do účetních knih a jiných dokladů sdružení a kontrolovat v nich obsažené údaje.
- 5) Tříčlenný kontrolní výbor volí valná hromada z členů sdružení na dobu 4 let. Členem kontrolního výboru nesmí být člen představenstva sdružení a osoba, jakkoliv odpovědná za správu a evidenci majetku sdružení.
- 6) Členové kontrolního výboru volí ze svých řad předsedu a zprávu o této volbě podávají valné hromadě a představenstvu sdružení. Předseda svolává a řídí zasedání kontrolního výboru.

- 7) Kontrolní výbor je usnášení schopen, je-li přítomna nadpoloviční většina členů. K přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných. Při rozhodování je hlasovací právo členů kontrolního výboru rovné.
- 8) Zprávy o kontrolní činnosti a další podněty, vyplývající z funkce kontrolního výboru, podává předseda kontrolního výboru valné hromadě sdružení.
- 9) Kontrolní výbor může svolat mimořádnou valnou hromadu nebo zasedání představenstva, jestliže to vyžadují zájmy sdružení.

Čl. 12. **Manažer**

- 1) Manažer je oprávněný jednat za sdružení v rozsahu vymezeném plnou mocí, kterou mu vystaví Předseda sdružení, a to zejména jednat v administrativních záležitostech sdružení.
- 2) Další činnost Manažera je stanovena výše v ustanoveních o Výběrové komisi a Představenstvu. Zejména se účastní jejich zasedání.
- 3) Manažer nemusí být členem sdružení, je v pracovně právním vztahu ke sdružení. Manažer se účastní jednání orgánů sdružení s hlasem poradním.

Čl. 13. **Účetní**

- 1) Účetní zabezpečuje účetní evidenci a hospodaření s finančními prostředky a majetkem sdružení.
- 2) Nese odpovědnost za správnost účetní evidence.
- 3) Účetní nemusí být členem sdružení.

Čl. 14. **Zásady hospodaření sdružení**

- 1) Majetek sdružení tvoří hmotné a finanční prostředky, popřípadě jiná majetková práva včetně práv k duševním výsledkům činnosti sdružení.
- 2) Předpokládanými příjmy sdružení jsou členské příspěvky, příspěvky na aktivity, dotace a granty ze státních a jiných zdrojů, dary a příjmy z vlastních aktivit sdružení.
- 3) Veškerý majetek sdružení podléhá evidenci a pravidlům hospodaření podle zvláštních předpisů (například podle zákona o účetnictví, podle opatření MF apod.).
- 4) O nakládání s majetkem sdružení rozhoduje v rámci pravomocí určených těmito stanovami představenstvo sdružení nebo předseda sdružení a ve stanovených případech předseda po předchozím souhlasu představenstva.

Zdroje MAS

1. Lidské zdroje
2. Technické zdroje
3. Finanční zdroje

Zdroje MAS jsou tvořeny zdroji vnitřními a vnějšími. Nejvhodnější je kombinace na základě maximálních znalostí zdrojů.

1. Lidské zdroje

Potenciál lidských zdrojů v území je dostatečný, který vychází z široké členské základny MAS. Je dostatečný jak z pohledu sektorového a zájmového zaměření, tak z pohledu odbornosti členů. V rámci komunitní spolupráce v území lze kombinovat lidské zdroje členské základny MAS, veřejného sektoru (obecních a městských zaměstnanců) a dobrovolníků z místních neziskových organizací a spolků.

Aktivity pro region jsou vytvářeny na podkladu komunitní diskuze, v rámci níž se zajímá a aktivuje velká skupina lidí s rozvojovým potenciálem činností pro region.

MAS bude mít roli místního koordinátora a aktivizátora daných lidských zdrojů a zdroje bude vhodně směřovat dle potřeb území.

Lidské zdroje vygenerované na základě komunitních aktivit bude vhodné využívat i přímo pro činnost MAS, která musí vytvořit stabilní odborný pracovní tým, viz. podmínky standardizace MAS.

Aktuální stav orgánů MAS: (viz <http://www.mas-skch.cz/>)

Představenstvo:

Novotný Pavel – předseda
Lacmanová Martina
Kulhánek Jaroslav
Chvojková Ivana
Morávek Tomáš
Zeman Radek
Vít Michal

Výběrová komise

Aksler Libor
Koreček Miroslav
Laub Jiří
Kurbelová Tereza
Ing. Mikšovský Zdeněk

Monitorovací výbor

Ing. Schejbal Petr
Brdíčko Jan
Vtípil Ivan

Zaměstnanci:

Manažer
Ing. Svobodová Jana

Součástí maximálního využívání lidských zdrojů je i plošné získávání informací. V rámci zajištění aktuálnosti a relevance informačních zdrojů se MAS neomezuje na subjekty ze svého území, ale je členem i jiných vnějších organizací: Národní síť MAS České republiky.

2. Technické zdroje

Pro potřeby výkonu činnosti MAS na základě stanovených standardů bude vytvořeno dostatečné vhodné zázemí jak pro organizaci MAS, tak pro příchozí subjekty a obyvatele regionu.

Technické zdroje jsou tvořeny vlastními prostory pro zaměstnance k výkonu činnosti a také technickým vybavením prostor v minimálním standardu.

Prostory nemusí být vlastní, většinou se jedná o nájemní v majetku obcí. Musí být však v dosahu co největšího počtu obyvatel.

Technické vybavení by mělo být v majetku MAS a může být doplňováno postupně dle finančních zdrojů a technických potřeb organizace.

Aktuální stav centrály MAS:

Prostory Městského úřadu Luže
Technické vybavení vlastní pro MAS SKCH není

3. Finanční zdroje

Nedílnou součástí funkce organizace MAS je dostatečné zajištění stabilních finančních zdrojů.

Finanční zdroje je vhodné kombinovat jak vnější, tak vnitřní. Je především důležité pracovat s dlouhodobým finančním plánem z důvodů nutnosti předfinancování. Je také nutností reálně nastavit finanční potřeby jak na chod organizace vč. osobních nákladů, tak na aktivity, které se budou realizovat i bez dotací či aktivity, které lze realizovat pouze za podpory dotace.

Vnitřní finanční zdroje:

- Členské příspěvky na chod organizace (nutné stanovit v rozumné míře, aby se kumuloval finanční zdroj, ale byl adekvátní místním možnostem, nutné stanovit v každém případě, byť v minimální výši s ohledem na vhodnost zainteresovanosti subjektů)

- Příspěvky na aktivity (kulturní, vzdělávací, propagační a jiné akce)
- Dary obyvatel/podnikatelů, sponzoring
- Podpora členských obcí formou příspěvku či daru
- Nabídka služeb MAS (v případě, že to bude umožněno standardy pro MAS)

Vnější finanční zdroje:

- Dotace Pardubického kraje bez nutnosti předfinancování
- Dotace nadací a fondů ČR a EU
- Program rozvoje venkova s nutností předfinancování
- Operační programy EU s nutností předfinancování

Aktuální stav finančních zdrojů MAS:

Členské příspěvky nejsou stanoveny a vybírány, není tvořen fond na financování a předfinancování.

Chod organizace a realizace projektů je zajišťován formou bezúročných půjček od obcí. Zdroje na aktivity jsou získávány prostřednictvím dotací Pardubického kraje bez nutnosti předfinancování.

Popis členů - Veřejný sektor – obce
Neziskový sektor – neziskové organizace a spolky
Podnikatelský sektor – FO a PO podnikající, FO nepodnikající

	Člen	Zástupce	
1.	Obec Horka	Dostálová Dana	veřejný sektor
2.	Město Hrochův Týnec	Beserát Miloslav, Ing. Schejbal Petr	veřejný sektor
3.	Město Chrast	Lacmanová Martina	veřejný sektor
4.	Městys Chroustovice	Tlapáková Marie	veřejný sektor
5.	Obec Jenišovice	Svatoš Lubomír	veřejný sektor
6.	Obec Leštinka	Kropáček Luboš	veřejný sektor
7.	Obec Lozice	Novotný Jaroslav	veřejný sektor
8.	Město Luže	Zeman Radek	veřejný sektor
9.	Obec Prosetín	Havel Martin	veřejný sektor
10.	Obec Předhradí	Ing. Mikšovský Zdeněk	veřejný sektor
11.	Obec Přestavlky	Ing. Šafaříková Marta	veřejný sektor

12.	Obec Rosice	Netolický Luboš	veřejný sektor
13.	Obec Řepníky	Ing. Dostálová Stanislava	veřejný sektor
14.	Obec Řestoky	Starý Petr	veřejný sektor
15.	Město Skuteč	Novotný Pavel	veřejný sektor
16.	Obec Sřemořice	Mgr. Lexová Marie	veřejný sektor
17.	Obec Trojovice	Novák Jaroslav	veřejný sektor
18.	Obec Vrbatův Kostelec	Ing. Třisko Jan	veřejný sektor
19.	Obec Zaječice	Pavlačič Róbert	veřejný sektor
20.	Obec Zájazdec	Ing. Nedvěd Aleš	veřejný sektor
21.	SDH Štěpánov	Vtípil Ivan	neziskový sektor
22.	SDH Radim	Aksler Libor	neziskový sektor
23.	SK Sokol Prosetín	Vít Michal	neziskový sektor
24.	ČHJ Hasičský sbor Podlažice	Kurbelová Tereza	neziskový sektor
25.	TJ Dynamo Rosice	Laub Jiří	neziskový sektor
26.	SDH Hrochův Týnec	Morávek Tomáš	neziskový sektor
27.	SDH Chacholice	Řezníček Josef	neziskový sektor
28.	SDH Bor u Chroustovic	Ing. Novák Josef	neziskový sektor
29.	SDH Rosice u Chrasti	Ing. Netolický Luboš	neziskový sektor
30.	SDH Lozice		neziskový sektor
31.	SDH Bělá	Stoklasa Jan	neziskový sektor
32.	Zemědělské družstvo Rosice u Chrasti	Chvojková Ivana	soukromý sektor
33.	Brdíčko Jan	Brdíčko Jan	soukromý sektor
34.	DialogNet, s.r.o.	Ing. Ligr Jiří	soukromý sektor
35.	Jaroslav Kulhánek - DATO	Kulhánek Jaroslav	soukromý sektor
36.	Kopecký Karel		soukromý sektor
37.	Ratzenbek Pavel	Ratzenbek Pavel	soukromý sektor
38.	SEKO - Skuteč spol. s r.o.	Koreček Miroslav	soukromý sektor
39.	Tégl Miroslav		soukromý sektor
40.	Drnec Oldřich		soukromý sektor
41.	Ing. Mihulka František		soukromý sektor
42.	Spolek divadelních ochotníků Heyduk	Čáповá Irena	neziskový sektor
43.	TJ Luže	Kopecký Jiří	neziskový sektor
44.	Český červený kříž, m.s. Jenišovice	Pitrová Věra	neziskový sektor
45.	Ing. Černý Bohumil		soukromý sektor
46.	TSKC Chrast	Ing. Černý Bohumil	neziskový sektor

47.	TJ Sokol Chrast	Pavlíková Veronika	neziskový sektor
48.	Občanské sdružení SMT Skuteč	Zelinka Matěj	neziskový sektor

1.1.3 Definování odpovědností za realizaci:

1. Valná hromada

Všichni členové MAS

2. Představenstvo

Pavel Novotný – starosta města Skuteč (předseda)

Radek Zeman – starosta města Luže (výkonný místopředseda)

Martina Lacmanová – starosta města Chrast

Jaroslav Kulhánek - podnikatel

Ivana Chvojková – ZD Rosice

Tomáš Morávek – SDH Hrochův Týnec

Michal Vít – Sportovní klub Prosetín

3. Výběrová komise

Ing. Zdeněk Mikšovský - starosta obce Předhradí

Libor Aksler - SDH Radim

Jiří Laub - TJ Dynamo Rosice

Miroslav Koreček - SEKO Skuteč spol. s r.o.

Tereza Kurbelová - ČHJ Podlažice

4. Kontrolní výbor

Ing. Petr Schejbal - místostarosta města Hrochův Týnec

Jan Brdík - podnikatel

Ivan Vtípil - SDH Štěpánov

1.2 Popis místního partnerství

Rozhodujícím úkolem MAS SKCH je společný a koordinovaný rozvoj území MAS SKCH, což není možné bez efektivní komunikace a účinné spolupráce všech členů MAS. Vzhledem k tomu, že MAS SKCH patří mezi začínající organizace tohoto typu, je jasné, že v tom spočívá nejdůležitější úloha místního partnerství. Jedná se o dlouhodobý proces, který je potřeba průběžně vyhodnocovat, tak aby si jak členové MAS, tak obyvatelé území MAS mohli zodpovědně rozhodnout, že takovýto způsob komunitní spolupráce je pro další rozvoj regionu přínosný a tedy nezbytný. Teprve v návaznosti na kvalitní plnění výše uvedeného můžeme hovořit o naplňování principu partnerství.

Doposud probíhaly aktivity obcí, neziskových organizací a podnikatelů víceméně odděleně, pouze v návaznosti na strategické dokumenty např. vyšších územních celků. Nyní nastává spolupráce všech členů ve všech oblastech života-při ochraně přírodních a kulturních hodnot, při rozvoji cestovního ruchu, služeb a propagace regionu, v oblasti udržitelného rozvoje, zvyšování kvality života, rozvoji vzdělávání pro zvýšení konkurenceschopnosti obyvatel, v rozvoji podnikatelských příležitostí, ale především ve společné vizi rozkvětu regionu nejméně do roku 2020.

1.3 Historie MAS SKCH

Místní akční skupina Skutečko, Košumbersko a Chrastecko vznikla jako občanské sdružení se sídlem v Luži v lednu 2013. Byla založena 20 obcemi, 6 zástupci neziskového sektoru a 5 zástupci z řad podnikatelů na ustavující valné hromadě, na které byli zvoleni členové jednotlivých orgánů. Do územní působnosti MAS spadá 21 obcí, ve kterých žije 21247 obyvatel (k 1. 1. 2012 – dostupné při založení). Území je tvořeno městy: Skuteč, Chrast, Luže a Hrochův Týnec, městysem Chroustovice a obcemi: Hroubovice, Horka, Jenišovice, Leštinka, Lozice, Prosetín, Předhradí, Přestavlky, Rosice, Řepníky, Řestoky, Střemošice, Trojovice, Vrbatův Kostelec, Zaječice a Zájezdec.

Obec Hroubovice není členem MAS, ale je v území. Obec Řepníky je jako jediná z okresu Vysoké Mýto, ostatní jsou z okresu Chrudim.

Registrace MAS SKCH, o.s. na Ministerstvu vnitra proběhla 17.1.2013. Tímto dnem vzniklo toto občanské sdružení, stanovy sdružení nabyly platnosti a účinnosti.

Místní akční skupina vznikla za účelem všestranné podpory rozvoje regionu činnostmi, které budou realizovány ve prospěch obyvatel a návštěvníků, obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů, malých a středních podniků a dalších subjektů, které působí v tomto území. Na realizaci těchto činností se bude MAS ucházet o dotace z evropských fondů či národních a krajských dotačních titulů.

V únoru 2013 již došlo k prvnímu rozšíření MAS a to o dalších 15 členů z řady neziskových organizací, podnikatelských subjektů a fyzických osob.

Na valné hromadě v únoru 2014 vystoupili někteří členové z řad fyzických osob a zároveň byli schváleny pro vstup neziskové organizace. V červnu 2014 byla přijata žádost o vstup jedné neziskové organizace.

K 1.7.2014 má MAS Skutečko, Košumbersko a Chrastecko, o.s. 47 členů, z toho 20 členů z veřejného sektoru, 15 členů z neziskového sektoru a 12 členů ze soukromého sektoru.

Vzhledem k tomu, že MAS SKCH, o.s. patří mezi nepodpořené MAS v rámci programu LEADER ČR, je jediným způsobem zajištění financí forma bezúročných půjček od obcí. Zdroje na aktivity jsou získávány prostřednictvím dotací Pardubického kraje a Programu rozvoje venkova – Opatření III.4.1. Získávání dovedností, animace a provádění.

Zkušenosti a spolupráce MAS SKCH

Vzhledem ke krátké historii činnosti MAS SKCH jsou zkušenosti se spoluprací spíše nárazové a nekoordinované. Samozřejmě že historická spolupráce tu existuje, regiony jsou vedle sebe, řada obyvatel do sousedních měst dojíždí do práce, děti tam chodí do školy, za sportovními a kulturními aktivitami. Centrální úlohu přebírají především města Chrast, Luže a Skuteč. Tato

přírodní, pracovní a kulturní provázanost byla také jedním z argumentů pro vznik MAS SKCH. Avšak na prvním místě stála možnost společnými a koordinovanými silami zatraktivnit dotčené území pro život všech věkových kategorií. Prioritou při zakládání MAS SKCH byla možnost efektivnějšího čerpání dostupných finančních zdrojů a teprve v posledních měsících přichází na řadu pohled na MAS jako na partnera, koordinátora a praktického pomocníka. Praktické uplatnění komunitně vedeného místního rozvoje napomáhá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a vede ke skutečně úzké a reálné spolupráci aktérů na místní úrovni.

Tedy ne každá obec jen sama za sebe, ale provázaně, bez duplicit, se znalostí místních specifik, aby se také využilo zkušeností, příkladů dobré praxe, integrovaných přístupů.

2. Metoda zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

2.1 Popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství

(participativní a expertní)

Strategie SCLLD MAS SKCH si klade za úkol sjednotit rozvojové a inovativní aktivity na dotčeném území. Aktuální požadavky místních subjektů navazují na stávající realizované strategické dokumenty a vycházejí též z předložené analýzy v rámci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (OSY III. Programu rozvoje venkova Opatření 4.1. ZÍSKÁVÁNÍ DOVEDNOSTÍ, ANIMACE A PROVÁDĚNÍ).

Informace byly zjišťovány terénním šetřením v obcích, jednáním u kulatých stolů, na společných setkáních členů MAS SKCH a individuálními rozhovory se členy. Dalším zdrojem informací bylo dotazníkové šetření v rámci analýzy a zdroje informací uvedené v závěru analýzy.

Od svého vzniku se MAS SKCH snaží zapojovat všechny místní subjekty-jak obce, podnikatele a neziskové organizace, tak občany území MAS. Zatím nedostatečně je využit potenciál návštěvníků území, způsob zařazení uvedeného zdroje informací bude předmětem dalších setkání. Veškeré podněty byly a jsou zaznamenávány a zpracovávány. Stálou plánovanou aktivitou je dotazník orientovaný na záměry či případné problémy obcí.

Do nové role se dostává kancelář MAS SKCH, která musí významně rozšířit své aktivity nejen v oblasti monitoringu situace a potřebné kontroly, ale převzme roli koordinátora a odborného poradce pro aktivity místních subjektů. To bude hlavní argument o potřebě existence MAS SKCH, neboť možnosti financování se neprojeví okamžitě a řada subjektů je zvyklá spoléhat jen sama na sebe.

Při tvorbě strategické části byly vytvořeny pracovní skupiny dle zvolených strategických oblastí, které se budou i nadále podílet na jejich hodnocení, implementaci a dalším rozvoji. Jejich úkolem

je nejenom podpořit konfrontaci rozmanitých stanovisek, ale především dohlížet na soulad s vytvořenou strategií a spravedlivě hájit zájmy subjektů v MAS SKCH a samozřejmě přicházet s nápady, shromažďovat připomínky a navrhnout jejich řešení. Budou také ve spolupráci s kanceláří MAS vyhledávat další potenciální členy a zájmové skupiny podporující a obohacující činnost MAS SKCH. Výsledky práce skupin budou pravidelně vyhodnocovány a zveřejňovány na stránkách MAS SKCH

MAS SKCH se chce stát zastřešující organizací pro spolupráci subjektů z různých oborů a vyhledávaným partnerem při rozvoji regionu. Svoji poradenskou činností nejen pro obce, ale i podnikatele a neziskové organizace přebírá roli koordinátora, nejen při hledání finančních prostředků pro projektové záměry, ale též v míře a způsobu předávání a využívání informací v regionu.

Z tohoto pohledu je nejdůležitějším úkolem zajištění atraktivních, uživatelsky přijatelných a především neustále aktuálních webových stránek MAS, v uvedené oblasti má MAS obrovskou rezervu a to též ve vztahu k občanům regionu (viz strategická oblast 3)

Otevřenost MAS

Občanské sdružení MAS SKCH je zcela otevřenou společností všem občanům, kteří žijí nebo mají na tomto území své registrované aktivity. Mohou sem tedy vstoupit lidé, kteří jsou ochotni pro své okolí, pro svoji obec obětovat svůj volný čas a chtějí se podílet na aktivitách MAS. Sdružení je otevřeno i všem podnikatelům, kteří mají zájem rozvíjet své podnikání a obohacovat život na venkově. Členy MAS se také mohou stát všechny nestátní neziskové organizace a zájmová sdružení, občané a podnikatelé.

2.2 Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie:

Na přípravě a zpracování strategie se podíleli členové MAS ve spolupráci s předsednictvem MAS SKCH, manažerkou a externími spolupracovníky.

Analytickou část zpracoval: VN KONZULT, s.r.o.
Za Sokolovnou 744, 533 41 Lázně Bohdaneč
IČO: 27493229
zastoupený: Kateřinou Korejtkovou, jednatelkou

Strategickou část zpracovala: AGENTURA N+N s.r.o

Počaply 61, Sezemice, PSČ 533 04

IČO: 26014033

zastoupená:

Mgr. Olgou Novákovou, jednatelkou

Mgr. Evou Feyfarovou, spolupracovnicí

Analýza a SWOT analýza i strategická část jsou zpracovány dle aktuální verze Metodiky pro zpracování SCLLD Ministerstva pro místní rozvoj ČR a schválené verze Metodiky pro zpracování SCLLD a Metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020.

2.3 Způsob vyhodnocování SCLLD

Vyhodnocování průběhu a výsledků realizace SCLLD poskytuje MAS zpětnou o plnění obsahu strategie a o vlivu tohoto plnění na celkový rozvoj řešeného území. Vyhodnocování SCLLD též umožňuje průběžně kvalifikovaně posuzovat nastavení SCLLD ve vazbě na reálný vývoj klíčových rozvojových parametrů v území. Je tedy důležitým zdrojem argumentů při případném zpřesňování strategie během její realizace.

K vyhodnocování bude docházet průběžně po celou dobu realizace SCLLD ve dvou na sebe navazujících fázích. První fází představuje komplexní monitoring SCLLD a druhou evaluace SCLLD ve vazbě na podklady získané monitoringem.

Základním technickým nástrojem monitorování SCLLD je jednotný monitorovací systém pro programové období 2014-2020 (MS2014+), zajišťující sběr územně identifikovaných informací (dat) o projektech, dokumentujících jednotlivé fáze realizace projektů, které naplňují SCLLD. V rámci MS2014+ je prováděn též celkově monitoring plnění SCLLD.

Nástroje vyhodnocování SCLLD Monitoring

V rámci monitoringu dochází ke sběru informací o všech relevantních skutečnostech souvisejících s procesem naplňování a výsledky realizace SCLLD. Monitoring je realizován ve třech rovinách jako:

- a) věcný (obsahový)
- b) finanční
- c) procesní

Věcný monitoring je zaměřen na sledování plnění strategických a specifických cílů SCLLD, resp. plnění jednotlivých rozvojových opatření prostřednictvím realizace aktivit (projektů). Cílem je zajištění přehledu o výstupech, výsledcích a dopadech implementovaných opatření SCLLD ve vztahu k celkovému obsahu a harmonogramu realizace SCLLD.

Finanční monitoring sleduje proces naplňování finančních parametrů SCLLD, tj. zejména míru plánovaného čerpání finančních prostředků na projekty SCLLD ve vazbě na definované programové rámce.

Procesní monitoring je orientován na sledování procesních postupů implementace SCLLD v řešeném území, tj. zejména na administraci výzev a jednotlivých realizovaných projektů určenými orgány a pracovníky MAS, včetně způsobů uplatňování předpisů, vnitřních směrnic a opatření MAS s ohledem na jejich efektivnost ve vztahu k úspěšnému naplňování SCLLD.

Evaluace

V rámci procesu evaluace příslušná struktura MAS hodnotí monitoringem získané informace. Zaměřuje se na kvalitativní a kvantitativní hodnocení dosažených monitorovacích parametrů, posuzuje míru naplňování SCLLD a identifikuje a specifikuje úzká místa a příčiny nedostatečného plnění SCLLD. Výsledkem evaluace je zhodnocení stavu plnění strategie v hodnoceném období a nastavení (přijetí) nápravných opatření ke zlepšení implementace SCLLD, která povede k dosažení předpokládaných výsledků SCLLD.

Proces vyhodnocování SCLLD

Věcný a finanční monitoring se skládá z monitoringu projektů a monitoringu SCLLD. V obou případech MAS realizuje následující procesní kroky:

1. Zpracování plánu monitoringu
 - věcné vymezení – specifikace předmětu monitoringu (věcné plnění, financování, účetnictví, publicita, udržitelnost), monitorovacích kritérií (ukazatelů, indikátorů), místa provádění monitoringu (kontrola v terénu), kontrolní perioda, typ kontrol (ex-ante, on-going, ex-post, ad-hoc),
 - časové vymezení (harmonogram) – stanovován obecně a zpřesňován v průběhu implementace SCLLD ve vazbě na termíny konkrétních výzev a charakter zaměření monitorovaných projektů (aktivit).

Plán monitoringu zpracovává dle organizační a kompetenční struktury MAS manažer ve spolupráci s Monitorovacím výborem, 1x ročně a je zejména z hlediska časového vymezení aktualizován dle potřeby, resp. harmonogramu implementace jednotlivých etap SCLLD.

2. Vlastní realizace monitoringu
 - Sběr, třídění, evidence a zpracování dat relevantních k provedení evaluace SCLLD.

Realizaci monitoringu provádí dle organizační a kompetenční struktury MAS Monitorovací výbor

Procesní monitoring mapuje veškeré postupy a činnosti, které souvisí s implementací SCLLD, monitoruje plnění pravidel, směrnic a opatření všemi organizačními strukturami MAS a identifikuje případná procesní pochybení.

Procesní monitoring provádí dle organizační a kompetenční struktury MAS manažer, výběrová komise, představenstvo.

Celkový monitoring realizace SCLLD probíhá 2x ročně (v souladu s MPIN, resp. pravidly monitoringu integrovaných nástrojů v rámci systému MS2014+), a to vždy k datu 31. 12. a 30.6.). Přípravu podkladů pro monitoring SCLLD zajišťuje dle organizační a kompetenční struktury MAS Monitorovací výbor Monitorovací zpráva je předkládána Představenstvu. Následně v termínech do 15.1. a 15.7. je předkládána tzv. Zpráva o plnění SCLLD Ministerstvu pro místní rozvoj – odboru rozvoje a strategie regionální politiky, který ji následně kontroluje.

Proces evaluace

V průběhu monitoringu jsou shromážděny veškeré informace (vstupy) nutné k provedení hodnocení průběhu a úspěšnosti realizace SCLLD. Nejvýznamnějšími vstupy k hodnocení věcného naplňování SCLLD je zmapovaná úroveň naplňování monitorovacích indikátorů. Tyto indikátory jsou děleny do 3 kategorií:

- **monitorovací indikátory výstupů** – hmotné a nehmotné veličiny projektu kvantifikovatelné formou určité jednotky se stanovenými počátečním a konečným stavem
- **monitorovací indikátory výsledků** – mapují bezprostřední účinky vyvolané přímo či v přímé příčinné souvislosti výstupy projektů (aktivit)
- **monitorovací indikátory dopadů** – identifikují přímé či nepřímé účinky vyvolané indikátory výstupů či indikátory výsledků - vztahují se k následkům (důsledkům), které překračují rámec účinku projektů (dlouhodobější charakter, dopad na širší populaci, charakter pozitivních či negativních externalit).

Evaluace se zabývá prostřednictvím monitorovaných ukazatelů, dat, indikátorů výsledky a dopady realizace SCLLD. Úspěšnost realizace SCLLD je posuzována na základě:

- **účinnosti** (míry, do jaké bylo dosaženo cílů, v jakém rozsahu byla ve sledovaném období naplněna SCLLD a zda tento rozsah odpovídá plánovanému harmonogramu SCLLD),
- **efektivitě** (vztahu mezi použitými prostředky a dosaženými výsledky – zejména s ohledem na efektivnost vynakládání veřejných prostředků),
- **relevanci** (míry, do jaké se cíle podpory vztahují k potřebám a problémům regionu, jak jsou věcně a časově naplňovány priority SCLLD).

Hodnocení (evaluace) se vztahuje nejen na plnění věcné či obsahové náplně SCLLD, zaměřuje se též na správnost finančních toků a administrativní efektivnost vnitřních organizačních procesů MAS.

Též se zabývá hodnocením obrazu MAS u veřejnosti (hodnotí ohlasy na činnost a prospěšnost aparátu MAS v území).

Evaluace plnění SCLLD probíhá 2x ročně. Dílčí výsledky hodnocení jsou zaznamenávány do hodnotící zprávy. Závěry hodnotících zpráv jsou využívány interně jako podklad pro práci MAS.

Proces evaluace plnění SCLLD se skládá z těchto postupných kroků:

- provedení hodnocení a zpracování návrhu nápravných opatření (dle organizační a kompetenční struktury MAS zajišťuje Manažer ve spolupráci s příslušnými komisemi)
- projednání hodnocení (dle organizační a kompetenční struktury MAS zajišťuje Představenstvo a Manažer)
- schválení hodnocení, včetně uložení nápravných opatření (dle organizační a kompetenční struktury MAS zajišťuje Valná hromada)

Smyslem vlastního hodnocení a další práce s výsledky hodnocení je zajištění:

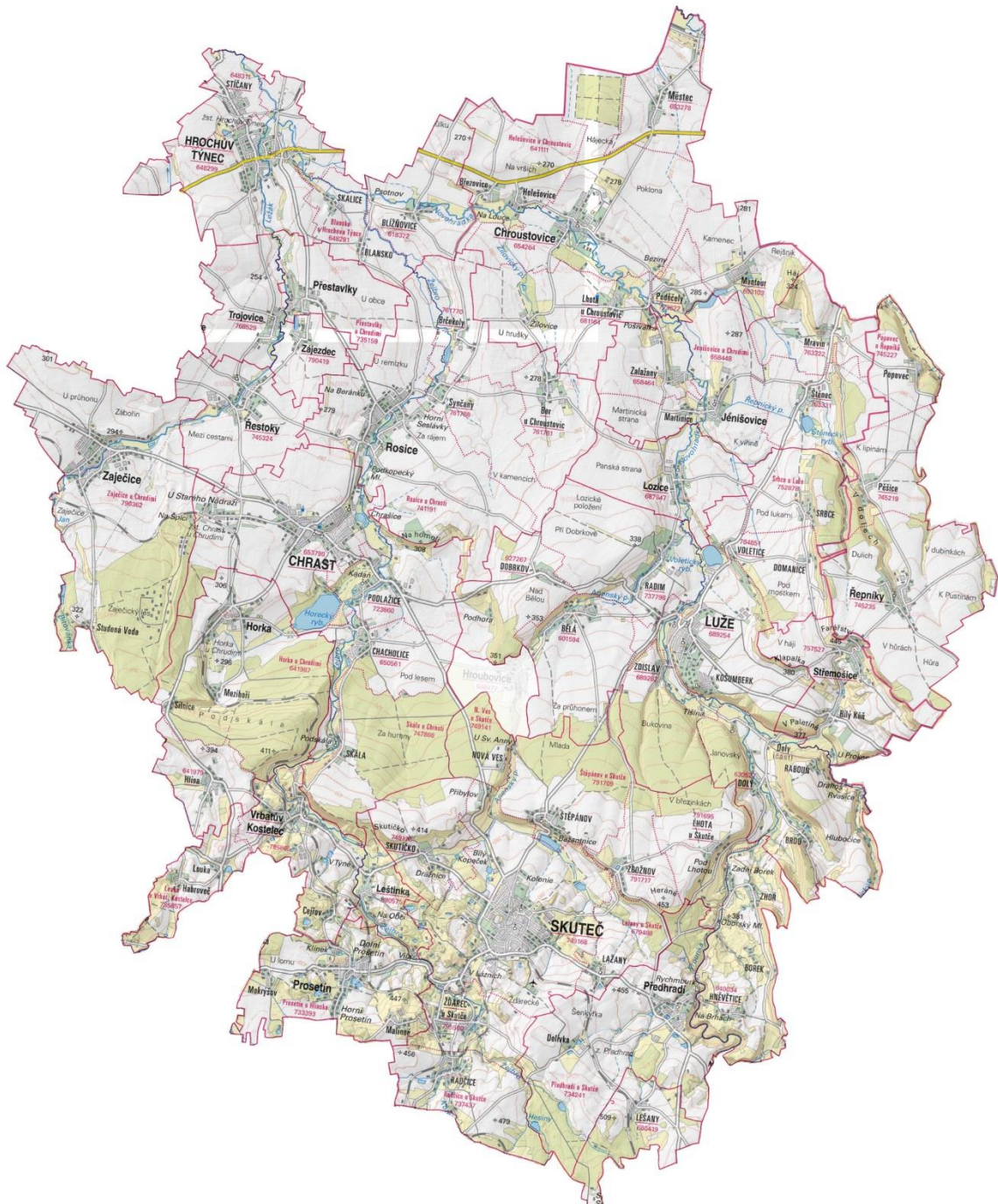
- efektivity SCLLD
- účinnosti SCLLD
- užitečnosti a přidané hodnoty SCLLD
- udržitelnosti realizovaných opatření SCLLD

Schválené evaluační závěry budou publikovány ve Výroční zprávě MAS.

3. Analytická část

3.1 Základní popis území MAS Skutečko, Košumbersko a Chrastecko

MAS Skutečko, Košumbersko a Chrastecko je součástí Pardubického kraje, všechny obce i města MAS (20) se nacházejí na území okresu Chrudim, výjimkou je obec Řepníky, která je v okrese Ústí nad Orlicí. Na území žije 20 553 obyvatel (k 31. 12. 2013).

Území MAS spadá pod správní území okresu Chrudim. Je dostupné z obou východočeských metropolí – z Pardubic i Hradce Králové. Blízkost těchto sídel VÚSC (vyšších územněsprávních celků) může přinášet celou řadu výhod, ale i určité problémy při dalším rozvoji.

Okres Chrudim se svou velikostí 1 030 km² a celkovým počtem obyvatel 104.369 (z toho 51596 mužů – 49,4 % a 52773 žen – 50,6 %) řadí mezi středně velké okresy republiky.

Na severu sousedí s okresem Pardubice, na východě s okresem Ústí nad Orlicí a okresem Svitavy, na jihu s okresem Žďár nad Sázavou, na jihozápadě se dotýká okresu Havlíčkův Brod a na západě okresu Kutná Hora. Obyvatelstvo žije ve 108 obcích, z toho v 13 městech: Heřmanův Městec, Hlinsko, Hrochův Týnec, Chrast, Chrudim, Luže, Nasavrky, Proseč, Ronov nad Doubravou, Seč, Skuteč, Slatiňany a Třemošnice. Od 1. 1. 2003 přešlo 5 obcí (Leština, Nové Hrady, Vinary, Stradouň, Řepníky) pod správní obvod Vysoké Mýto v okrese Ústí nad Orlicí.

Určitá disparita okresu je dána především jeho celkovou geografickou podobou. Zhruba 1/3 území na severní straně je ve výrazně nižší nadmořské výšce, patřící do Hradecko-pardubické sídelní a regionální aglomerace. Logicky tak profituje z blízkosti stotisícových průmyslových Pardubic a z možností poměrně úrodných půd pro zemědělství. Další cca 2/3 území okresu na jižní straně jsou převážně v hranicích CHKO (Chráněné krajinné oblasti) Železné hory a CHKO Žďárské vrchy. Z klimatického hlediska patří do České vysočiny. Ta zde zaujímá své dvě soustavy – Česko-moravská (J a SZ) a Česká tabule (S a Z). Českomoravská soustava je zde zastoupena Českomoravskou vrchovinou a to její částí Železné hory (táhnou se od jihu k SZ s výškami na severu 200 – 300 m, na jihu 500 – 600 m). Komplikovaná je stavba na jihu (650 – 800 m.n.m zvlněný terén) při hranicích s Havlíčkobrodskem (kousky Hornosázavské vrchoviny) a Žďárskem (kousky Křižanovské a Hornosvratecké vrchoviny). Česká tabule je zde zastoupena dvěma částmi – západní místa okresu (Třemošnice) patří do Středočeské tabule a její části Středolabské tabule. Severní část okresu patří do Východočeské tabule a to do její části Svitavská pahorkatina (250 – 350 m) a nejsevernější kousky nad Chrudimí do Východolabské tabule (200 – 300 m).

Hydrologickou osou je řeka Chrudimka se svými přítoky, na které je několik údolních přehrad, z nichž nejznámější se stala údolní nádrž Seč. Na území je i větší množství rybníků.

Charakterizují je i vyšší nadmořská výška, členitá krajina, velký počet malých sídel s mnohdy obtížnou dostupností, minimum dobrých pracovních příležitostí a tím i slabší sociální profil. Hlavním posláním tohoto ekologicky čistého území by proto měla být rekreace a užití volného času pro severně položená průmyslová centra, cestovní ruch včetně netradičních aktivit (agroturistika, sporty v přírodě a další). Území je protkáno sítí turisticky značených cest, z nichž některé se staly naučnými stezkami. Podél toku řeky Chrudimky prochází vlastivědná stezka „Krajem Chrudimky“. Na ní volně navazuje stezka „Krajem Železných hor“. Stezky vedou chráněnou krajinnou oblastí Železné hory a Žďárské vrchy. K neméně tajvaných turistickým zajímavostem patří oblast Skutečska, oblast Toulavcových a Městských Maštálí mezi Prosečí a Novými Hrady nebo údolí řek Krounky a Novohradsky, jež v roce 1991 bylo vyhlášeno Chráněnou krajinnou oblastí. Jih okresu spadá do Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy.

Charakter okresu je průmyslově - zemědělský, nejvyšší podíl lidí je zaměstnán ve strojírenství, obchodu a službách, stavebnictví, textilním a obuvnickém průmyslu. Hlavními středisky průmyslu Chrudim (strojírenství, potravinářství, stavebnictví a textilky), Hlinsko (elektrotechnický, kožešnický, potravinářský průmysl), Skuteč (kožedělný a textilní průmysl), Nasavrky (textilní průmysl), Prácheň (stavební hmoty), Třemošnice (strojírenství), Chrast

(potravinářský a dřevozpracující průmysl), Hrochův Týnec (stavební hmoty), Luže (zdravotnictví a lázeňství).

Zemědělství je rozvinuto v celé oblasti, najdete zde spoustu luk a polí (62 %), lesní půdy je 28 %. V rostlinné výrobě převládá výroba obilnin, olejnin, cukrové řepy a brambor, v živočišné výrobě mléko, hovězí a vepřové.

Dopravní síť pro automobilovou dopravu tvoří převážně silnice I., II. a III. třídy a místní komunikace. Dálniční ani rychlostní komunikace územím nevedou. Železniční osobní dopravu zabezpečuje státní organizace České dráhy. Hlavní železniční trať Pardubice – Havlíčkův Brod protíná okres od severu k jihu. Na území okresu Chrudim je délka železničních tratí cca 257 km.

Stávající svazky obcí s přesahem na území MAS

Mikroregion Chrudimsko

Mikroregion Chrudimsko, ležící v západní části Pardubického kraje, byl založen dne 19.12.2001. Zakládajícími členy se staly Chrudim, Rabštejská Lhota, Slatiňany a Svídnice. V polovině roku 2002 došlo k masivnímu rozšíření na stávajících 32 obcí.

Základním cílem je další rozvoj měst a obcí, které se stanou členy svazku obcí, a jejich vyrovnání evropským standardům a vývojovým trendům 21. století ve všech oblastech lidského života. K stěžejním problémům, které bude svazek řešit, patří zejména snižování nezaměstnanosti, zlepšování životního prostředí, rozvoj ekonomiky, infrastruktury, cestovního ruchu a dalších oblastí vymezených zákonem o obcích jež korespondují s cíli a posláním svazku.

Předseda – ing. Vladimír Pecina – starosta obce Rabštejská Lhota.

Seznam obcí: Bítovany, Bořice, Bylany, Čankovice, Dolní Bezděkov, Dvakačovice, Honbice, Horka, Chrast, Kočí, Chrudim, Lány, Licibořice, Lukavice, Mladoňovice, Morašice, Nabočany, Orel, Přestavlký, Rabštejská Lhota, Řestoky, Slatiňany, Sobětuchy, Stolany, Svídnice, Trojovice, Třebřichy, Tuněchody, Úhřetice, Vejvanovice, Zaječice, Zájezdec.

Realizace projektů – zkušenosti místních aktérů:

2007	Komplexní úprava veř.prostr. celk.náklady: 578000,-Kč	poskytovatel	dotace:	Pardubický	kraj
2008	Komplexní úprava veř.prostr. celk.náklady: 733000,-Kč	poskytovatel	dotace:	Pardubický	kraj
2009	Komplexní úprava veř.prostr. celk.náklady: 999000,-Kč	poskytovatel	dotace:	Pardubický	kraj
2010	Komplexní úpravy obcí celk.náklady: 650000,-Kč	poskytovatel	dotace:	Pardubický	kraj
2010	Marketing TO Chrudim.-Hlinecko celk.náklady: 2500000,-Kč	poskytovatel	dotace:	ROP	Severovýchod

2012 Marketing TO Chrudim.-Hlinecko poskytovatel dotace: ROP Severovýchod
celk.náklady: 2000000,-Kč

Mikroregion Skutečsko – Ležáky

Dobrovolný svazek obcí v okrese Chrudim, se sídlem ve Vrbatově Kostelci. Sdružuje 12 obcí a byl založen v roce 2001.

Základním cílem je všeobecná ochrana životního prostředí, společný postup při dosahování ekologické stability území, koordinace významných investičních akcí, vytváření, zmnožování a správa společného majetku.

Předseda: ing. Jan Třísko, starosta obce Vrbatův Kostelec.

Členské obce: Holetín, Hroubovice, Leštinka, Lukavice, Mrákotín, Prosetín, Předhradí, Skuteč, Smrček, Vrbatův Kostelec, Tisovec, Žumberk.

Svazek obcí Košumberska

Dobrovolný svazek obcí založen 4.12.2002. Sídlo je v Luži.

Základním cílem je snižování nezaměstnanosti, zlepšování životního prostředí, rozvoj ekonomiky, infrastruktury, cestovního ruchu a dalších oblastí .

Předseda – Libor Aksler.

Členské obce: Hrochův Týnec, Chroustovice, Jenišovice, Lozice, Luže, Rosice, Řepníky, Střemošice.

Širší územní vztahy:

NUTS 2: Severovýchod (pobočka sídla úřadu v Pardubicích)

Kraj: Pardubický (sídlo v Pardubicích)

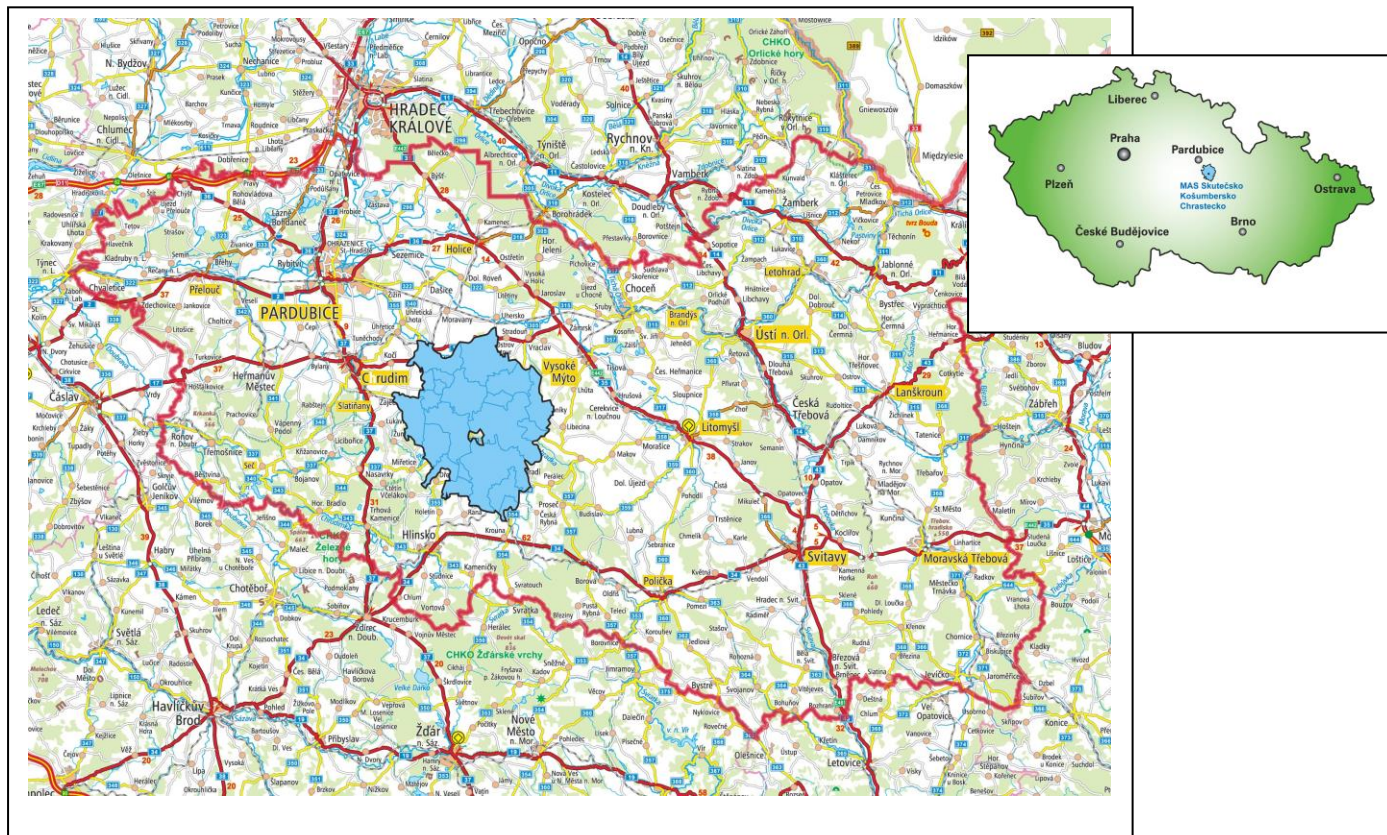
Okres: Chrudim (sídlo v Chrudimi)

Pověřená obec (ORP): Chrudim (sídlo v Chrudimi)

Turistická oblast: Chrudimsko-Hlinecko (identické hranice s okresem Chrudim)

Okres Chrudim se dále člení na regiony: Chrudimsko, Hlinecko, Skutečsko, Třemošnicko a Heřmanoměstecko.

3.2 Vyhodnocení současného stavu území

3.2.1 Obyvatelstvo (vývoj osídlení, věková struktura, vzdělanostní struktura)

3.2.1.1 Vývoj osídlení

Region sdružuje 20 obcí s 20 553 obyvateli. Největším městem podle počtu obyvatel jsou Skuteč s 5 183 obyvateli, následují Chrast s 3 064 obyvateli a Luže s 2 541 obyvateli. Mezi obce s nejmenším počtem obyvatel patří Zájedec s 125 obyvateli, Leštinka s 135 obyvateli a Lozice s 145 obyvateli /31.12.2012/.

První osídlení oblasti je datováno již v době kamenné, první prokazatelné pozůstatky lidských sídel jsou z 9. století, první písemné zmínky z 12. století. Od této doby je území rovnoměrně osídlováno a obhospodařováno.

V současné době je počet obyvatel na území MAS cca 21000.

Největším městem je Skuteč s 5214 obyvateli, nejmenší obcí je Leštinka se 134 obyvateli.

Velikostní kategorie obcí:

0 – 500 obyvatel	12 obcí
501 – 1000 obyvatel	1 obec
1001 – 2000 obyvatel	4 obce

2000 – 5000 obyvatel 2 obce

5001 – 10000 obyvatel 1 obec

Převažující velikost obcí je do 500 obyvatel.

Počet obyvatel regionu MAS k 31.12.2013

Obec	celkem	muži	ženy	ve věku 0-14 let	ve věku 15-64 let	ve věku 65 a více let	Ekonomicky aktivní	Ekonomicky aktivní - zaměstnaní
Horka	410	204	206	52	286	72	192	167
Hrochův Týnec	1945	966	979	333	1323	283	877	767
Chrast	3064	1470	1594	455	2080	513	1404	1224
Chroustovice	1230	585	645	195	842	192	586	512
Jenišovice	410	213	197	53	291	62	206	193
Leštinka	135	64	71	16	93	26	62	59
Lozice	145	74	71	27	103	14	68	63
Luže	2541	1221	1320	352	1733	448	1156	1052
Prosetín	774	377	397	122	547	102	364	326
Předhradí	427	214	213	59	283	84	188	165
Přestavlky	243	138	105	48	174	19	113	99
Rosice	1323	658	665	217	913	184	650	582
Řepníky	376	195	181	50	268	57	182	164
Řestoky	475	249	226	81	321	73	219	198
Skuteč	5183	2531	2652	799	3495	875	2312	2095
Střemošice	169	78	91	14	115	39	79	74
Trojovice	191	96	95	29	126	36	88	76
Vrbatův Kostelec	316	167	149	44	217	55	147	130
Zaječice	1071	546	525	167	719	181	496	447
Zájezdec	125	62	63	27	79	19	52	46
Celkem	20553	10108	10445	3140	14008	3334	9441	8439

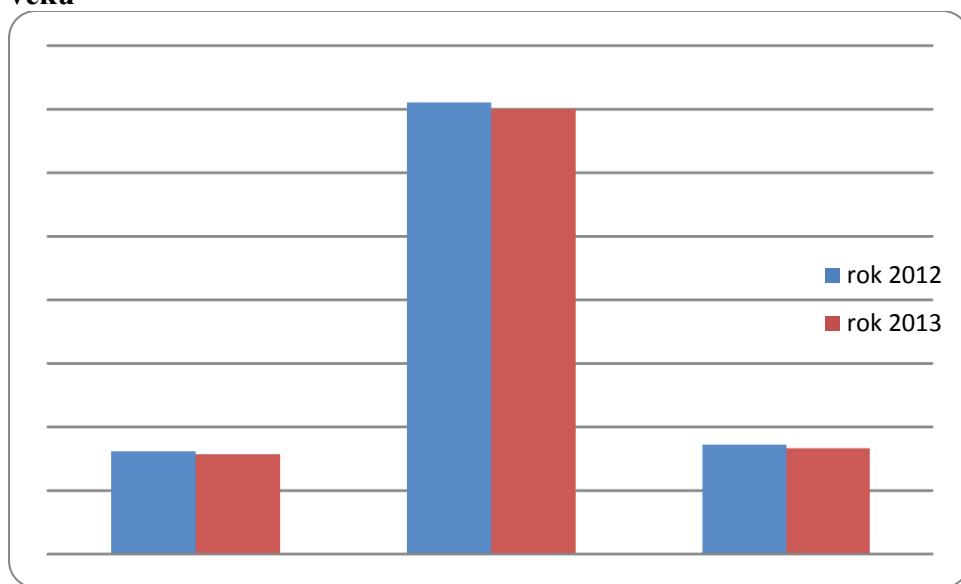
Dá se předpokládat, že mírný úbytek obyvatel v regionu může pokračovat. Obce regionu mají poměrně dobrý dosah k větším městům (Pardubice, Chrudim, Litomyšl, Vysoké Mýto), což způsobuje odliv ekonomicky silného obyvatelstva do měst nebo do obcí s lepší sociální infrastrukturou. Lze tedy i nadále očekávat částečnou migraci obyvatelstva z malých měst do větších.

3.2.1.2 Věková struktura

Nejvíce obyvatel MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko je v produktivní věku, avšak došlo v roce 2013 oproti roku 2012 k jeho úbytku o 204 obyvatel, což je způsobeno jednak odlivem ekonomicky silného obyvatelstva do měst nebo do obcí s lepší sociální infrastrukturou. Stejně tak došlo ke snížení obyvatel důchodového věku, oproti roku 2012 se snížil počet obyvatel o 111, aby se zabránilo tomuto trendu je třeba navýšit služby v obcích určené seniorům, aby se zvýšila kvalita života seniorů na vesnicích, a ti tak zůstali i nadále v regionu.

Z důvodu odchodu lidí v produktivním věku se snížil i počet dětí a mládeže v regionu o 95 obyvatel. Rozložení věkové struktury a růst počtu dětí je do jisté míry ovlivněno právě zmiňovanou migrací obyvatel z vesnických oblastí do měst, protože často migrují obyvatelé středního věku, kteří buď mají malé děti nebo si chtějí založit v novém domově rodinu. Na základě toho je třeba mladé rodiny podporovat a zajistit dostupnost sociálních služeb v obcích, aby v budoucnosti nedocházelo k dalšímu odlivu mladých lidí z regionu.

Struktura obyvatel MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko v letech 2012 a 2013 podle věku

Zdroj dat: ČSÚ

Následující tabulka ukazuje konkrétní obce MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko, kde došlo k největším změnám počtu produktivního obyvatelstva způsobeným především migrací. Největší pokles od roku 2012 zaznamenala obec Chrast, největší růst obec Horka.

Struktura obyvatel MAS Skutečko, Košumbersko a Chrastcko v letech 2012 a 2013 podle věku

Obec název	0–14 let	15–64 let	65 a více let	0–14 let	15–64 let	65 a více let
Horka	48	268	75	52	286	72
Hrochův Týnec	367	1 324	316	333	1323	283
Chrast	459	2 152	525	455	2080	513
Chroustovice	199	865	199	195	842	192
Jenišovice	56	299	70	53	291	62
Leštinka	14	90	28	16	93	26
Lozice	29	110	19	27	103	14
Luže	379	1 727	423	352	1733	448
Prosetín	131	564	108	122	547	102
Předhradí	60	300	74	59	283	84
Přestavky	27	180	20	48	174	19
Rosice	231	948	186	217	913	184
Řepníky	53	280	62	50	268	57
Řestoky	94	320	81	81	321	73
Skuteč	794	3 492	918	799	3495	875
Střemošice	16	126	40	14	115	39
Trojovice	34	127	35	29	126	36
Vrbatův Kostelec	58	235	56	44	217	55
Zaječice	161	717	185	167	719	181
Zájezdec	25	88	25	27	79	19
Celkem	3 235	14 212	3 445	3140	14008	3334

Zdroj dat: ČSÚ

3.2.1.3 Vzdelanostní struktura

Nejvíce obyvatel MAS má střední vzdělání s vyučením bez maturity. Další složkou vzdelanostní struktury jsou obyvatelé se základním či neukončeným vzděláním. Vysokoškolsky vzdělaných lidí má region k poměru obyvatel věku 15 let a starších přibližně 4 %. Nejméně obyvatel v regionu je bez vzdělání. Podrobnější informace lze nalézt v tabulce níže.

Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel (věk 15 a více) MAS k březnu 2011

	Obyvatelstvo 15 a více let	v tom podle stupně ukončeného vzdělání						
		bez vzdělání	základní a neukončené základní	vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysokoškolské	nezjištěné
Chrast	2 681	8	722	1 164	566	85	121	15
Chroustovice	1 028	7	279	479	195	28	33	7
Horka	316	1	90	135	65	9	15	1
Hrochův Týnec	1 548	8	387	735	313	33	58	14
Jenišovice	383	-	109	184	71	13	4	2
Leštinka	119	1	30	55	25	3	5	-
Lozice	125	1	20	80	14	3	4	3
Luže	2 130	12	482	920	450	103	127	36
Prosetín	659	3	180	295	130	18	18	15
Předhradí	375	6	127	182	45	7	5	3
Přestavlky	156	-	37	81	25	2	9	2
Řepníky	322	-	99	140	61	5	13	4
Řestoky	397	1	120	179	75	9	11	2
Skuteč	4 354	8	1 125	1 990	881	137	174	39
Střemošice	174	1	63	71	26	6	7	-
Trojovice	160	1	52	73	29	3	2	-
Vrbatův Kostelec	309	-	93	142	46	7	15	6
Zaječice	824	4	202	415	146	15	36	6
Zájezdec	83	-	25	43	14	-	1	-
Celkem	16 143	62	4 242	7 363	3 177	486	658	155

3.2.1.4 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - v blízkosti velká města - dobrá dostupnost středních a vysokých škol - čisté životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - úbytek ekonomicky aktivního obyvatelstva - stěhování obyvatel do měst - špatná dopravní infrastruktura - chybějící pracovní obory s vyšší vzdělaností - zaostalost regionu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - území nabízí klid venkova, přesto dostupnost služeb z města - rozvoj vybavenosti - rozvoj v oblasti cestovního ruchu - propojení měst Chrast – Luže – Skuteč a vznik protíváhy velkým městům - rozvoj zdravotní turistiky 	<ul style="list-style-type: none"> - odliv mladých do měst - stárnutí obyvatelstva - nespolupráce měst Chrast – Luže – Skuteč může mít za následek totální zhroucení regionu - zchudnutí regionu - zavedením nevhodného průmyslu ztráta předností regionu

- vzhledem k zaostalosti možnost získání výhody v rychlejší aplikaci nových technologií	
---	--

3.2.1.5 Návrh dílčích opatření

- Podpora vybavenosti obcí se zaměřením na rodiny s dětmi a lidé důchodového věku.
- Podpora kulturních akcí a zapojení mladých lidí do života obce.
- Vznik komunitních center, univerzit 3. Věku
- Podpora zvýšení standartu pro rozvoj cestovního ruchu
- Podpora integrace měst a obcí regionu

3.2.2 Technická infrastruktura a doprava

finančním prostředkům. Především stav místních komunikací není dobrý, více jak polovina dotázaných obcí označila, že je třeba místní komunikace opravit. Místní komunikace si obce postupně opravují sami podle svých možností.

Technická vybavenost obcí v území MAS

Obec název	kanalizace ČOV	vodovod	plynifikace
Horka	0	1	0
Hrochův Týnec	1	1	1
Chrast	1	1	1
Chroustovice	1	1	1
Jenišovice	0	1	1
Leštinka	0	1	0
Lozice	0	1	1
Luže	1	1	1
Prosetín	0	0	0
Předhradí	0	1	0
Přestavlky	1	1	1
Rosice	1	1	1
Řepníky	0	1	0
Řestoky	0	0	0
Skuteč	1	1	1
Střemošice	0	1	1
Trojovice	1	1	0
Vrbatův Kostelec	0	0	0
Zaječice	0	1	1
Zájezdec	0	0	0
Celkem	8	16	11

Všechna města na území mají širší rozsah služeb v podobě prodejen potravin, pošt, školy či zdravotnického zařízení a navazujících obchodů a služeb.

Městská policie Skuteč na základě veřejnoprávní smlouvy vykonává činnost na území měst Skuteč, Luže a Proseč.

Některé obce i přes svoji malou velikost stále mají prodejnu potravin, která je hlavně pro starší spoluobčany velice důležitá. Jiné zase zajišťují mobilní prodejny alespoň základního pečiva.

Energetika

Oblast energetiky je na vzestupu, především v oblasti spojení poptávky, a tím snížení provozních nákladů na elektřinu, ale i další média. Veřejná osvětlení v obcích dosluhují a v dohledné době budou muset být nahrazena novými svítidly s úspornými žárovkami.

Většina obcí je plynofikována, a tím se omezuje na minimum znečištění životního prostředí při spalování paliv v lokálních zdrojích.

Doprava

Dopravní síť pro automobilovou dopravu tvoří převážně silnice III. třídy a místní komunikace. Jen sporadicky je území protínáno silnicemi I. A II. Třídy. Dálniční ani rychlostní komunikace územím nevedou.

Železniční osobní dopravu zabezpečuje státní organizace České dráhy. Hlavní železniční trať Pardubice – Havlíčkův Brod protíná okres od severu k jihu. Na území okresu Chrudim je délka železničních tratí cca 257 km.

Nejbližší železniční stanice je v Chrasti u Chrudimi a Žďárci u Skutče (trasa Pardubice-Havlíčkův Brod), dále pak Uhersko nebo Choceň (na hlavním tahu Praha-Pardubice-Česká Třebová).

Dopravní obslužnost do okresního města je autobusová i vlaková na přijatelné úrovni, ale do spádových oblastí je velice špatná. Vlivem toho převážná část zaměstnavatelů zajišťuje pro své zaměstnance svozy.

3.2.2.1 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dobré zasíťování vodovody - dobrá hustota komunikací a železniční sítě 	<ul style="list-style-type: none"> - špatný stav místních komunikací - stav občanské vybavenosti - dosluhující veřejné osvětlení
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - dotace na zbudování a opravy kanalizačních systémů a ČOV - dotace na opravu zastaralého veřejného rozhlasu a veřejného osvětlení - využití hustoty dopravní infrastruktury ke zvýšení atraktivity území – cyklostezky, atraktivní železniční doprava 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek finančních prostředků na opravy zastaralé technické infrastruktury - možnost znečištění vodních zdrojů - chybějící chuť měnit zdroje vytápění a energie na nové a sofistikované technologie

3.2.2.2 Návrh dílčích opatření

- Snaha o získání dotací na obnovu technické infrastruktury.
- Podpora optimální frekvence a návaznosti spojů.
- Rekonstrukce a opravy místních komunikací a chodníků
- Výstavba a rekonstrukce čističek odpadních vod
- Realizace samostatných lokálních zdrojů vytápění
- Stanovení společného plánu rozvoje jen určitého průmyslu v regionu v návaznosti na ochranu vodních zdrojů
- zavádění nových technologií v oblasti technické infrastruktury v regionu

3.2.3 Vybavenost obcí, služby a život v obcích (spolky, kulturní a sportovní vybavenost a aktivity, sociální, zdravotní služby apod.)

3.2.3.1 Vybavenost obcí, služby

Vybavenost obcí a služby představuje rozsáhlý soubor obslužných činností pro obyvatelstvo. Služby občanům jsou v regionu poskytovány jak neziskovými organizacemi, tak podnikatelskými subjekty. Nekomerční zařízení pro školství, zdravotnictví, sociální péči a kulturu jsou pro současnou potřebu regionu racionálně rozložena.

Zařízení komerčního typu – maloobchod, stravování, ubytování a řemesla – nevyhovují současnému stupni poptávky. Jejich kvalita i kapacita nejsou dostatečnou podporou pro rozvoj cestovního ruchu a rekreace jako potenciálně významného odvětví zdejší ekonomiky. Úvahy o jeho podstatném rozvoji nutně předpokládají zlepšení těchto komerčně orientovaných služeb, které je třeba dále doplnit o další služby pro využívání volného času, tzn. zařízení poskytující zábavu a zařízení pro rekreační sporty a pohyb na zdravém vzduchu. Tyto služby musí poskytovat určitou záruku kvality a poskytování služeb, dle požadavku návštěvníků regionu. Vhodné by bylo zapojit, co nejvíce provozovatelů ubytovacích, stravovacích a doplňujících služeb cestovního ruchu do Českého systému kvality služeb, který se zaměřuje na poznání potřeb návštěvníků a kvalitu poskytovaných služeb. Organizace obdrží certifikáty I. stupně Českého systému kvality služeb, což bude určitá záruka.

S ohledem na věkovou strukturu obyvatelstva je výstavba (zřizování) domů s pečovatelskou službou stále aktuálnější a řeší spíše otázky bydlení starších občanů. Na vybudované objekty navazuje tvorba nových sociálních služeb pro občany, tj. i vznik nových pracovních příležitostí. V současné době je pokrytí území sociálními službami, které jsou většinou provozovány terénní pečovatelskou službou, dostatečné, ale vzhledem k trendu stárnutí populace je stále prioritní především nová výstavba seniorských center s pečovatelskou službou a zlepšování sociální sítě.

Co se týká dostupnosti základního zboží (potravin, drogerie) lze konstatovat, že i když tyto potřeby plní především malé obchody v obcích, pro potřeby obyvatel jsou většinou dostačující. Ve větších městech Skuteč, Chrast a Luže se rozrůstají supermarkety, které nabízejí obyvatelům široký výběr produktů. Obce i přes svoji malou velikost stále mají prodejnu potravin, která je hlavně pro starší spoluobčany velice důležitá. Jiné zase zajišťují mobilní prodejny alespoň základního pečiva.

Další potřeby (především se jedná o kulturu – výstavy, specializované služby bank, pojišťovny, kosmetika, atd.) jsou dostupné v městech, ať už v území Skuteč, Chrast a Luže, kde se nachází i řada supermarketů. Většina obyvatel regionu tedy může uspokojit své potřeby v nedalekých městech.

V obcích, kde je dopravní obslužnost a infrastruktura nedostatečná, se setkáváme s negativními důsledky špatné dostupnosti služeb (zvyšování průměrného věku obyvatel, záporné saldo migrace). Co se týká dostupnosti zdravotní péče, lze konstatovat, že ordinace praktických lékařů jsou především ve větších obcích regionu.

Obec název	pošta	škola	zdravotnické zařízení	městská policie
Horka	0	0	0	0
Hrochův Týnec	1	1	1	1
Chrast	1	1	1	1
Chroustovice	1	1	1	0
Jenišovice	1	0	0	0
Leštinka	0	0	0	0
Lozice	0	0	0	0
Luže	1	1	1	0
Prosetín	1	1	0	0
Předhradí	1	0	0	0
Přestavlky	0	0	0	0
Rosice	1	1	0	0
Řepníky	1	0	0	0
Řestoky	0	0	0	0
Skuteč	1	1	1	1
Střemošice	0	0	0	0
Trojovice	1	0	0	0
Vrbatův Kostelec	1	0	0	0
Zaječice	1	1	1	0
Zájezdec	0	0	0	0
Celkem	13	8	6	3

Zdravotnictví

Obec název	Sdružená ambulantní zařízení	Zdravotní střediska	Nemocnice	Odborné léčebné ústavy(mimo LDN)	Léčebna pro dlouhodobě nemocné	Samotná ordinace prakt. lékaře pro dospělé vč. detaš. prac.	Samost. ordinace prakt. lék. pro děti a dorost vč. detaš. prac.	Samost. ordinace prakt. lék. stomatologa vč. detaš. prac.	Samost. ordinace prakt. lék. gynekologa vč. detaš. prac.	Samost. ordinace lékaře specialisty vč. detaš. prac.	Ostatní samostatná zařízení vč. detaš. pracovišť	Zařízení lékárenské péče (lékárny) vč. detaš. pracovišť	Středisko záchr. služby a rychlé zdravot. pomoci vč. detaš. pr.
Horka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hrochův Týnec	0	0	0	0	0	2	1	1	1	0	0	1	0
Chrast	0	0	0	0	0	3	1	2	1	0	1	1	0
Chroustovice	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Jenišovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leštinka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lozice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Luže	0	1	0	1	0	2	1	1	1	0	1	1	0
Prosetín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Předhradí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Přestavlky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rosice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Řepníky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Řestoky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skuteč	0	2	0	0	0	5	1	4	1	1	1	1	0
Střemošice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trojovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrbatův Kostelec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zaječice	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Zájezdec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	0	3	0	1	0	14	5	10	4	1	3	4	0

3.2.3.2 Život v obcích

Paradoxně vzhledem k delší dojezdové vzdálenosti do větších měst (Pardubice, Chrudim, Litomyšl, Hlinsko...) a problémům s dopravní obslužností v podvečerních hodinách přetrvává v obcích spolkový život.

Největší hybnou silou společného a kulturního života v obcích jsou sbory dobrovolných hasičů, které vedle své hlavní zájmové činnosti dále organizují lidové akce a zábavy, jako jsou plesy, čarodějnice a veselice.

Dalšími stabilními a činnými neziskovými organizacemi jsou tělovýchovné jednoty a sportovní kluby.

Přehled tradičních akcí

	Obec	tradiční akce
1.	Horka	1x ročně - turnaj ve stolním tenise, hasičský ples, oslava MDŽ Klub seniorů, dětský karneval, čarodějnice a stavění májky, hasičské soutěže, volejbalový turnaj, nohejbal, loučení s prázdninami, rozsvícení stromku,

2.	Hrochův Týnec	1x ročně - oslava ukončení 2.sv.války, pasování čtenářů, pasování devátáků, zahradní slavnost MŠ, pohádkový les, oslava svátku matek, dětský karneval, pálení čarodějnic, turnaj v malé kopané, Hrošiáda - soutěž základních škol
3.	Chrast	Chrastecký hudební festival, Taneční festivaly, výstavy, přednášky, vánoční jarmark, koncerty,
4.	Chroustovice	Velikonoce-vodění Jidáše, Pálení čarodějnic, dětský den, Majáles, hasičské soutěže, tenisový turnaj a turnaj v kopané, lampiónový průvod – Slavnosti světýlek, rozsvícení vánočního stromu, Beseda pro důchodce, Vánoční rozjímání v ZŠ, vánoční koncert v kostele, adventní trhy v Zámku
5.	Jenišovice	Přehlídka dechových hudeb na posvícení Jenišovice, Vodění Jidáše - velikonoce, Babský bál a dětský karneval, Pálení čarodějnic, dětský den, turnaj v malé kopané, "Mravínské slavnosti" s divadelním spolkem JULIE a spol., Velikonoční zábava
6.	Leštinka	rozsvícení vánočního stromku, dětský karneval, hasičské závody, turnaj ve futsalu a ping-pongu
7.	Lozice	
8.	Luže	Vánoční jarmark, Košumberské léto – divadelní představení, koncerty, kino, plesy, beseda s důchodci před Vánocemi, dětský den na Košumberku, Městské slavnosti, fotbalové turnaje - Staver cup, memoriál Ing. Stanislava Bati, hasičské soutěže, turnaj v nohejbale a tenise, otvírání Hamzova arboreta
9.	Prosetín	pálení čarodějnic, lampiónový průvod + "mírový oheň", fotbalová show, dětský rybářský den, rozsvěcování vánočního stromu, dětský karneval, hasičské závody - noční, zájezd do divadla
10.	Předhradí	
11.	Přestavlky	Čarodějnice, dětský den, rozloučení s prázdninami, Mikuláš, pouťová zábava
12.	Rosice	42x trhy
13.	Řepníky	dětský karneval, pálení čarodějnic, Kladení věnců, pohádková cesta, loučení s prázdninami, rozsvícení vánočního stromu, mikulášská diskotéka pro děti, večer pro dospělé, beseda s důchodci - 1x ročně
14.	Řestoky	hasičský bál, karneval dětský + dospělí, čarodějnice, lampiónový průvod, rozsvícení ván. Stromku, prodej kaprů, silvestrovský přípitek, nohejbalové turnaje
15.	Skuteč	Tomáškova - Novákova hudební Skuteč, jarmarky, masopustní obchůzky, čarodějnice, dětský den, Šeucouvská muzika - aneb dechová hudba Skutečští hasiči
16.	Střemošice	Věneček - velikonoční, ples myslivci, dětský den, pomlázková zábava, štěpánská zábava, tenisový turnaj, pingpongový turnaj, noc s Andersenem, pálení čarodějnic

17. Trojovice	Tenisový a nohejbalový turnaj, dětský karneval a dětský den, mikuláš, pálení čarodějnic
18. Vrbatův Kostelec	Tradiční posvícení s pondělní zábavou 1x ročně, den žen, den dětí, vánoční jarmark, uctění památky K. Kněze, setkání Kostelců - 1xročně
19. Zaječice	Výstavy, plesy, přednášky, divadla, hudební vystoupení
20. Zájezdec	Pálení ohně 30.4.

3.2.3.3 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dostatek prodejen základních potravin - poskytované služby městy regionu - většinou dostačující dostupnost zdravotní péče - kulturní život v obcích - dostatek spolků a zájmových organizací ve většině obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - špatný stav budov škol v malých obcích - nedostačující služby pro rozvoj cestovního ruchu - zastaralá sportoviště
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - podpora obnovy a rozvoje občanské vybavenosti vč. zlepšování sociálních služeb pro seniory - využití škol mimo vyučovací hodiny – E-senior, kurzy, další vzdělávání - udržování a případné zlepšování kultury v obcích - možnost užší spolupráce obcí s podnikatelskou sférou - úroveň vzdělání, bydlení, zapojení se do veřejného života - sportoviště a plochy pro relaxaci - Český systém kvality služeb – poznání potřeb zákazníků a poskytování kvalitních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - konkurence supermarketů a hypermarketů z měst donutí majitele malých obchodů k jejich zavření - snižující se finanční prostředky na udržení alespoň minimálního rozsahu občanské vybavenosti - rušení pošt

3.2.3.4 Návrh dílčích opatření

- Podpora vzniku služeb, které oživí cestovní ruch (ubytování, multifunkční sportoviště, půjčovny kol, atd.).
- Zkvalitnění poskytovaných služeb, zaměřených na očekávání zákazníků
- Navazování vzájemně prospěšné spolupráce s podnikateli k udržení kultury v obcích a základní vybavenosti.
- Využití škol mimo vyučovací hodiny – univerzity 3. Věku, E-senior, kurzy ...
- Podpora rozšiřování sociálních služeb pro seniory.
- Podpora kulturních spolků
- Rekonstrukce a vznik kulturních center, sokoloven, hasičských zbrojnic a obecních budov s využitím pro spolkovou činnost

- Rekonstrukce sportovišť, dětských hřišť
- Zachování a podpora kulturních akcí v obcích

3.2.4 Bydlení

Stav domovního a bytového fondu odpovídá celkové situaci v České republice. Vzhledem ke skladbě a velikosti sídel většina obyvatel bydlí v rodinných domech v osobním vlastnictví. Menší část obyvatel bydlí v domech bytových. Obce a města na základě svých územních plánů disponují rozvojovými plochami především pro výstavbu rodinných domů, což koresponduje s okolní krajinou a historickým vývojem sídel.

Druhy bytů:

Obec	Obydlené domy	Obydlené byty	Hospodařící domácnosti
Horka	143	160	169
Hrochův Týnec	440	709	766
Chrast	833	1127	1180
Chroustovice	364	457	491
Jenišovice	139	156	165
Leštinka	45	55	58
Lozice	42	52	54
Luže	662	920	975
Prosetín	205	280	288
Předhradí	104	133	144
Přestavlky	74	79	85
Rosice	370	456	472
Řepníky	120	137	140
Řestoky	143	157	164
Skuteč	1061	1912	2031
Střemošice	59	72	74
Trojovice	61	70	74
Vrbatův Kostelec	113	123	130
Zaječice	312	368	407
Zájezdec	35	41	45
Celkem	5 325	7 464	7 912

Zdroj dat: ČSÚ

3.2.4.1 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- oblast vhodná pro rezidenční bydlení - zájem obcí o výstavbu RD	- stavební pozemky většinou ve vlastnictví soukromníků
Příležitosti	Hrozby
- zajištění občanské vybavenosti - zajištění technické infrastruktury	- zhoršení dopravní obslužnosti - nezájem soukromníků o prodej stavebních parcel

3.2.4.2 Návrh dílčích opatření

- Podpora nové výstavby v obcích, prostřednictvím nabídky dobré občanské vybavenosti, technické infrastruktury, dopravní obslužnosti.
- Příprava pozemků pro výstavbu RD

3.2.5 Životní prostředí

Přírodní podmínky řešeného území se zajímavě promítly do jeho historického vývoje, a tudíž i do jeho současné podoby.

Severní část MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko je rovinatá. Leží v Polabské nížině s velmi úrodnou půdou. Proto byly takové plochy osídleny podstatně dříve než zvlněná a výše položená část jižní patřící již k Českomoravské vrchovině.

Původní podoba celé oblasti byla velmi lesnatá. Kolem toků a na podmáčené půdě byly lesy lužní. Úrodnou půdu v nejteplejších oblastech zarůstala teplomilná společenstva dubohabrových hájů. To byly také místa, která si člověk díky příznivým podmínkám vybíral k zemědělství nejdříve. Tam, kde byla půda méně úrodná, tedy směrem k Českomoravské vrchovině, přecházely dubohabřiny v kyselé doubravy.

V této oblasti je velice dobré a zachovalé životní prostředí a je to z důvodu toho, že zde není žádná velká továrna či výrobní linka, která by tuto oblast znečišťovala. Ovšem na kvalitě životního prostředí se podílí každý občan území a to tím, zda využívá možnosti třídit odpad.

V jižní části území MAS se nachází mnoho souvislých lesních porostů. Podél cest je dochováno mnoho významných alejí.

Blízkost geologického zlomu vedla k výskytu mnoha vzácných a zajímavých přírodních útvarů v okolí (pískovcové útvary "Toulovcovy maštale", přírodní rezervace "Poklona").

V lužské kotlině se udrželo čisté životní prostředí, což dokumentuje trvalé měření kvality ovzduší v posledních 10-ti letech. Míra znečištění je téměř nulová. Obec se nachází v lesnaté krajině v těsné blízkosti ochranného vodárenského pásma a pečlivě dbá o uskutečňování ekologických programů. V Luži ani v širším okolí není žádný větší průmyslový podnik, což výrazně pozitivně ovlivňuje v podstatě lázeňský klimatický charakter zdravého životního prostředí.

V současné době je trendem regenerace veřejné zeleně v obcích ve formě okrasné zeleně v podobě parků, biokoridorů ve formě clony mezi obytnou zástavbou a výrobními plochami či obnova užitných ovocných stromů v podobě sadů či alejí jako přirozené „občerstvovací stanice“.

V rámci regenerace zeleně v krajině dochází k obnovám remízků, alejí podél polních cest či sadů. Koncepční výsadba zeleně v krajině má výrazný protierozní a zádržní efekt.

Agentura ochrany přírody a krajiny lokalizuje mnoho významných přírodních prvků.

obec	druh	název
Hrochův Týnec	Památný strom	Lípa srdčitá
Chroustovice	Uhersko – zasahuje do katastrálního území obce Chroustovice	Evropky významná lokalita
Jenišovice	Přírodní památka	Kusá hora
Leštinka	Památný strom	Dub letní
Luže	Památný strom	Buk lesní červenolistý
Luže	Památný strom	Javor klen
Luže	Přírodní památka	Kusá hora
Luže	Památný strom	Lípa srdčitá
Luže	Památný strom	Platan javorovin 5ks
Luže	Evropsky významná lokalita	Střemošická stráň
Luže	Přírodní rezervace	Střemošická stráň
Prosetín	Památný strom	Dub letní
Předhradí	Památný strom	Lípa velkolistá
Předhradí	Památný strom	Lípa srdčitá 3x
Řepníky	Evropsky významná lokalita	Střemošická stráň
Skuteč	Přírodní rezervace	Anenské údolí
Skuteč	Evropsky významná lokalita	Anenské údolí
Skuteč	Památný strom	Hrušeň obecná
Skuteč	Památný strom	Lípa srdčitá
Střemošice	Památný strom	Lípa srdčitá
Střemošice	Evropsky významná lokalita	Střemošická stráň
Střemošice	Přírodní rezervace	Střemošická stráň
Vrbatův Kostelec	Památný strom	Smrk ztepilý

Na území MAS zasahují také dvě CHKO:

1) Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy

Leží na území okresů Žďár nad Sázavou, Havlíčkův Brod, Chrudim a Svitavy. Její rozloha činí 70 940 ha, z toho 46% zaujímají lesy, zastoupené zejména ve vyšší centrální části území, 44% tvoří zemědělský půdní fond, 1,9% vodní plochy, 0,9% zastavěné plochy a 5% ostatní plochy. CHKO se rozkládá v nadmořských výškách od 490 do 836,3 m, s nejvyšším vrcholem Devět skal. Posláním CHKO je zachování harmonicky vyvážené kulturní krajiny s významným zastoupením přirozených ekosystémů. V jejím krajinném rázu, formovaném od středověké kolonizace někdejšího pomezí hvozdu, se pod zalesněnými hřbety Žďárských vrchů prolínají pole a louky s osnovou dřevinné vegetace, malebně začleněnými rybníky i venkovským osídlením s prvky horácké lidové architektury. Významným fenoménem chráněného území je voda. Na zdejší husté síti drobných vodních toků byla od středověku vytvářena rozsáhlá rybníční soustava. K nejcennějším segmentům náleží zejména rašeliniště a další mokřadní společenstva. Typickým krajinným prvkem oblasti jsou rovněž rulové skalní útvary vytvořené na zalesněných

hřbetech Žďárských vrchů a mozaika rozptýlené dřevinné vegetace s remízky a kamenicemi v zemědělsky využívané krajině.

2) Chráněná krajinná oblast Železné hory

Železné hory jsou výběžkem Českomoravské vrchoviny pozvolna spadající do roviny Polabí na severu a na jihu se prudce klonící do luhu řeky Doubravy. V roce 1991 byla na části tohoto území vyhlášena Chráněná krajinná oblast Železné hory. K nejvýraznějším znakům oblasti patří zlomový hřeben, hluboká údolí, říční nivy, lesní celky, louky a pole. To vše ve spojení se sídly dotváří krajinný ráz typický pro naši oblast. Spolu s dlouhou historií, která v sobě nese stopy od doby Keltů až po architekturu dneška, vznikl jedinečný a neopakovatelný přírodní prostor.

Oblast se na rozloze 284 km² může pochlubit nejsložitější geologickou skladbou v rámci Evropy. Na západní straně leží horniny předprvohorního stáří. Celá centrální část patří různě starým metamorfovaným horninám. Typické jsou zde ruly a žuly, ojediněle se vyskytují gabro a hadec.

Pestré podloží a různost povrchů, spolu s mnoha dalšími vlivy, podpořily vznik rozdílných společenstev rostlin. V lesích se setkáme s bučinami, bukojedlinami, olšinami a jasaninami. Na skalních výchozech jsou bory. V nejnižších částech jsou dubiny a dubohabřiny. Tyto původní lesní typy jsou dnes na mnoha místech nahrazeny smrčínami. Živočiškové obývají všechny typy prostředí. Velmi cenná společenstva hmyzu jsou v národní přírodní rezervaci Lichnice- Kaňkovy hory a na mokřadech. Mnohé z těchto druhů jsou však nenápadné. Nápadnější jsou obratlovci. Vody obývá, místy početně, vranka obecná, vzácný mník jednovousý a mihule potoční.

K nápadným ptákům patří v některých obcích čáp bílý a v lesích čáp černý. V bukových porostech žije datel černý, lejsek malý i holub doupňák.

Území zasahuje také do Národního Geoparku Železné hory

Geopark se rozkládá na ploše 777,5 km². Převážná část území leží v Pardubickém kraji, oblast kolem Ždírcu nad Doubravou a Chotěboře zasahuje do kraje Vysočina. Přibližně z jedné třetiny je území tvořeno Chráněnou krajinnou oblastí Železné hory, mimo tuto oblast je na území celá řada dalších maloplošně chráněných území.

Vedle přírodního bohatství je na území i celá řada kulturně historických cenností, unikátních muzeí a četné sportovní a rekreační objekty a území. Oblast Geoparku Železné hory je rájem pro pěší turistiku a cykloturistiku. Celé území je velmi hustě pokryto dobře značenou sítí turistických a cykloturistických tras. Vedle toho je zde i několik desítek kilometrů koňských jezdeckých stezek a v zimě též značených běžkařských tras. Geopark Železné hory tuto infrastrukturu využívá a zároveň se snaží ji doplňovat o geotopy, tedy lokality se zajímavým geologickým obsahem.

3.2.5.1 Odpadové hospodářství a nakládání s odpady

Každá obec zajišťuje odvoz komunálního odpadu pro svoje občany, který je samozřejmě zpoplatněn. Též se klade veliký důraz na třídění odpadu. Vznikají nová místa s kontejnery na papír, sklo a plasty. Začala se rozšiřovat i možnost využít kontejner na použitý olej.

3.2.5.2 Ochrana ovzduší

V malých sídlech České republiky žije přibližně 50 % obyvatel. Zdraví této populace je však v současné době ohroženo kvalitou ovzduší. Důvodem zhoršené kvality ovzduší na českém venkově jsou emise plynoucí z vytápění tuhými palivy. K návratu k tuhým palivům byli

obyvatelé přinuceni jejich nižší cenou ve srovnání s cenou zemního plynu nebo elektřiny, avšak cenou nezohledňující dopad na životní prostředí. V ovzduší malých sídel byly naměřeny zvýšené až nadlimitní koncentrace znečišťujících látek. Jedná se zejména o prašné částice, polycyklické aromatické uhlovodíky a těžké kovy. Pokud je v lokálních topeništích spalován odpad, dochází navíc k produkci dalších nebezpečných látek (např. dioxinů). V některých malých sídlech tak znečištění ovzduší může být srovnatelné se zátěží velkých městských aglomerací.

3.2.5.3 Ochrana vod

Čistota pitné vody

Ještě generace našich dědů pamatuje, že z jakéhokoli pramene, který potkali při cestě z vesnice do vesnice, se mohli napít. Kvůli vedlejším produktům našeho způsobu života, který nás činí zcela závislými na technice, jsme se o tuto a mnoho dalších kvalit přírodního prostředí připravili. Jedním ze způsobů, jakým se s touto skutečností vyrovnáváme, je zjišťování nejrůznějších kvalitativních vlastností vody, na jejichž základě určujeme vhodnost jejího použití k rozličným účelům, i možnosti a způsoby jejího znovuvyčištění.

Čistota pozemních vod a její čištění

Voda, která k vám domů přiteče jako pitná, za malou chvíli odtéká znečištěná pryč. Co se děje s odtékající „špinou“, o to se člověk obvykle nezajímá. Dnes většinu odpadních vod odvádí kanalizace. Ve městech jsou kanalizace v naprosté většině zakončeny čistírnou odpadních vod, která z vody vyčistí větší část škodlivých látek. Ne ale všechny, a tak se do vody stále vypouštějí tuny dusičnanů a solí, ale i mnoho lidmi vyloučených léčiv. Stále je ještě i řada vesnických kanalizací, které nejsou čištěny vůbec a odpadní voda končí přímo v potoce. Průmyslové podniky také produkují obrovské množství odpadních vod.

Přestože počet obyvatel napojených na kanalizaci roste, stále ještě přibližně 5 % všech odpadních vod odtéká do vodotečí, a to hlavně na vesnicích.

3.2.5.4 Ochrana půdy

Protierozní opatření

Půda patří mezi nejcennější přírodní bohatství. Poskytuje životní prostředí půdním organismům a umožňuje růst rostlinám. Je zásobárnou důležitých látek, živin a vody a je nezbytná pro funkci všech přírodních ekosystémů, protože zajišťuje koloběh látek. Z půdy rovněž pochází mnoho základních složek stavebních materiálů a energetických surovin.

Půda je nenahraditelným výrobním prostředkem v zemědělství a lesnictví. Poskytuje nám důležité produkty, jako jsou potraviny, dřevo, léčiva nebo nerostné suroviny. Prostřednictvím parků, rekreačních a sportovních zařízení nám rovněž vytváří prostředí k odpočinku a rekreaci.

Zadržování vody v krajině

V současné době je trendem obnovovat přírodní a přirozené rozlivy a regenerovat krajinu tak, aby měla opět přirozenou retenční schopnost.

Těmto snahám nahrávají i pozemkové úpravy, které jsou postupně prováděny.

3.2.5.5 Energetika

Oblast energetiky je na vzestupu, především v oblasti spojení poptávky, a tím snížení provozních nákladů na elektřinu, ale i další média. Veřejná osvětlení v obcích dosluhují a v dohledné době budou muset být nahrazena novými svítidly s úspornými žárovkami.

Většina obcí je plynofikována, a tím se omezuje na minimum znečištění životního prostředí při spalování paliv v lokálních zdrojích.

3.2.5.6 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- existence CHKO Železné hory a Žďárské vrchy - existence Národního geoparku Železné hory - čisté životní prostředí	- Znečišťování drobných vodotečí - Přetrvávající velkoplošné zemědělství
Příležitosti	Hrozby
- odborné poradenství v rámci ochrany životního prostředí - spolupráce se spolky, neziskovými a ziskovými organizacemi k zlepšování životního prostředí - osvěta mladých lidí - preventivní opatření v zemědělství - efektivnější využití energie - obnovitelné zdroje energie - nové technologie - Podpora vzniku ekologických aktivit	- eroze půdy - ničení lesů - vysoké imise - černé skládky

3.2.5.7 Návrh dílčích opatření

- V rámci partnerství je potřeba rozšířit spolupráci s neziskovými organizacemi a zájmovými sdruženími na území mikroregionu vzhledem ke společnému postupu při obnově a péči o krajinu a okolní životní prostředí.
- Klást důraz na ekologickou výchovu mladé generace.
- Efektivnější využívání zemědělské půdy.
- Zajištění odborného poradenství na ochranu klimatu.
- Podpora výsadby porostu zvyšující odolnost lesů.
- Zlepšení obhospodařování lesů.
- Podpora obnovitelných zdrojů energie.
- Podpora technologií, které podporují snižování vstupů, úsporu energie a snižování imisních vlivů.
- Rekultivace rybníků
- Oprava místních cest + výsadba zeleně

3.2.6 Podnikání, výroba, zaměstnanost

3.2.6.1 Podnikání a výroba

Region patří do NUTS II Severovýchod. Ten je znám svou významnou a tradiční průmyslovou výrobou, především v oblasti strojírenství, chemického, potravinářského a elektrotechnického průmyslu. Region se rozkládá nedaleko centra Pardubického kraje, východním až severovýchodním směrem. Tato poloha je výhodná zejména pro rozvoj sekundárního sektoru. Do budoucna je nutné dbát na kvalitu a zejména šíři dopravní a technické infrastruktury, což je podmínkou pro rozvoj regionu. Dále je nutné podporovat subjekty malého a středního podnikání, neboť ty jsou hybnou silou v ekonomickém rozvoji území ve venkovských oblastech a na malých městech. Díky své různorodosti vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, a tím zajišťují dynamiku trhu, širší poptávku a nabídku.

Ekonomické subjekty se sídlem na území obcí k 31. 12. 2011

	Ekonomické subjekty celkem	podle právní formy					podle vybraných odvětví CZ - NACE				
		fyzické osoby	z toho		právnícké osoby	z toho obchodní společnosti	zemědělství, lesnictví	průmysl	stavebnictví	obchod (kromě motor. vozidel)	
			živnostníci ¹⁾	zemědělníci podnikatelé							
Horka	79	59	57	1	20	11	3	17	19	13	
Hrochův Týnec	361	299	278	5	62	23	20	49	58	77	
Chrast	610	520	493	5	90	37	25	110	110	114	
Chroustovice	256	196	184	3	60	22	14	41	39	51	
Jenišovice	79	65	58	4	14	3	10	17	19	8	
Leštinka	33	28	27	1	5	1	2	7	10	4	
Lozice	30	21	19	1	9	2	6	4	4	2	
Luže	541	440	413	11	101	23	27	70	113	113	
Prosetín	157	137	129	4	20	7	8	32	30	28	
Předhradí	86	73	72	1	13	2	7	18	19	9	
Přestavlky	38	34	30	2	4	-	3	10	9	2	
Rosice	231	197	192	2	34	11	13	44	50	38	
Řepníky	59	45	43	2	14	2	6	10	8	9	
Řestoky	93	82	76	3	11	6	6	20	22	18	
Skuteč	1 044	858	813	23	186	84	48	184	206	221	
Střemošice	41	35	32	3	6	4	7	7	4	8	
Trojovice	48	43	36	4	5	1	4	6	8	6	
Vrbatův Kostelec	69	64	59	4	5	-	4	15	15	12	
Zaječice	201	170	162	4	31	8	14	36	38	36	
Zájezdec	22	19	18	-	3	-	-	3	2	4	

¹⁾ soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona zapsaní i nezapsaní do obchodního rejstříku

Zdroj ČSU

Nejvýznamnějšími místními zaměstnavateli jsou:

Východočeské plynárenské strojírný, s. s. Rosice u Chrasti

Zemědělské družstvo Rosice u Chrasti

ARCA, s. r. o. – oděvní firma vyrábějící převážně pracovní oděvy
 Eltop Praha, s. r. o. – se sídlem v Praze a provozovnou v Miřeticích.
 Hamzova odborná léčebna Luže-Košumberk
 Zemědělská společnost Luže, a. s.
 Botas a.s.
 Hamzova léčebna, Luže - Košumberk
 Alfa 3, s.r.o., Luže
 Dýha, s.r.o. Chrast
 Seniorcentrum Skuteč
 Granita s.r.o., Skuteč

Přehled zaměstnavatelů v jednotlivých obcích:

	obec	zaměstnavatelé
1.	Horka	
2.	Hrochův Týnec	NIKA Chrudim, FRAMEX H.Týnec, OZM research, ELPO H.Týnec, GOLDSTAV H. Týnec, BW zámečnictví
3.	Chrast	UNISTAV Chrast, Dřevotvar Chrast, Klupka O.s.k., ARCA Chrast, KMZ ocelové konstrukce, MP servis
4.	Chroustovice	S a Ř, CH KOVO, Odborné učiliště Chroustovice, ZŠ a MŠ Chroustovice
5.	Jenišovice	Agro Jenišovice, a.s.
6.	Leštinka	Cepl - autodoprava a zemní práce, Novotný - autodoprava
7.	Lozice	
8.	Luže	Hamzova léčebna, Alfa 3 Luže, Zemědělské družstvo Luže, Staver
9.	Prosetín	Arex, Sates Čechy, SaD strojírna Prosetín, s.r.o.
10.	Předhradí	
11.	Přestavlky	
12.	Rosice	ZD Rosice (člen MAS), Východočeské plynárenské strojírny, Základní škola
13.	Řepníky	Ala a. s. Řepníky
14.	Řestoky	
15.	Skuteč	Městský úřad Skuteč, SEKO Skuteč, spol. s r.o., DialogNet, s.r.o., Votava CZ, s.r.o. SKOS, s.r.o., FORPLAST SKUTEČ, s.r.o., GRANO Skuteč, spol. s r.o. , Oldřich Čejka
16.	Střemošice	nejsou
17.	Trojovice	nejsou
18.	Vrbatův Kostelec	nejsou

19.	Zaječice	
20.	Zájezdec	

3.2.6.2 Zaměstnanost

Míra nezaměstnanosti i počet uchazečů o místo v obcích regionu byla poměrně stabilní, v roce 2009 začala růst, v roce 2011 došlo opět k poklesu. V roce 2013 opět došlo k nárůstu nezaměstnanosti. Obdobný jev lze sledovat v rámci celého Pardubického kraje:

2009	6,33 %
2010	7,24 %
2011	6,77 %
2012	6,48 %
2013	7,43 %

3.2.6.3 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- zájem lidí o práci - odborný personál	- byrokracie a nepružná administrativa - špatná komunikace s ÚP
Příležitosti	Hrozby
- nová pracovní místa - regionální aktivity - propojení podnikatelských aktivit - spolupráce podnikatelů s obcemi - sociální podnikání - vzdělávání, rekvalifikace	- odchod živnostníků na ÚP - propouštění - úzce zaměřený odborný personál

3.2.6.3 Návrh dílčích opatření

- Podpora činnosti místních podnikatelů (propagace, účast na veřejných zakázkách) a navazování s nimi vzájemně prospěšné spolupráce
- Zlepšení komunikace s úřadem práce
- Nutnost rekvalifikace a stálého vzdělávání pracovní síly

3.2.7 Vzdělávání, školství

Obce jsou zřizovateli mateřských, základních a uměleckých škol na území MAS. Zřizovatelem středních škol je Pardubický kraj.

Přehled škol v území MAS

Obec název	Mateřská škola	Základní škola	Střední škola - obory gymnázií	SŠ - obory středních odborných učilišť a odb. učilišť	Základní umělecké školy
Horka	0	0	0	0	0
Hrochův Týnec	1	1	0	0	0
Chrast	1	1	0	0	1

Chroustovice	1	1	0	1	0
Jenišovice	0	0	0	0	0
Leštinka	0	0	0	0	0
Lozice	0	0	0	0	0
Luže	1	1	0	0	1
Prosetín	1	1	0	0	0
Předhradí	1	0	0	0	0
Přestavlky	0	1	0	0	0
Rosice	1	1	0	0	0
Řepníky	1	0	0	0	0
Řestoky	1	0	0	0	0
Skuteč	3	3	1	0	1
Střemošice	0	0	0	0	0
Trojovice	0	0	0	0	0
Vrbatův Kostelec	0	0	0	0	0
Zaječice	0	0	0	0	0
Zájezdec	0	0	0	0	0
Celkem	12	10	1	1	3

Mateřské školy

V posledních letech roste počet mateřských školek v obcích, což je dáno migrací lidí produktivního věku, kteří buď mají malé děti, nebo si ve vesnické oblasti chtějí založit rodinu a obce se tak snaží vyhovět poptávce po mateřských školkách, nicméně poptávka je v současnosti v regionu stále větší než nabídka.

Kapacita mateřských škol

		školka		školka max. dětí	kapacita	
		ano	ne		vyhovující	nevyhovující
1.	Horka	není				
2.	Hrochův Týnec	1		100	1	
3.	Chrast	1		133	1	
4.	Chroustovice	1		58	1	
5.	Jenišovice	není				
6.	Leštinka	není				
7.	Lozice	není				
8.	Luže	1		100	1	
9.	Prosetín	1		56	1	
10.	Předhradí	není				
11.	Přestavlky	není				
12.	Rosice	1		56	1	
13.	Řepníky	1		25	1	
14.	Řestoky	1		30	1	
15.	Skuteč	2		150	1	
16.	Střemošice	není				

17.	Trojovice	není				
18.	Vrbatův Kostelec	není				
19.	Zaječice	není				
20.	Zájezdec	není				
	celkem	10	0	710	9	0

Základní školy

Ve většině škol na území MAS je kapacita základních škol vyhovující. V menších obcích jsou základní školy zastoupeny většinou malotřídkami prvního stupně. Je důležité tyto školy udržet kvůli malým dětem, které by jinak musely dojíždět do měst. Další důvod, proč by měly být malotřídní školy zachovány je, že nabízejí dětem prvního stupně individuální přístup, který je u větších škol přes všechnu snahu omezený, nicméně pro rozvoj znalostí i schopností malého dítěte nezastupitelný.

Vybavenost základních škol

Základní školy mají také zřízené **školní družiny**. Celkem 6 škol (z 9) má svoji školní družinu, jejich kapacita je plně vyhovující potřebám žáků, krom jediné v Luži, kde by bylo v současné době potřeba navýšit její kapacitu o 30 míst.

Školní jídelny

Základní školy mají i svoji vlastní školní jídelnu. Tyto školní jídelny jsou často využívány i pro stravování místních obyvatel.

Možnost využívání škol mimo školní vyučování

Většina školních budov je vhodná i k dalšímu využití mimo dobu školního vyučování. V odpoledních hodinách jsou ve školách provozovány školní družiny. Prostory školy jsou využívány, ale i k dalším činnostem kroužky, kulturní akce a další. Ve školách je možné zřídit i univerzity 3. věku pro seniory, pořádat zde nejrůznější večerní kurzy nebo zřídit rodičovská centra.

Ukázkou využití budovy základní školy je Rodinné centrum Hrošici v Hrochově Týnci, které je umístěno v budově základní umělecké školy (dříve mateřské školy).

Rodinné centrum Hrošici, Hrochův Týnec

Hlavní činností sdružení je provozování Rodinného centra (dále jen RC) – prostoru, který má sloužit ke vzájemnému setkávání se rodičů a dětí, především maminek na rodičovské dovolené. Malým dětem platí nabídka možnost setkat se s jejich vrstevníky a hrát si jinak než doma. RC nabízí dětem připravený program, zaměřený na rozvoj dětské osobnosti v různých oblastech (motorika, myšlení, řeč, smysly i charakterové vlastnosti).

Kapacita základních škol

		škola	kapacita		pouze 1-5.třída		1.-9.třída		sloučení více tříd v jedné "malotřídka"		družina		počet oddělení družiny	kapacita družiny				školní jídelna				možnost využitelnosti budovy školy pro jiné činnosti		společenský sál	
			kapacita max.	vyhovující	nevyhovující	ano	ne	ano	ne	ano	ne	ano		ne	ano	ne	navýšit	ano	ne	vyhovující	nevyhovující	ano	ne	ano	ne
1.	Horka	není																							
2.	Hrochův Týnec	400	1			1	1			1	1	1	1	30	1			1			1			1	1
3.	Chrast		1			1	1						4	1			1		1		1			1	1
4.	Chroustovice	250	1			1	1		1		1		2	50	1			1		1			1		1
5.	Jenišovice	není																				1			1
6.	Leštinka	není																							1
7.	Lozice	není																							
8.	Luže	360	1			1	1			1	1		3	75		1	30	1		1			1		1
9.	Prosetín	117	1			1	1			1	1		1	50	1			1		1			1		1
10.	Předhradí																								
11.	Přestavlky	není																							1
12.	Rosice	200	1				1		1		1			25	1			1		1			1		1
13.	Řepníky	25	1		1				1		1		1	1				1		1			1		1
14.	Řestoky	není																							
15.	Skuteč		1				2				1											1			
16.	Střemošice	není																							1
17.	Trojovice	zavřená																				1			1
18.	Vrbatův Kostelec	není																							1
19.	Zaječice	68	1		1		1	1	1	1	1	1	1	30	1			1		1			1		1
20.	Zájezdec	není																							1
	celkem	1420	9	0	2	5	8	1	4	3	9	0	13	235	7	1	30	8	0	7	1	8	3		

Střední školy a učiliště, v Pardubicích i univerzita, se nalézají v krajském městě Pardubice nebo ve městech Hlinsko, Litomyšl, Vysoké Mýto a Chrudim. Jsou v dosahu autobusové dopravy pro veškerou mladou populaci regionu MAS.

3.2.7.1 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- dostupné střední školy i univerzity - velké množství základních škol - možnost využívání škol i pro další aktivity	- nedostatek finančních prostředků pro chod malých škol, jimiž zřizovateli jsou obce - malá kapacita mateřských škol
Příležitosti	Hrozby
- dětské skupiny - vzdělávání seniorů – univerzity 3. Věku, E-senior - vznik rodičovských center	- nedostatek žáků pro malé školy - špatná motivace učitelů

3.2.7.2 Návrh dílčích opatření

- Podpora vzniku školek a jiných zákonných alternativ.
- Zajištění finančních prostředků pro potřebné vybavení škol.
- Využití učeben ve školách pro zřízení univerzit 3. Věku, E-senior, večerní kurzy, rodičovská centra a další.
- Výstavba a rekonstrukce dětských hřišť
- Podpořit zvýšení kvality výuky + motivace učitelů, trenérů a cvičitelů
- Efektivnost škol – možnost slučování
- Zřizovat prostory pro cvičení matek s dětmi

3.2.8 Řízení obcí, informovanost, spolupráce

3.2.8.1 Řízení obcí

Základním příjmem obecního rozpočtu byly v roce 2012 ve většině obcí příjmy z daní. Mezi další finanční zdroje obcí lze zařadit příjmy kapitálové a nedaňové.

Rozčlenění obcí dle pravomocí a statutu:

	Počet	Název obcí
Města s pověřeným obecním úřadem	2	Chrast, Skuteč
Města	4	Hrochův Týnec, Chrast, Luže, Skuteč
Městys	1	Chroustovice
Obec	15	Horka, Jenišovice, Leštinka, Lozice, Prosetín, předhradí, Přestavlký, Rosice, Řepníky, Řestoky, Střemošice, Trojovice, Vrbatův Kostelec, Zaječice, Zájezdec

Obce poskytují informace a služby a v rámci řízení obcí postupují dle platných zákonů a vyhlášek. Veškeré informace v maximálním množství zveřejňují elektronicky a v tištěné podobě umísťují na obecní vývěsní plochy. Větší města vydávají tištěný zpravodaj. Výměna zkušeností a spolupráce v rámci veřejné sféry funguje na úrovni svazků obcí.

3.2.8.2 Informovanost

Obce k informovanosti občanů používají pravidelně obecní rozhlas a internetové stránky. Obce poskytují informace a služby a v rámci řízení obcí postupují dle platných zákonů a vyhlášek. Veškeré informace v maximálním množství zveřejňují elektronicky a v tištěné podobě umísťují na obecní vývěsní plochy. Větší města vydávají tištěný zpravodaj. Výměna zkušeností a spolupráce v rámci veřejné sféry funguje na úrovni svazků obcí.

Přehled informačních technologií a možností v jednotlivých obcích

		veřejný rozhlas		veřejný internet		web obce		obecní zpravodaj		jak často
		ano	ne	ano	ne	ano	ne	ano	ne	
1.	Horka	1		1		1		1		4x ročně
2.	Hrochův Týnec	1		1		1		1		4x ročně
3.	Chrast	1		1		1		1		1x měsíčně
4.	Chroustovice	1		1		1		1		4x ročně
5.	Jenišovice	1		1		1		1		4x ročně
6.	Leštinka	1			1	1		1		
7.	Lozice	1			1	1			1	
8.	Luže	1		1		1		1		1x měsíčně, rozhlas nahradí rádio od 1.4.2014, 93,2FM
9.	Prosetín	1		1		1		1		občas
10.	Předhradí									
11.	Přestavlky	1			1	1			1	
12.	Rosice	1			1	1		1		6x ročně
13.	Řepníky	1			1	1		1		4x ročně
14.	Řestoky	1		1		1		1		
15.	Skuteč	1		1		1		1		1x měsíčně
16.	Střemošice	1		1		1			1	
17.	Trojovice	1			1	1			1	
18.	Vrbatův Kostelec	1			1	1			1	
19.	Zaječice	1		1		1			1	
20.	Zájezdec	1		1		1			1	
	celkem	19	0	12	7	19	0	12	7	0

V rámci turistických informací fungují na území 3 turistická informační centra:

TIC Skuteč
 Rybičkova 364, Skuteč
 Tel.: 469350131

E-mail: tic@skutec.cz

Otevírací doba: Po – Ne

TIC Luže

Plk. Josefa Koukala 1, Luže

Tel.: 469671233

E-mail: tic@luze.cz

Otevírací doba: Po – Pá, červen – září Po – Ne

Městské muzeum v Chrasti (jako TIC funguje v omezeném režimu)

Náměstí 1, Chrast

Tel.: 469667194

E-mail: muzeum@mestochrast.cz

Poskytované služby TIC:

Informace o historii míst

Informace o místních zajímavostech a atraktivitách

Informace o ubytovacích a stravovacích kapacitách

Informace o místních podnikatelských aktivitách a službách

Informace o službách úřadů

Prodej vstupenek

Reprodukční a vázací služby

Uvedená místa by měla v budoucnu sloužit jako součást informačních zdrojů MAS, jak ve směru šíření informací do území, tak sběru informací z území.

3.2.8.3 Spolupráce

Všechny obce MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko spolupracují na přípravě společných projektů a výměně informací. Obce vzájemně diskutují o základních problémech, které obce zatěžují, a zlepšuje se tak i spolupráce mezi nimi, díky čemuž bylo uskutečněno i několik projektů týkajících se bezpečnosti v obcích, informovanosti v obcích či obecních mobiliářů. Dalším výsledkem spolupráce obcí je zlepšující se informovanost občanů o akcích konajících se v jiné obci, protože obce se snaží tyto informace na svých úředních deskách a internetových stránkách sdílet. Mezi přínosy patří i spolupráce při sdílení informací týkajících se získávání dotací.

A právě sdílení informací a pomoc při získávání dotací jsou dva základní prvky, o které obce nejvíce stojí.

3.2.8.4 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- dobrá informovanost občanů- spolupráce obcí v regionu- síť informačních center- Partnerské město v zahraničí	<ul style="list-style-type: none">- horší spolupráce mezi obcemi za hranicemi regionu- stárnoucí infrastruktura veřejných rozhlasů- vzájemná výměna informací
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">- větší využívání služeb nabízených MAS- finanční podpora z dotačních titulů- předávání informací za pomoci informačních center	<ul style="list-style-type: none">- komunální volby a tedy nové osazení pozic zastupitelstev v obci

3.2.8.5 Návrh dílčích opatření

- Zajištění toho, aby všechny subjekty v regionu byly informovány o všech možnostech, které jim MAS nabízí.
- Zajištění spolupráce s novými zastupiteli.
- Získání finančních prostředků pro rozvoj obcí.
- Zapojení informačních center do činnosti MAS a následné předávání informací místních obyvatelům prostřednictvím informačních center

3.2.9 Bezpečnost

Bezpečnost na území MAS zajišťuje Státní policie ČR a nyní i Městská policie Skuteč, která zajišťuje služby i na území měst Luže a Proseč.

Vzhledem k menším sídlům a menším městům, která jsou vzdálená od velkých měst, drobná kriminalita nepřevyšuje celorepublikový průměr.

Představitelé obcí průběžně spolupracují se zástupci obou policejních organizací.

3.2.9.1 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - policejní služebny nejsou od jednotlivých obcí daleko - z celorepublikového hlediska v oblasti kriminality je Pardubický kraj poklidnější - Existence Městské policie Skuteč 	<ul style="list-style-type: none"> - špatný stav komunikací, který ohrožuje bezpečnost na silnicích
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - možnost využívání Městské policie Skuteč pro okolní obce postupné opravy komunikací - navýšení hlídek 	<ul style="list-style-type: none"> - snižování stavů policie - nedostatek finančních prostředků

3.2.9.2 Návrh dílčích opatření

- Získání finančních prostředků na opravu a údržbu silnic.
- Zajištění většího počtu hlídek městské policie na problémových silničních úsecích a dalších oblastech.

3.2.10 Turistický ruch a historie území

Území je bohaté, vzhledem k zajímavé přírodní malebnosti, na jak historické, tak novodobé památky a atraktivitu v oblasti cestovního ruchu. Jejich pestrost zakládá tvorbu možností vhodných turistických balíčků, které svojí možností kombinace zvyšují přidanou hodnotu služeb. Následně i jejich konkurenceschopnost.

3.2.10.1 Historie území

S příchodem nového obyvatelstva po Trstenické stezce (které ovládalo pěstování plodin) začal i v této oblasti neolit (mladší doba kamenná). Začala vznikat první trvalejší sídliště. Lidé se totiž začali živit zemědělstvím. Na Skutečsku byly jako doklady jejich pobytu nalezeny kamenné mlýny, sekeromlaty a šipky. Kopaničářské zemědělství těchto obyvatel dávalo přednost vyždářené lesní půdě. Proto v té době začalo docházet k výrazným změnám krajiny:

lesy ustupovaly polím a pastvinám. Doložené sídliště těchto prvních zemědělců máme např. v Chrasti a Rosicích.

Poskočíme trochu v čase až k příchodu Slovanů. Doklady o přítomnosti nejstarších Slovanů jsou dosud ojedinělé. Osídlení je ve větší míře prokázáno až v 9. století. V severní části MAS máme u obce Řepníky archeologicky potvrzené slovanské hradiště s valy a příkopy.

Osídlení je písemně doložené u většiny obcí severní části již ve 12. století. I Slované se totiž nejprve usazovali v těch nejpříhodnějších oblastech. Až do 13. století byl majitelem veškeré půdy panovník, který jí mohl darovat církevním institucím či ji později zapůjčoval v léno věrným družiníkům. Proto se většina nejstarších písemných zmínek objevuje v takovýchto darovacích listinách. Například Řestoky a Řepníky (pís. 1167) se staly majetkem litomyšlské premonstrátské kanonie, Jenišovice král věnoval v roce 1088 vyšehradské kapitule. V případě Vrbatova Kostelce máme první písemnou zmínku dokonce již z roku 1073!

Kromě písemných dokladů nám velké stáří obce mohou doložit i architektonické památky - např. románský kostel v Lažanech. Osídlení ve 12. století postoupilo až na samu hranu lesnatých výběžků Českomoravské vrchoviny. Vznikla například i Luže. Významným počinem pro zdejší oblast bylo také založení benediktýnského kláštera v Podlažicích v roce 1159 šlechticem Vrbatou z Kostelce. Klášter byl později zničen během husitských válek.

S postupným přibýváním obyvatelstva a potřebou další půdy začíná ve 13. století kolonizace do té doby neobydlených oblastí: zakládání nových vesnic a proměna lesů v pole. Lidé postupují z nížinatých oblastí i do těch výše položených a do té doby neobydlených. V této době byla vytvořena struktura sídel, která se později už jen minimálně doplňovala. Na osídlování nových území se výrazně podílely i kláštery. Tak byla založena i Chrast klášterem v Podlažicích.

První polovina 13. století je také dobou, kdy dochází k dělení půdy mezi drobnou šlechtu. Velké množství vesnic řešené oblasti tak vlastnila drobná šlechta, proto je v mnoha z nich doloženo její sídlo - tvrz. Podoba tvrzí se nám nedochovala. Často buď v minulosti zcela zanikly jako tvrz v Trojovicích, která byla zničena během tažení uherského krále Matyáše Korvína do Čech v roce 1469, nebo byly přestavěny jako tvrz v Rosicích či Chroustovicích na zámky. Více méně dochovaná je zaječická tvrz, která byla proměněna začátkem 18. století na poddanskou usedlost a stojí dnes.

Vedle tvrzí máme v oblasti dochovány dodnes i tehdy velmi významné gotické hrady: zříceninu hradu Košumberk, který vznikl již před rokem 1300 a dále hrad Rychmburk. Původně stál královský hrad nad Skutčí a z něj byla spravována celá tehdy ještě lesnatá oblast. Král Jan Lucemburský postoupil Skutečsko na počátku své vlády šlechtici Tasovi. Ten zde postavil nové středisko panství – hrad Rychmburk. Ke konci 14. století bylo z Rychmburka spravováno téměř 60 vsí, takže rychmburské panství patřilo k největším světským statkům předhusitské doby. Rychmburské panství se rozkládalo ve východní části řešeného území MAS.

Ani panství Slavatů Chlumu a Košumberka nebylo bezvýznamné. Jednalo se o významné představitele protestantské šlechty. Ve druhé polovině 16. století byla na Košumberku českobratrská škola.

Písemné doklady o existenci obcí z výše položených oblastí máme tedy obvykle až z počátku 14. století. Tehdy v umění i architektuře vládla gotika, a tak má řada kostelů gotické jádro.

V období renesance docházelo zejména k přeměně tvrzí na zámky, jelikož ale později došlo ještě k úpravám barokním, příliš renesančním památek se nám nedochovalo. Je to ale např. přístavba křídla k hradu Košumberk či pivovar pod hradem.

Během třicetileté války (1618-1648) trpěly hlavně vesnice a městečka v níže položených, a tím snáze dostupných oblastech. Hrochův Týnec byl několikrát vydrancován švédským vojskem, podobně jako Trojovice. V této době byla také ukořistěna tzv. Ďáblova bible napsaná na počátku 13. století v Podlažickém klášteře. Po tomto ničujícím období rabování, epidemií a hladomorů byly některé vsi zcela vyliďněny a spousta půdy ležela ladem. Poválečná obnova pak šla ruku v ruce s rekatolizací a novým nastupujícím slohem - barokem. Barokních úprav se dostalo starým kostelům, vystavěny byly fary a kapličky a postaveno mnoho soch svatých. Velmi krásnou ukázkou citlivé práce baroka s krajinou je Poklona u Střemošic. Jedná se o trojboký barokní sloup Nejsvětější Trojice z první pol. 18. století, odkud je překrásný výhled do kraje.

Velmi významnou církevní památkou je poutní kostel P. Marie Pomocné v Luži. Taktéž je vystaven v místě, kde je zdaleka viditelný s typicky barokním smyslem pro komponování krajiny. Stavitelem tohoto architektonického skvostu byl slavný italský architekt Alliprandi. Barokní novostavbou je i kostel v Podlažicích v místě zaniklého kláštera.

Barokně se přestavovaly také tvrze a renesanční zámky např. v Chroustovicích, či Chrasti, kterýžto zámek se stal od roku 1664 biskupskou rezidencí, a to až do revolučního roku 1848. Na zámek dnes navazuje zahrada z po. 19. století upravená v roce 1903 architektem Thomayerem z Prahy jako park se vzácnými dřevinami. Barokní novostavbou je zámek v Hrochově Týnci, který si v roce 1705 postavili jako svůj letohrádek premonstráti z kláštera Hradisko u Olomouce. Později byl ještě upravován. Ve dvacátých letech dvacátého století i v duchu historizující moderny.

Toleranční patent císaře Josefa II. s sebou přinesl možnost i jiného než katolického vyznání. Na to hned v roce 1784 zareagovali obyvatelé Lozic a vystavěli zde evangelický kostel.

Ve druhé polovině 19. století se objevuje významný prvek současné společnosti: doprava. Tehdy se jednalo o železnici. Podle toho, zda obce odmítly nebo přijaly tuto pokrokovou novinku se dále ubíral jejich průmyslový rozvoj.

Skuteč

Nálezy hlazených kamenných klínů, sekeromlatů, šipek apod. dokazují, že značná část Skutečska byla osídlena již v mladší době kamenné. Písemně je Skuteč doložena ve 13. století, k roku 1289.

Stará osada Skuteč ležela na nejbližší obchodní cestě vedoucí z Chrudimě na Trstenickou stezku. Ves byla povýšena na město pravděpodobně v I. Polovině 14. století, Kromě rychtáře mělo město také purkmistra a konšely. Mělo hrdelní právo a soud, mučírnu a kamenný pranýř na náměstí. Skuteč trpěla drancováním v třicetileté válce jak císařskými tak i švédskými vojsky. V květnu 1862 sežehl požár celou východní část náměstí a dnešní Hejdukovu ulici. V srpnu 1867 úplně shořela západní část náměstí a přilehlé části. Při posledních dvou požárech shořelo 306 domů a 120 stodol. Po požáru v roce 1867 byly podsíně (podloubí) domů na náměstí zazděny.

V minulosti se Skuteč řadila mezi větší města v kraji. V roce 1843 zde žilo 3 620 obyvatel. Již v roce 1878 byla postavena nová školní budova na náměstí (dnes budova městského úřadu). Měšťanská škola chlapecká byla zřízena v roce 1894 a o tři roky později byla otevřena měšťanská škola dívčí, od r. 1883 byla v provozu průmyslová škola pokračovací, později učňovská. Od roku 2000 je ve Skutči i Jazykové gymnázium Václava Jana Tomáška. Město je známou obuvnickou tradicí a kvalitní skutečskou žulou v místních lomech.

Chrast

Chrast byla založena v 2. polovině 13. století benediktinským klášteřem v Podlažicích. Klášter založený v r. 1159 byl v dubnu 1421 husitskými vojsky zničen. Po jeho zničení přešla Chrast do světské správy. V tomto klášteři byla napsána tzv. Dáblova bible (Codex gigas). Za švédských válek byla ukořistěna do Švédska, kde se nachází dosud. Jde o jednu z největších ručně psaných knih na světě. S jejím napsáním se pojí pověst o mnichovi, který byl donucen pro svůj prohřešek knihu o samotě napsat a ke spolupráci si přizval ďábla. Ďábel za to, že bude v knize vyobrazěn, pomohl mnichovi bibli zhotovit za jedinou noc.

Do roku 1427 bylo opatství i s městečkem svěřeno husitskému hejtmanovi Jakubovi z Kroměšína, po něm Jiříkovi z Březovic a dále bylo panství převedeno na královskou korunu a správcem byl ustanoven Vilém Kostka z Postupic, který je spravoval až do r. 1436. Tohoto roku 26. září zastavil král Zikmund panství Janu Pardusovi z Vratkova. Ten panství postoupil r. 1452 Zdeňkovi Kostkovi a Kostkové ho pak vlastnili až do r. 1539. Od tohoto toku přešlo do majetku Slavatů z Chlumu a Košumberka a v r. 1600 bylo i s městečkem prodáno roku Berků z Dubé a Lípy, dále Švanberkům a Harrachům. R. 1656 koupil panství pražský arcibiskup kardinál Harrach pro nově vzniklé královéhradecké biskupství, které ovládalo Chrast s okolními vesnicemi do revolučního roku 1848. Tehdy získala Chrast samosprávu, v jejímž čele bylo obecní zastupitelstvo se starostou. V roce 1853 byla Chrast povýšena na město pod jehož správu náleželo ještě devět okolních vesnic.

Druhá polovina 19. století byla ve znamení rozmachu národního života (od Prahy byl poslán na stavbu Národního divadla základní kámen), v roce 1868 se město připojilo na železniční trať Německý Brod - Pardubice, začínaly vznikat politické strany, různé spolky (Sokol, Orel, divadelní ochotníci), na konci století byl vybudován městský vodovod, objevily se první továrny (výroba špiček, prádlo, léčiva, zpracování dřeva).

Luže

Obec Luže byla založena na pravém břehu řeky Olšinky (Novohradky, Kamenice), na rozhraní lesnatých výběžků českomoravské vrchoviny a úrodné labské nížiny. Starší osídlení zde existovalo již na počátku 12. století. První zmínky o Luži jako o osadě se datují do roku 1250, kdy vznikla spojením starší osady Kamenicza a nově založeného městečka Luza. V písemných pramenech je první přímá zmínka v roce 1349 v souvislosti s přidělením kostela nově vzniklému biskupství litomyšlskému.

Historie osady je úzce spjata s osudy hradu Košumberka. Nejprve byla Luže s okolními vesnicemi součástí panství v české historii známých pánů z Chlumu a Košumberka, později Slavatů z Chlumu a Košumberka, významných představitelů protestantské šlechty. V polovině 17. století vymírá košumberská větev rodu po meči a panství převzal rod Hieserlů po manželce posledního Slavaty. Roku 1690 byl majetek darován řádu Jezuitů, kteří na něm hospodařili až do zrušení řádu. Posledním majitelem tohoto panství byl bavorský rod Thurn-Taxis, který vlastnil panství až do vzniku samostatné republiky. V prvních desetiletích dvacátého století se na Košumberku konaly tábory lidu.

Historie zanechala v Luži význačné architektonické a kulturní pamětihodnosti. Nejstarší z nich je zřícenina zmíněného gotického hradu Košumberka s renesanční přístavbou, který je poprvé připomínán roku 1318. Stejnomené panství převzal v roce 1372 šlechtický rod pánů z Chlumu a v letech 1372-1564 byl Košumberk rezidenčním sídlem pánů z Chlumu a Košumberka. Po požáru roku 1573 byl hrad renesančně přestavěn. V druhé polovině 16. století byla na Košumberku zřízena českobratrská škola, kde byli vychováváni mladí protestanští šlechtici (mj. i později proslulý válečník Albrecht z Valdštejna, ale též Vilém

Slavata, který později přestoupil na katolictví). Roku 1684 přešel Košumberk dle závěti poslední Slavatovny do vlastnictví jezuitské koleje v Hradci Králové, která si zřídila vedle poutního kostela své sídlo, rezidenci. Po zrušení řádu jezuitů spravoval panství církevní fond a v roce 1926 přešlo do majetku Thurn-Taxisů. Romantickou ruinu získalo v roce 1922 Družstvo na záchranu hradu Košumberka, které ji stavebně zajistilo. V současnosti jsou zříceniny hradu majetkem obce Luže. Je zde instalována expozice k dějinám hradu s přihlédnutím k dějinám města Luže.

Široké lužské kotlině vévodí dvouvěžový poutní kostel zasvěcený Panně Marii Pomocnici Křesťanů. Podle návrhu P. I. Bayera ho v letech 1690 – 1695 na čedičovém návrší Chlumku nad Luží vybuďoval italský architekt G. B. Alliprandi. Jedná se o ojedinělou, stylově čistou stavbu postavenou ve slohu raného baroka. Za kostelem byla koncem 17. století vystavěna jezuitská rezidence, původně dvoupatrová, koncem 19. století přestavěná na jednopatrovou, s dochovaným refektářem.

Střed Luže je prohlášen za chráněnou městskou památkovou zónu. Luže sama byla založena kolem roku 1300 podle pravidelného schématu s velkým tržištěm a hlavními ulicemi vyúsťujícími k náměstí. Čtvercové náměstí skloněné k severní straně je obklopeno souvislou zástavbou měšťanských domů, vždy po šesti na každé straně. Uprostřed stojí historická radnice, z roku 1542, kterou Slavaté darovali roku 1572 městečku Luže, jako sídlo správy obce.

Původně gotický chrám svatého Bartoloměje byl několikrát rekonstruován. Za kostelem sv. Bartoloměje se od 17. století rozvíjelo předměstí - Zákostelí, k poutnímu kostelu na Chlumku pak Chlumské předměstí. Na jihovýchodní straně obce směrem k řece je čtvrť, kterou dříve obývala velká židovská komunita. Její obyvatelé (v roce 1920 to bylo 309 osob) byli téměř do jednoho vyhubeni za druhé světové války. Jejich osudy nám připomíná nově opravená budova synagogy z 18. století a rozsáhlý židovský hřbitov asi 1 km severně od Luže, s nejstaršími hroby ze 17. století. Obec měla od konce 18. století vlastní rabinát.

Městský znak Luže se vyvinul z pečetního znamení s erbem vrchnosti Slavatů z Chlumu a Košumberka. Je doložen od roku 1708. Je zobrazen v podobě reliéfu (z roku 1856) na jižní straně radnice (s chybným počtem dvou pruhů).

Od roku 1855 je podle dostupných pramenů doloženo běžné užívání titulu město Luže ve výkonu státní správy. Poslední zmínky o městském úřadu jsou zaznamenány v městské kronice ještě v roce 1950. V současné době usiluje Obec Luže o navrácení jejího historického titulu město.

3.2.10.2 Příroda

Přírodní podmínky řešeného území se zajímavě promítly do jeho historického vývoje, a tudíž i do jeho současné podoby.

Severní část MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko je rovinatá. Leží v labské nížině a velmi úrodnou půdou. Proto byly takové plochy osídleny podstatně dříve než zvlněná a výše položená část jižní patřící již k Českomoravské vrchovině.

Původní podoba celé oblasti byla velmi lesnatá. Kolem toků a na podmáčené půdě byly lesy lužní. Úrodnou půdu v nejteplejších oblastech zarůstala teplomilná společenstva dubohabrových hájů. To byla také místa, která si člověk díky příznivým podmínkám vybíral k zemědělství nejdříve. Tam, kde byla půda méně úrodná, tedy směrem k Českomoravské vrchovině, přecházely dubohabřiny v kyselou doubravu.

Takovouto krajinou zarostlou listnatými lesy se kdysi za svou zvěří pohybovali lovci, kteří nezůstávali déle na jednom místě (ve starší a střední době kamenné).

Na území MAS zasahuje několik CHKO:

Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy

Chráněná krajinná oblast Železné hory

Velká část území také leží na území Národního Geoparku Železné hory

Přírodní zajímavosti

Údolí Krounky a Novohradky

Park se rozkládá podél dvou říček - Krounky a Novohradky. Nadmořská výška přírodního parku kolísá mezi 320 a 450 metry nad mořem. Součástí přírodního parku je několik lokalit s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů: lilie zlatohlavá, prstnatec májový, rosnatka okrouhlostá, mlok skvrnitý, čolek velký, ledňáček říční, čáp černý a další.

Šilinkův důl

Skalnaté údolí Krounky od soutoku Martinického potoka do Předhradí.

Štěpánovské stráně

Teplomilné opukové stráně J od silnice mezi Štěpánovem a Zbožnovem.

Malhošť – Skuteč – místní část Zbožnov

Významný krajinný prvek zajímavý zejména skalními výchozy.

Skuteč - Anenské údolí – přírodní rezervace

Údolí Anenského potoka mezi obcemi Štěpánov, Příbylov, Nová Ves a Hroubovice, severně od města Skuteč. Ochrana rostlinných společenstev mezofilních lesů, přípotočních olšin, suchomilných trávníků a vlhkých luk s výskytem ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Lom Humperky - Skuteč

Rohovcová vyvýšenina nacházející se nedaleko Skutče, která je vysoká 469 metrů.

Lom Litická – Skuteč

Lom nacházející se nedaleko Skutče.

Podskala - Chrast

Vzácné a ohrožené druhy rostlin (křikavec, prvosenka vyšší, aj.) a chráněný druh obojživelníka - mloka skvrnitého. Můžeme hovořit o přírodní památce

Chrašická stráně

Cenný geologický útvar opukové stráně s přirozenými společenstvy teplomilné květeny v semixerotermních trávnících a částečně s porosty teplomilných křovin, výskyt teplomilných druhů hmyzu a chráněných druhů ptáků a dalších obratlovců.

Střemošická stráně

21. 11. 1990 byla vyhlášena přírodní rezervací. Prostírá se téměř na hranici okresů Ústí nad Orlicí a Chrudim, na katastrálním území Řepníky, Střemošice a Voletice. Nachází se tu opuková stráně se vzácnou květenou, jako je např. střevíčník pantoflíček.

Jenišovice (místní část Štěnec),

Řepníky (místní část Pěšice),

Luže (místní část Voletice, Srbce) - Kusá hora

Kusá hora byla vyhlášena přírodní památkou 21. 11. 1990. Nachází se na katastrálním území Pěšice, Řepníky, Srbce, Štěnec a Voletice. Jsou zde přirozené lesní porosty na opuce a vstavačové louky na mokřadních stanovištích.

Naučné stezky

Luže – naučná stezka

Hamzův park a arboretum

Park založil profesor MUDr. František Hamza v prvním desetiletí dvacátého století cíleně jako lesopark v severní části Českomoravské vrchoviny. Snaha MUDr. Hamzy vytvořit svým svěřencům rodinné a příjemné prostředí, sloužící rovněž i k tehdy zavedené terapii ovzduším. I jeho vlastní záliba v cizokrajných dřevinách zřejmě vedla MUDr. Hamzu vysadit v areálu léčebny zajímavé cizokrajné, dnes bezmála stoleté druhy dřevin. I dnes je lesopark využívám především pro terapii klientů Hamzovy léčebny, mohou ho však volně navštěvovat všichni, kteří mají rádi přírodu a chtějí poznávat zajímavé solitery čtyř světadílů.

Naučně vlastivědná stezka města Luže – délka 3.9km, volně přístupná

Stezka je zaměřena na památky Města Luže. Trasa má 5 zastavení a je dlouhá do 5 km, nemá určený začátek ani konec. Stezka seznamuje s historií hradu Košumberk a poutního chrámu Panny Marie Pomocné na Chlumku, arboretum Hamzovy odborné léčebny, zastavení je i u kaple sv. Jana Nepomuckého a u Paletinské kaple.

Zámecká zastavení u řeky - Chroustovice – naučná stezka 1.9 km, volně přístupná

Trasa kolem řeky s vyhlídkami na zámek v Chroustovicích zve k příjemným procházkám, tak i jako přírodní učební pomůcka pro poznávání stromů a rostlin s dvěma informačními tabulemi. Břeh řeky je osázen duby, olšemi a pylodárnými keři. U pěšiny jsou zřízena tři odpočinková místa. **Chrast**

Naučná stezka Chrastecsko – délka 12.5km

Stezka vychází z vlakového nádraží v Chrasti u Chrudimi, je 12,5 km dlouhá a její trasa zahrnuje 13 zastavení, které seznamují s místní historií, architekturou, geologií, flórou a faunou. Stezka vede do Chrasti, pak kolem Horeckého rybníka směřuje údolím Žejbra do Podskaly a končí ve Vrbatově Kostelci.

3.2.10.3 Kulturní památky

Hrady, zámky, zříceniny

Rychmburk – Předhradí

Hrad v gotickém slohu nechal na rulovém návrší vystavět kolem roku 1325 Tas z Rychmburka. Mezi jeho majitele patřil v 15. století spisovatel Smil Flaška z Pardubic a Rychmburka. Roku 1425 byl hrad dobyt husity, v 1. polovině 16. století doplněn Jindřichem Šťastným z Valdštejna o pozdně gotický palác, za Kinských upraven v letech 1793 - 1798 barokně. Od roku 1955 do roku 2007 byl užíván jako domov důchodců. V současné době je domovem pro chronicky duševně nemocné.

Košumberk

Hrad je poprvé připomínán roku 1318. Po požáru roku 1573 byl hrad renesančně přestavěn. V druhé polovině 16. století byla na Košumberku zřízena českobratrská škola, kde byli vychováni mladí protestantští šlechtici (mj. i později proslulý válečník Albrecht z Valdštejna). Roku 1684 přešel Košumberk do vlastnictví jezuitské koleje v Hradci Králové, která si zřídila vedle poutního kostela své sídlo. Po zrušení řádu jezuitů spravoval panství církevní fond a v roce 1826 přešlo do majetku Thurn-Taxisů. V současné době je majetkem města Luže.

Stálá expozice věnovaná historii hradu, městečka Luže a okolí je umístěna v býv. purkrabství zříceniny gotického hradu z počátku 14. stol. Lapidárium s památkami Chrudimska ve sklepeních zříceniny renesančního zámku z konce 16. stol.

Zámek Chrast

Renesanční zámek sloužil po tři století jako letní sídlo královéhradeckých biskupů. Upravené nádvoří zámku spolu s muzejním koncertním sálem (bývalou zámeckou kaplí s původními malbami) slouží k pořádání koncertů. V prostorách městského úřadu je používán ke svatbám a slavnostním příležitostem Římský sál a Čínský pokoj s malbami Antonína Machka. K zámku patří zámecká zahrada, upravená v roce 1903 architektem Thomayerem z Prahy jako park. Dodnes se dochovaly původní růže, vzácné stromy jako liliovník tulipánokvětý, cypřišek nutkajský a další. Za ohradní zdí je lipová alej, na jejímž konci stojí kaplička Sv. Jana Nepomuckého. Ve třech křídlech zámku je umístěno Městské muzeum s galerií a výstavní místností.

Zámek Hrochův Týnec

Budova zámku vznikla po r. 1705 jako letohrádek premonstrátů z Hradiska u Olomouce. V úplnosti se zachovala dispozice přízemí s valenými a klášterními klenbami, v patře zbyla z původního vybavení zrcadlová klenba nad schodišťovou halou. Po zrušení kláštera v r. 1784 přešel zámek do soukromých rukou.

Zámek Chroustovice

Původně renesanční zámecké sídlo vystavěné na místě zpustlé tvrze, které nejprve nechal František Karel Libštejnský z Kolovrat v roce 1663 přestavět barokně a následně rod Kinských v roce 1779 upravit rokokově. Zámek dvakrát vyhořel. Nejprve v roce 1861, po opravě zde byla umístěna pobočka tuberkulózní léčebny v Košumberku. Podruhé v roce 1947. Nyní je v zámeckém areálu odborné učiliště. Mezi zajímavosti patří zrcadlový sál, sborovna, francouzská zahrada a anglický park.

Muzea a galerie

Městské muzeum ve Skutči

Městské muzeum sídlí v domě, který patřil rodině manželky hudebního skladatele Vítězslava Nováka. V. Novák zde 18. 7. 1949 zemřel. Stálé expozice přibližují dvě tradiční řemesla, která město ve světě nejvíce proslavila - obuvnictví a kamenictví. Ve stopách řemesel se návštěvníci seznámí s nejstaršími dějinami ševcovského cechu, s těžbou a zpracováním kamene. Historie a současnost kamenictví je zpřístupněna nejen uvnitř pestré geologické expozice, ale také v kamenolomu s množstvím funkčních exponátů. Akce na objednávku, nabídka interaktivních vzdělávacích programů, noční prohlídky, prodej cyklistických a turistických map okolí, prodej suvenýrů, turistických vizitek a známek, předvádění řemesel.

Městské muzeum v Chrasti

Založeno už v roce 1893, sídlí v objektu zámku na náměstí a disponuje přibližně sto tisíci sbírkovými předměty. Mezi ty nejcennější patří maketa Ďáblový bible. První zmínky o knize

s rozměry 90 x 50 cm a váží 75 kg pocházejí z roku 1295, ale předpokládá se, že rukopis je asi o půl století starší. O zrodu, autorovi či důvodu sepsání Dáblovy bible se však nedochovaly žádné doklady. Pouze se k ní pojí pověst o mnichovi, který byl donucen pro svůj prohřešek knihu o samotě napsat a ke spolupráci si přizval ďábla. Ten za to, že bude v knize vyobrazen, pomohl mnichovi bibli zhotovit za jedinou noc.

Pamětní síň Václava Jana Tomáška – Skuteč

Pamětní síň v rodném domě Václava Jana Tomáška, nejvýznamnějšího českého hudebního skladatele a pedagoga předsmetanovské doby (1. pol. 19. století).

Rosice - Areál bývalé cihelny

Hasičská technika, lidové umění, potravinářství, zemědělství, pěstitelství, chovatelství, řemeslná výroba, cechy, družstva.

Městské památkové zóny

Město Chrast

Město Luže

Skuteč – Předhradí

Židovské památky

Luže – židovský hřbitov

Původně se v blízkosti hřbitova nacházelo popravčí místo. Takto nedůstojná místa jsou pro židovské hřbitovy typická, vrchnost prodávala Židům pro takováto pietní místa nejméně vhodné pozemky. Vznik spadá pravděpodobně do první poloviny 17. století a pohřbívalo se zde až do 2. světové války. Nejstarší dochované náhrobky pochází ze 17. století, obzvláště cenné jsou barokní a klasicistní náhrobky včetně východočeských asymetrických stél, tzv. beraních rohů. Nápisy na náhrobkách jsou hebrejské, hebrejsko-české, hebrejsko-německé a česko-německé.

Luže – židovská synagoga

Vznik ghetta se datuje do poloviny 16. století a dle pramenů se uzavíralo na noc řetězy. Většina domů zde po přestavbě stojí dodnes včetně domu č. p. 44, kde dříve byla židovská rituální lázeň (mikve) a kde je dodnes pozůstatek zařízení k ohřevu vody. V centru ghetta asi 100 m jihozápadně od náměstí stála synagoga. Ta sloužila do roku 1940, následně jako sklad a později jako sušárna surových kůží. Díky působení desinfekčních prostředků se zachovalo vnitřní dřevěné zařízení včetně středové zděné bimy, jedné z mála, které se u nás dochovaly. V budově se dochovala velká část mobiliáře, unikátní textilie, množství fragmentů starých tisků a rukopisů. Vyzvednutá geniza se nachází v depozitáři Židovského muzea v Praze.

Zájezdec – židovský hřbitov

Doba vzniku hřbitovu není známa, pravděpodobně kolem poloviny 18. století. Nejstarší náhrobek je z roku 1789, nejmladší z roku 1919. Nápisy na nich jsou hebrejské, hebrejsko-německé a hebrejsko-české. Dochovala se zde i márnice, dnes plní funkci stodoly.

Přestavky

Židovské osídlení v obci je doloženo od 18. století, v polovině 19. století již tvořili třetinu obyvatel vsi. Synagoga vystavěná na konci 18. století byla v roce 1852 přestavěná na rodinný dům, dnes čp. 91.

Na hřbitově z roku 1844 se nachází asi 70 náhrobků (pouze několik vztyčených) s hebrejsko-německými, hebrejsko-českými a ve velmi malé míře pouze hebrejskými nápisy. Nejstarší náhrobky jsou novobarokní.

Kulturní památky

Skuteč - Boudova hrobka

Zajímavá stavba z 2. pol. 19. století, hrobka vážených skutečských rodů Rybičků a Boudů.

Pomník obyvatel Zaječic

Obyvatelé Zaječic - oběti 1. a 2. světové války; oběť komunistického režimu.

Jednoduchý kamenný pomník; mezi dva sloupy vložena žulová deska s textem: "Padlým bojovníkům za svobodu vlasti (následuje 36 jmen obětí seřazených podle roků smrti a s uvedením jejich stáří v době smrti.)"; dodatečně byl na tuto desku připsán text: "1938-1945 (se jmény 3 obětí 2. světové války)"; nově vsazená žulová deska s textem "Jan Musil *20. 10.1904 +28. 7. 1951" Zhotovil: Baloun-Vápeník, Hlinsko

Církevní památky

Luže – radnice

Původní radnici nechal v r. 1542 vystavět Diviš Slavata. V r. 1570 ji daroval městečku Luže. V r. 1596 při rozsáhlém požáru, který zasáhl velkou část městečka, z části shořela a musela být znovu postavena.

Kaple sv. Rodiny na Dobrkově

Podnět k vystavění kaple ve středu Dobrkova v roce 1832, "...zavdala ve většině obcí k Luži přidružených zuřící cholera...", píše p.Václav Oliva ve své knize Z minulosti Chlumku a Luže a jeho okolí. Ačkoliv všude v okolí na cholera lidé umírali, v Dobrkově se nikdo ani nerozstolal. Na poděkování Pánu Bohu na návrh Dobrovského starosty Matěje Hlaváčka bylo usneseno, že Dobrkovští postaví kapli. Stalo se tak v letech následujících a stavba byla dokončena v roce 1835. Dne 12. června 1836 bylo povoleno vysvěcení kaple. Následovalo slavnostní vysvěcení lužským farářem Františkem Müllerem. V kapli, jež je dosti prostorná, je oltář Rodiny Páně a malý chorek bez varhan.

Kaple sv. Jana Nepomuckého

Kaple sv. Jana Nepomuckého pochází z roku 1746. Nechal ji vystavět místní jezuitský řád. Socha sv. Jana Nepomuckého stojí na pískovcovém podstavci a kolem ní byla později dostavěna trojboká kaplička na třech pilířích, která je kryta šindelovou střešou.

Kaplička Panny Marie Růžencové, Srbce

Záznamy o vybudování Kapličky Panny Marie Růžencové se nedochovaly. Je možné, že vznikla v souvislosti s opravou kříže, který stojí v její blízkosti. Tato oprava proběhla v r. 1910. Od r. 1958 byla používána k jiným účelům. Od 13. 10. 2002 po znovuvysvěcení slouží opět jako duchovní centrum obce. Interiér kapličky je vybaven dřevěnými lavicemi. Abak, kroupenka, menza a ambon jsou zhotoveny z opuky. Na kroupence je vyryt a vyzlacen Mariánský monogram, v menze je vsazena deska s vyrytým a vyzlaceným reliéfem obětního beránka. Dále je zde obraz Panny Marie Růžencové, jehož autorem je akademický sochař Petr Váňa.

Kaplička v Hlubočicích u Luže

Byla postavena v r. 1933 ze sbírky obyvatel Hlubočic a Rvasic. Je zasvěcena Panně Marii Lurdské. Každoročně se v ní koná májová pobožnost. Pod kapličkou vytéká pramen, který je možno využít jako osvěžení pro pěší a cyklisty. Je tudy vedena cyklostezka.

Kostel sv. Bartoloměje, apoštola

Kostel sv. Bartoloměje byl připomínán jako kostel farní již r. 1350. Postaven byl v gotickém slohu a je kamenný. Jedná se o jednolodní stavbu. Loď je dlouhá 11,7 m a široká 7,7 m. Kněžiště je 8 m dlouhé a 5,5 m široké. Na západní straně k lodi přiléhá 34 m vysoká hranolová věž s cimbuřím. Na každé straně jsou dvě okna a špičku zdobí trojramenný kříž. Uprostřed pod kostelem je 6,5 m dlouhá, 2,3 m široká a 1,6 m vysoká krypta. Jsou v ní pochováni páni Slavatové. Do r. 1782 byl kostel farním, v r. 1783 se stal filiálním. Byl mnohokrát opravován, poslední oprava proběhla v 90. letech 20. století. V minulosti byl u kostela hřbitov.

Kostel - Luže – Voletice

Kostel byl založen v r. 1350. Původně byl dřevěný, ale po bitvě na Bílé hoře byl zbořen a vystavěn nový. R. 1626 a r. 1899 byl opravován. Jednolodní budova kostela je v gotickém slohu. Kolem kostela se rozprostírá menší hřbitov, na kterém se v minulosti nacházela i kostnice. Kostel je zasvěcen sv. Jiří, každý rok 24. dubna se tu koná mše svatá.

Paletínská kaple

Paletínská kaple pochází z roku 1720. Je osmihranná. Vnější i vnitřní zdi jsou členěny pilastry a je v ní oltář Čtrnáci svatých pomocníků. Dříve se zde třikrát ročně sloužila mše svatá.

Střemošice - Kaple

Dominantou obce Střemošice je novogotická kaple pocházející z roku 1876, kterou postavili zdarma občané Střemošice a pak darovali obci. Vedle kaple stojí kamenný kříž.

Kostel sv. Vavřince, jáhna a mučedníka, Řepníky

Původně románský farní kostel zasvěcený svatému Vavřinci se připomíná již roku 1349. Roku 1783 byl zbourán a nově postaven v barokním slohu. Hlavní oltářní obraz umučení sv. Vavřince byl přenesen z kostela sv. Vavřince z Vysokého Mýta. Kostel byl několikrát opravován, naposledy v letech 2000-2004.

Kostel sv. Martina, biskupa, Hrochův Týnec

Původně gotický farní kostel sv. Martina, biskupa, byl v letech 1723 - 1728 přestavěn do barokní podoby. Z původní stavby zůstalo dochováno pouze zdivo. Kostel tvoří 2 centrální kaple. V interiéru se zachovaly cenné fresky malíře J. K. Handka, rodáka z Olomouce.

Kostel Lozice

Stavba kostela byla započata v r. 1783, dokončena byla v r. 1784. Dříve býval kostel evangelický, dnes patří Českobratrské církvi evangelické. Konají se zde pravidelné bohoslužby, svatba a jiné oslavy.

Kaple a kostely na území MAS - souhrn

Město	Název	Telefon, web, email	Ostatní
Horka	Kostel sv. Anny	737446884, jan.paseka@seznam.cz	Příležitostné bohoslužby
Hrochův Týnec	Hřbitovní kaple sv. Anny	469692536,469692509, bartos.pce@volny.cz	
Hrochův Týnec – Blížňovice	Kaple sv. Vojtěcha	469692509,724221591, bartos.pce@volny.cz	pravidelné bohoslužby

Hrochův Týnec – Stíčany		469692536, <u>e-podateln@hrochutynec.cz</u>	
Chrast	Kostel Nejsvětější Trojice	737446884, <u>jan.paseka@seznam.cz</u>	pravidelné bohoslužby
Chrast – Chacholice			
Chrast – Chrašice	Kostel sv. Martina	737446884, <u>jan.paseka@seznam.cz</u>	Příležitostné bohoslužby
Chrast - Podlažice	Kostel sv. Markéty, panny a mučednice	469666518, <u>http://www.bihk.cz/dieceze/chrast_u_chrudime, jan.paseka@seznam.cz</u>	Zde se točil film „Dávlova lest“ (2008)
Chrast - Skála	Kostel sv. Jana Křtitele	469666518,737446884, <u>www.faravk.wz.cz, jan.paseka@seznam.cz</u>	Příležitostné bohoslužby
Chroustovice	Kostel sv. Jakuba Staršího, apoštola	469666518, <u>http://www.bihk.cz/dieceze/chroustovice/chroustovice</u>	
Chroustovice – Bor u Chroustovic			
Chroustovice - Holešovice	Kaplička sv. Jana Nepomuckého	469674196, <u>obec.chroustovice@iol.cz</u>	
Chroustovice – Lhota u Chroustovic		469674196, <u>obec.chroustovice@iol.cz</u>	
Chroustovice - Mentour		469674137, <u>obec.chroustovice@iol.cz</u>	
Chroustovice - Městec		469674137, <u>obec.chroustovice@iol.cz</u>	
Jenišovice	Kostel Nejsvětější Trojice	4696741110,469671438, <u>www.chlumek.net, farar@chlumek.net</u>	Příležitostné bohoslužby, před návštěvou doporučujeme kontaktovat provozovatele
Lozice		469671560, <u>ou.lozice@tiscali.cz</u>	
Luže	Kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů na Chlumku	469671110,469672118, <u>www.bihk.cz/dieceze/luze, farar@chlumek.net</u>	Vstup bohoslužby s průvodcem objednávkou během či na
Luže - Brdo		463034720,469671128, <u>mestskyurad@luze.cz</u>	
Luže - Janovičky	Kostel Zvěstování Panně Marii	469350254, <u>www.farnostskutec.cz,</u>	

		farnostskutec@centrum.cz <u>z</u>	
Luže - Radim		463034720, mestskyurad@luze.cz	
Prosetín	Kostel Nejsvětější Trojice	731746755, www.farnostskutec.cz , farnostskutec@centrum.cz <u>z</u>	Příležitostné bohoslužby
Prosetín - Mokryšov			
Předhradí	Kaple sv. Jana Nepomuckého	731746755	
Předhradí	Kaple sv. Josefa pěstouna Páně	731746755	
Předhradí	Kostel Panny Marie Bolestné	731746755	
Přestavky	Kaple sv. Anny	469692509,724221591, bartos.pce@volny.cz	příležitostné bohoslužby
Rosice	Kostel sv. Václava, mučedníka	469666518,737446884, http://www.bihk.cz/dieceze/chrast_u_chrudime	
Rosice - Brčekoly	Kaple Panny Marie	737446884, jan.paseka@seznam.cz	
Řepníky - Pěšice		469671501, obec.repniky@tiscali.cz	
Řestoky	Kostel sv. Václava	737445884, jan.paseka@seznam.cz	Příležitostné bohoslužby
Skuteč	Kostel Božího Těla	731746755	
Skuteč	Kostel Nanebevzetí Panny Marie	731746755	
Skuteč - Lešany	Kostel sv. Václava, mučedníka	731746755	
Skuteč – Lešany	Kaple sv. Václava		
Skuteč – Lhota u Skutče			
Skuteč – Radčice	Kaple sv. Václava	731746755	
Skuteč – Skutíčko	Kaple sv. Jana Nepomuckého	731746755	
Skuteč - Skutíčko			
Skuteč - Štěpánov	Kaple sv. Anny	469326403	
Skuteč – Štěpánov	Kostel sv. Matouše, apoštola a evangelisty	731746755	
Skuteč- Zbožnov	Kaple nejsvětější Trojice	731746755	
Skuteč - Zhoř	Kaple Panny Marie Pomocné	731746755	
Střemošice – Bílý kůň			
Trojovice	Kostel sv. Michaela	469692509,724221591, bartos.pce@volny.cz	Pravidelné bohoslužby
Vrbatův Kostelec –			

Habroveč			
Vrbkův Kostelec	Kostel sv. Havla, opata	737446884, www.faravk.wz.cz , jan.paseka@seznam.cz	
Zájezdec			

3.2.10.4 Technické památky

Rozhledny

Rozhledna Jahůdka, Luže – Bělá

Dřevěná rozhledna je 12 m vysoká a je složena ze tří nad sebou umístěných vyhlídkových plošin. Za příznivého počasí nabízí krásný výhled na Orlické hory a město Luže.

3.2.10.5 Zajímavosti regionu

Poklona Střemošice u Luže

Asi 8 metrů vysoký trojboký sloup Nejsvětější Trojice z první poloviny 18. století. Je postaven na opukové stráni, která je chráněným územím. Sloup je ozdoben barokní plastikou. Návštěvníkům nabízí krásný pohled na Luži, Košumbersko a do dalekého okolí. K místu se váže několik pověstí.

Luže

Prstencové sluneční hodiny jsou dílem uměleckého kováře p. Karla Hůrky ze Stránčic (u Prahy). Slavnostně byly odhaleny 28. října 1990. Číselník hodin tvoří prstenec umístěný v rovině kolmé na ukazatel a je řešen jako samonosný. Z číselníku vystupují římské číslice od VI po XVIII. Hodiny jsou zhotoveny z oceli, mědi a dalších nerezových kovů. Podstavec je žulový. Výška hodin je 4 m a šířka 2,5 m.

Miniobora Košumberk

Miniobora hradu Košumberk založená v roce 2006 se bude po dokončení rozkládat na ploše kolem 1 hektaru a předpokládá se osazení maximálně deseti kusy zvěře (daněk evropský, jelen lesní, kamerunská ovce nebo muflon). Nejlepší čas na pozorování zvěře je v ranních a podvečerních hodinách, kdy vychází na pastvu, a v zimních měsících při krmení u krmelce. Platí zde přísný zákaz vstupu do oploceného areálu a krmení zvěře.

Statek "U Syrovů" Lozice

Na tomto starém gruntě návštěvníci poznají, jak lidé na venkově žili odnepaměti. Jeho provozovatelé se snaží porozumět přírodě, pečovat o ní s láskou a s úctou si od ní brát její dary. Dlouhodobě se věnují oživení tradičních způsobů obživy. Možnost exkurze, nabídka interaktivních vzdělávacích programů. Otevírací doba je celoroční (na objednávku).

Leštinka – Dub letní – památný strom

Památný strom je u náhonu bývalého mlýna

Pomník obyvatel Předhradí – figurální pískovcový pomník na podstavci ze žulových kvádrů, pomník obětem I. a II. Světové války

Pamětní deska básníka A. Heyduka – bronzová busta A. Heyduka osazená na kamennou desku s textem: Adolf Heyduk, narodil se 6-VI-1835 na Rychmburce

Adrenalin, sport, relax

Městská sportoviště Skuteč, s.r.o.

Krytý bazén: délka 25m, šířka 8m, závodní stupínky, sauna, vířivka vnitřní.

Zimní stadion

Letní areál, travnatá fotbalová plocha, tartanová atletická dráha, doskočiště pro skok daleký, umělý trávník

Letní koupaliště, tobogán, dětské brouzdaliště

Sportovní hala

Kurty

Víceúčelové hřiště

Mokrý ráj – Leštinka

Dětské hřiště, pétanque/boccia hřiště, potápění, přírodní koupání, hloubka 25m, sportovní hřiště venkovní – nohejbal, volejbal.

Leštinka Lom

Sportovní areál pétanque/boccia hřiště, potápění, přírodní koupání, sportovní hřiště venkovní, stolní tenis venkovní.

Zvěřinov

přírodní koupání, potápění, hloubka 20m.

Lom Prosetín

přírodní koupání.

Poděčely – část Chroustovic

přírodní koupání

Horecký rybník – místní část Chacholice

přírodní koupání

Víceúčelové hřiště venkovní Luže

Umělý povrch, fotbal, házená, nohejbal, tenis, volejbal

Sportovní hala/tělocvična

Sportovní areál SK Bělá - Hřiště pro nohejbal a tenis

Saloon Klondike – možnost jízdy na koni pro začátečníky i pokročilé

Rekreační středisko Rvasice

Koupaliště délka 14m, šířka 7m, kulečnick, sportovní hřiště venkovní – tenis, volejbal, nohejbal

Camping Na Venkově

Bazén venkovní pouze pro ubytované, délka 10m, šířka 5m, dětská herna, hřiště, pétanque, boccia hřiště, stolní tenis

Střemošice – Bílý Kuň - Dětské hřiště

Střemošice – sportovní venkovní areál – tenisové kurty

Ubytovací zařízení

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů	Počet míst pro stany a karavany
PENZION KARAFIÁT	Skuteč, Štěpánov, Anenské údolí 50	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION U KAMENNÉ STUDNY	Skuteč, Skuteč, Vítězslava Nováka 44	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION POD CHLUMKEM	Luže, Luže, Družstevní 319	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL VÍDEŇ	Luže, Luže, náměstí Plk. Josefa Koukala 142	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
REKREACE RVASICE	Luže, Rabouň, Rvasice 4	Chatová osada	letní provoz	11 až 50	žádné
HOTEL LIDOVÝ DŮM	Luže, Luže, Hamzova 138	Ostatní zařízení jinde nespecifikováno	celoroční provoz	10 a méně	žádné
CHATA LUŽE	Luže, Zdislav, 20	Ostatní zařízení jinde nespecifikováno	letní provoz	10 a méně	žádné
HOTEL DVOŘÁK	Chrast, Chrast, Náměstí 164	Hotel **	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION CALIFORNIA	Chrast, Chrast, Podskála 44	Ostatní zařízení jinde	letní provoz	10 a méně	žádné
RESTAURACE GRAND	Chroustovice, nám.J.Haška 6	Restaurace, penzion	celoroční provoz	5 a méně	žádné

3.2.10.6 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existence velkého množství kulturních a historických památek - přírodní památky - síť turistických informačních center - turistické, cyklistické a jiné tematické stezky - potenciál regionu - existence CHKO Železné hory, Žďárské vrchy a Národního geoparku Železné hory - dobré možnosti venkovské agroturistiky - rostoucí poptávka v mezinárodním, národním i regionálním trhu volnočasových aktivit, po specializovaných produktových balíčcích 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečná dopravní obslužnost - nedostatečná propagace území ve vzdálených oblastech, či v rámci České republiky - nevyužitý potenciál pro tvorbu volnočasových aktivit - nízká úroveň služeb pro návštěvníky

(cyklistika, pěší a horská turistika, agroturistika, jezdeckví, zimní běžecké trasy atd.). - cyklostezka propojující obce regionu (využití bývalé tratě, okolí Žejbra s napojením na celou MAS) protínající kulturní a přírodní zajímavosti - koupaliště	
Příležitosti	Hrozby
- rozvojový potenciál v oblasti cestovního ruchu (spolupráce v rámci TO Chrudimsko-Hlinecko) - Český systém kvality služeb – učí organizace zaměřit se na poznání potřeb zákazníků a poskytování kvalitních služeb, mezinárodně uznávaná značka - spolupráce obcí a podnikatelů na tvorbě stezek, turistických balíčků. - velký přírodní potenciál pro aktivní a šetrný cestovní ruch	- nedostatek finančních prostředků - špatné a zastaralé značení turistických a jiných tras

3.2.10.7 Návrh dílčích opatření

- Tvorba společných turistických balíčků
- Zapojení do Českého systému kvality služeb – zkvalitnění poskytovaných služeb
- Rozšíření služeb pro turisty
- Zlepšit informovanost o kulturních akcích
- Podpořit naučné stezky a cyklostezky, zvláště z Vrbatova Kostelce podél Žejbra do Podskalí a Chrasti – nutno postavit lávku přes Žejbro
- U připravovaného lanového centra v přírodním divadle další využití pro rodiče: např. letní kino, letní posezení, střelnice, paintball
- Vybudování informačních tabulí, cyklomap, odpočívadel, fotomap – propagace místních podnikatelů
- Oprava zámku v Rosicích

4. Vyhodnocení rozvojového potenciálu území

4.1 Územní plánování

	Územní plán	Datum schválení	Stav
Horka	Ano		
Hrochův Týnec	Ano		
Chrast	Ano		
Chroustovice	Ano	2011	
Jenišovice	Ano		
Leštinka	Ano		
Lozice			Projednává se
Luže	Ano		
Prosetín	Ano	2002	Návrh nového územního plánu v projednání
Předhradí	Ano	2006	
Přestavlky	Ne		
Rosice	Ano	1998	Návrh nového územního plánu - zadání

Řepníky	Ano	2005	Dokončená I.etapa nového územního plánu
Řestoky			Veřejné projednávání nového územního plánu
Skuteč	Ano	1998	
Střemošice	Ano	31.12.2008	
Trojovice	Ano		
Vrbatův Kostelec	Ano	10.11.2011	
Zaječice	Ano	3/2009	
Zájezdec			Bude se projednávat nový návrh územního plánu

V případě nezpracování a neschválení ÚPD do zákonné lhůty či neplatného ÚP (určuje vyhláška) bude rozvoj obcí značně omezen pouze na intravilán a nebude existovat opora v dokumentech, aby bylo možné zabránit nevhodné výstavbě, jež by narušila ráz obce.

Územní plán, v navazujícím spojení s architektonickou koncepcí, má veliký potenciál maximálního zhodnocení území.

Je nutností, aby představitelé obcí byli pravidelně vzděláváni s ohledem na „porozumění“ způsobu využívání a používání ÚPD, a především ÚSES, který definuje biokoridory, zeleň v krajině i intravilánu a pozemkové úpravy, které lze vhodně realizovat s dotační podporou OPŽP a SFŽP či MZe.

4.2 Rozvojová území

V současné době ÚPD obcí obsahují dostatečný počet rozvojových ploch jak pro rodinné bydlení, tak pro výrobu, služby a relaxaci.

Rozvoj území na základě realizace ÚPD je postupný a plně odpovídá geografii území a historickému vývoji sídel.

4.3 Lidský potenciál

Území MAS má dostatečný počet obyvatel sdružujících se do profesních či zájmových skupin.

Rozvojový potenciál je především v rozšíření nabídky služeb v oblasti cestovního ruchu, již lze vhodně kombinovat, a tím zkvalitňovat, s nabídkou volnočasových a kulturních či sportovních aktivit, které vytvářejí neziskové organizace a spolky. Široká podpora spolků ze strany obcí je plně na místě.

Rozvojový potenciál je i v místních drobných firmách do 10 zaměstnanců a mezi živnostníky se zaměřením na řemeslnou výrobu. V této oblasti obce mohou MSP podpořit využíváním brownfields či nabídkou nevyužívaných objektů k původním účelům za nulové či zvýhodněné nájemné.

Nesporným rozvojovým potenciálem jsou i největší místní firmy s největším počtem pracovních míst. Zde je na místě úzká komunikace představitelů obcí a vedení firem, aby se včas zabránilo rizikům, která lze eliminovat.

4.4 Rozvojový potenciál

Na území MAS je počet živnostníků, MSP a větších firem odpovídajících nabídce a poptávce v regionu. Podnikatelské aktivity jsou bohužel zatím omežovány především ekonomikou provozu. Poptávka má však tendenci narůstat.

Na vzestupu je poptávka po řemeslných oborech a službách a zemědělských produktech.

Zvýšený odbyt místních zemědělských plodin, produktů a výrobků lze podpořit dohodou místních obchodníků se zajištěním prodejních ploch v obchodech, dohodami o společné distribuci produktů či podporou udržení a obnovení místních trhů.

Současným trendem je kombinace nabídky podnikatelských aktivit, především v oblasti služeb (kadeřník, masáž, doplňky stravy, sportovní zařízení, oblečení....)

4.5 Finanční a další prostředky území

Finanční zdroje území se skládají a kombinují z více zdrojů.

Obce zajišťují chod především veřejných služeb, školství, odpadů, budování či udržování technické infrastruktury, sociální oblasti a oblastí volnočasových aktivit (sport, kultura, spolková činnost). Nakumulované finanční zdroje jsou v obcích různé v návaznosti na plánované hospodaření obcí a realizované investice. Průběžné financování obcí ze státního rozpočtu ČR nemůže zabezpečit požadované krytí akcí dle aktuálních potřeb.

Vzhledem k současným trendům přerozdělování státního rozpočtu a rozpočtu EU je nutností průběžné sledování a využívání dotačních programů ČR a EU v kombinaci s vlastními zdroji a bankovními produkty.

Podnikatelský sektor vytvořený zisk většinou investuje do dalšího rozvoje firmy, a tím zkvalitňuje nabídku pro obyvatele a návštěvníky a případně tvoří nová pracovní místa. V rámci aktivit veřejného a neziskového sektoru podporuje v rámci možností akce formou sponzoringu či darů.

Neziskový sektor buď nevytváří zisk, nebo zisk investuje do rozvoje aktivit. Má však obrovský potenciál vygenerovat činnost ve formě dobrovolnické práce.

V případě vhodného kombinování aktivit (kde to z podstaty věci lze) jde snížit celkové finanční náklady zapojením neziskových organizací jak do plánování, tak do realizace akce. Např. regenerace veřejné zeleně, kde práce dobrovolníků při výsadbě a následné péči může znatelně snížit finanční náklady.

Kombinace finančních zdrojů je pro budoucí období nutností. Nejvhodnější je model:

vlastní prostředky + dotační prostředky + prostředky místních subjektů.

Touto kombinací se jednak rozloží náklady na více subjektů a zdrojů, ale také se do realizace akce zajímá více subjektů, které mají šanci zajistit udržitelnost dle podmínek poskytovatelů dotace. Z uvedeného vyplývá, že je pro všechny sektory nutností maximální znalost nabídky dotačních možností na všech úrovních:

- ✓ Granty měst
- ✓ Granty a dotace Pardubického kraje
- ✓ Podpora nadací a fondů
- ✓ Dotace státního rozpočtu prostřednictvím ministerstev a státních fondů
- ✓ Operační programy EU
- ✓ Fondy země EU

Protože základní financování území prostřednictvím obcí je jasně dané, a tím i omezená možnost realizace projektů, je vhodné s tím skloubit další možný zdroj financí prostřednictvím místní akční skupiny.

Na základě konkrétních definovaných potřeb subjektů v regionu bude vytvořena návrhová část strategie, která bude rozpracována do jednotlivých akčních plánů pro jednotlivé operační programy v období 2014-2020.

4.6 Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - obce mají své ÚPD - lidé mají zájem o výstavbu RD v regionu - neziskové organizace a spolky na území regionu zabývající se volnočasovou aktivitou - příjmy z daní 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvojové plochy v rukou soukromých vlastníků - silná konkurence mezi podnikateli a podniky - technická infrastruktura ve špatném stavu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - možnost výstavby RD - alternativní zákonné náhrady mateřských školek - zlepšení sociálních služeb - podpora turistického ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> - úbytek finančních prostředků - neschválení či nezpracování ÚPD

4.7 Návrh dílčích opatření

- Územní plán, v navazujícím spojení s architektonickou koncepcí, má veliký potenciál maximálního zhodnocení území.
- Vzdělávání zastupitelů s ohledem na „porozumění“ možnosti využívání a používání ÚPD, a především ÚSES, který definuje biokoridory, zeleň.
- Podpora výstavby rodinných domů
- Podpora místních podnikatelů
- Podpora volnočasových aktivit
- Zajistit zlepšení technické infrastruktury
- Podporovat vznik alternativních zákonných náhrad mateřských školek
- Udržování popř. zlepšování vybavenosti obcí
- Zlepšování sociálních služeb
- Zvýšení počtu zařízení a služeb podporující turistický ruch

5. Swot analýza celková

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Kompaktní funkční území z hlediska koordinace - Území s historickými vazbami na místní řemesla - Pestrá a relativně zachovalá krajina s množstvím chráněných území - Četnost historických památek - Množství terénů pro cykloturisty - Nízká cena pracovní síly - Aktivní přístup místní samosprávy a dalších subjektů v regionu k získávání finančních prostředků a investic - Aktivní spolková činnost v území 	<ul style="list-style-type: none"> - Omezený rozvojový potenciál z hlediska velikosti území - Nízká úroveň služeb pro návštěvníky - Nevyužitý potenciál pro tvorbu volnočasových aktivit - Relativně vyšší nezaměstnanost - Neochota stěhovat se za prací - Průměrně nižší příjmy obyvatel – nízká ekonomická podpora místních služeb - Stav občanské vybavenosti - Nedostatečná dopravní obslužnost - Nedostatečná propagace území ve vzdálených oblastech, či v rámci České republiky - Nedostatečná mezisektorová komunikace v území
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> - Rozvojový potenciál v oblasti cestovního ruchu (spolupráce v rámci TO Chrudimsko-Hlinecko) - Rozvoj rekreace a cestovního ruchu se zaměřením na nízko a středně příjmové návštěvníky ČR i ze zahraničí - Dobré možnosti venkovské agroturistiky (ekoturistiky, agroturistiky) - Kvalitní zajištění a výměna informací v území (prostřednictvím členů v MAS) - Kvalitní zajištění a výměna informací s okolními regiony (prostřednictvím NS MAS ČR, CSpV, aj.) - Rozvoj malého a středního podnikání vstupem nových investorů do regionu - Koordinace postupu při řešení společných problémů - Vytvoření trasy pro pojízdnou prodejnu, dostupnost pro obce bez této služby 	<ul style="list-style-type: none"> - Sílicí pozice a rozvoj konkurenčních regionů - Slabé napojení na širší regionální a nadregionální úroveň ve všech rozvojových aktivitách - Značná napjatost rozpočtů členských obcí a z toho plynoucí výrazná omezenost vlastních finančních prostředků na vlastní rozvoj, vč. spolufinancování - Neúnosná finanční náročnost udržení standardních životních podmínek v malých sídlech - Potencionální ohrožení odchodu kvalifikovaných a ekonomiky silnějších lidí z regionu - Odliv mladých obyvatel za prací a bydlením do měst

Použité zdroje

- [1] MMR ČR. *Manuál tvorby Strategie komunitě vedeného místního rozvoje pro programové období 2014-2020*, verze 16. 4. 2014.
- [2] Výsledky jednání pracovních tematických skupin, 2013-2014.
- [3] ČSÚ [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/>>
- [4] *Rozpočet obce* [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.rozpocetobce.cz/>>
- [5] *Český hydrometeorologický ústav* [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.chmi.cz/>>
- [6] *Státní zdravotní ústav* [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.szu.cz/tema/zivotni-prostredi/monitoring-pitne-vody>>

[7] *Atlas využívající obnovitelné zdroje energie* [online]. Dostupné z WWW: <http://calla.ecn.cz/atlas/detail.php?id=901>

6. Strategická část SCLLD MAS SKCH

6.1 Východiska pro strategickou část:

MAS SKCH si při svém vzniku dala za úkol pomáhat vytvořit takové podmínky, které v následujících letech umožní výrazný rozvoj regionu a pomohou jej aktivním subjektům (podnikatelé, obce, neziskové organizace atd.) zajistit nezávisle na veřejných prostředcích a dotacích.

Strategie vychází z předpokladu, že spojením aktivní činnosti místní MAS SKCH, kvalitní znalostí potřeb území, využitím potenciálu obyvatel regionu a ve spolupráci se státními institucemi lze zajistit podmínky pro trvale udržitelný rozvoj celého území MAS SKCH.

Cíle odpovídají dlouhodobým potřebám regionu a dosavadnímu úsilí všech zúčastněných, neboť na prvním místě zůstává uspokojení základních potřeb obyvatel, dostatek práce v místě bydliště, občanská vybavenost a dostatečná technická infrastruktura, kvalitní bydlení, dostatek kulturních, sportovních a zájmových možností realizace, avšak způsoby jejich dosažení jdou ruku v ruce s dobou a novými příležitostmi.

Zaměření strategie vychází ze zjištěných potřeb regionu formou zpracování analytické části, terénního šetření, individuálních konzultací se členy MAS a ze společných setkání zástupců jednotlivých sektorů. Poznatků získané SWOT analýzou vyhodnocují stav území z hlediska kvantitativního i kvalitativního. Závěry, které vyplynuly z komunikace se zástupci samospráv členských obcí a z výsledků setkání se členy MAS SKCH z ostatních sektorů tvoří osnovu strategie, která je v souladu se strategickými dokumenty na krajské i národní úrovni.

6.2 Vize, mise, principy spolupráce MAS SKCH

Smyslem zpracování SPL je připravit strategické dokumenty nezbytné pro získání prostředků na investice do širší venkovské ekonomiky a venkovských společenství v nejširším slova smyslu. Tyto investice jsou klíčové pro celkovou stabilizaci a zvýšení přitažlivosti venkovského území MAS v duchu Vize MAS.

VIZE: ÚZEMÍ MAS SKUTEČSKO, KOŠUMBERSKO A CHRASTECKO JE PŘÍJEMNÉ MÍSTO PRO ŽIVOT NA ZÁKLADĚ VHODNÉ KOMBINACE CITLIVÉHO VYUŽÍVÁNÍ HISTORICKÉHO ODKAZU, ROZVOJE NABÍDKY AKTIVIT OKOLNÍ ZACHOVALÉ KRAJINY A PRACOVITOSTI MÍSTNÍCH LIDÍ.

Nedílnou součástí tvorby strategie je hledání efektivních způsobů komunikace jak mezi členy MAS SKCH, tak mezi MAS SKCH a občany daného území, aby byla skutečně naplňována ústřední myšlenka SCLLD, metody LEADER, tj. smysluplná a oboustranná komunikace při hledání potřeb a stanovování priorit daného regionu. Vize bude naplněna tehdy, až minimálně většina obyvatel území MAS SKCH porozumí významu MAS pro svůj kvalitnější život a rozhodne se na základě dostatečných a nezkrácených informací zapojit do spolupráce, protože bude vědět proč.

MISE objasňuje, proč je strategie zpracována a k čemu směřuje v nejbližších 7 letech. Cíle vymezují, čeho je třeba prokazatelně dosáhnout v tomto období, aby byla nastavena měřitelná změna situace v regionu. Opatření jsou systémem konkrétních kroků, které respektují reálný zájem regionu, uspokojují stanovené priority.

Zviditelnění regionu rozvojem služeb, propojením moderních vědeckých postupů a podporou podnikatelských příležitostí i neziskových organizací s cílem vytvořit stabilní zázemí pro kulturní a duchovní rozkvět území MAS SKCH.

MAS SKCH je teprve v počátcích svého působení, a především hledá svůj potenciál a přínos pro rozvoj dotčeného území, které se potýká s výraznými projevy dopadu socio-ekonomických problémů české společnosti (vysoká nezaměstnanost, podprůměrný rozvoj soukromého sektoru, minimální míra informovanosti a spolupráce mezi jednotlivými subjekty uvnitř regionu). Je typickým příkladem MAS v původním slova smyslu, neboť na tomto území teprve dochází k mapování jeho potenciálu, a protože si členové MAS SKCH uvědomují velmi nízkou formu spolupráce, vzájemné informovanosti a provázanosti aktivit zde probíhajících, vnímají vznik této MAS jako nástroj, jak tyto aktivity koordinovat a efektivně realizovat.

Vize a Mise MAS zaměřují pozornost nejen na základní životní potřeby obyvatel ve smyslu kvalitního bydlení, stabilní práce a zachovalého životního prostředí, ale především chtějí ve své realizaci přispět ke skutečné radosti ze života jak místních obyvatel, tak návštěvníků regionu.

Členové MAS SKCH se rozhodli respektovat tyto nezbytné principy vzájemné komunikace:

Spolupráce na základě:

- ✓ **informovanosti** (nastavit propracovaný systém jak mezi MAS a obyvateli, mezi členy MAS, tak ve vztahu k okolním MAS), zajistit cílený a pravidelný rozvoj komunikace, upřednostňovat osobní kontakt
- ✓ **otevřenosti** (podporovat zájem o vstup, poskytovat poradenství úspěšných začínajícím, zvyšovat zájem o nové technologie při předávání informací atd.)
- ✓ **vzájemné podpory, pomoci a partnerství** (dodržovat rovnost práv, demokratický přístup, pěstovat toleranci, empatii, vzájemný respekt)
- ✓ **transparentnosti** (jak uvnitř, tak vně MAS)
- ✓ realizace na **principu názorové shody**

tak, aby bylo zachováno a rozmnožováno kulturní a přírodní bohatství, zajištěn trvale udržitelný rozvoj, rozvíjen etický a sociální aspekt života, umožněna radost ze života všem obyvatelům, vše s ohledem na odpovědnost vůči budoucím generacím.

Touto cestou chce MAS SKCH dosáhnout také globálního cíle:

Konkrétními příklady činností (např. získáním finančních prostředků, poradenstvím jednotlivcům, zjednodušením činnosti místních samospráv- vzory smluv, právní novinky, nápady-příklady dobré praxe, diskuse...) **přesvědčit obyvatele území MAS SKCH o smyslu a významu této formy spolupráce při řešení problémů regionu. Posílit potřebu obyvatel zajímat se o svůj region a účastnit se místního dění.**

6.3 Stanovení priorit – strategických (klíčových) oblastí

Při definování strategických (klíčových) oblastí rozvoje území bylo přihlíženo k nejen k návaznosti na existující rozvojové strategie v regionu, ale především členy zajímaly aspekty- co je reálně řešitelné, co se zlepší a čím se území odliší od aktuální situace, neboť bez konkrétních výsledků nebude nezbytnost MAS SKCH jednoznačně prokazatelná.

Jako nejdůležitější se pro naplňování vize regionu jeví tyto klíčové (strategické) oblasti rozvoje území:

1. Chráníme svůj životní prostor

Environmentální oblast - Kvalitní ŽP, ochrana přírodních hodnot, ekologický přístup, biodiverzita

2. Podnikáme pro budoucnost

Rozvoj ekonomiky, podnikání, cestovního ruchu (malé, střední podniky, rozvoj zemědělství, investice)

3. Žijeme spokojeně, zdravě, osobnostně rosteme

Sociální oblast a boj s chudobou, vzdělávání, kultura, sport, zdraví, volnočasové aktivity

4. Nasloucháme si a domluvíme se.

Řízení, úřad a organizace veřejné správy a samosprávy, informační systémy, všestranná komunikace s občany, institucemi, odbornou veřejností.

Při definování strategických (klíčových) oblastí rozvoje území bylo přihlíženo k nejen k návaznosti na existující rozvojové strategie v regionu, ale především členy zajímaly aspekty - co je reálně řešitelné, co se zlepší a čím se území odliší od aktuální situace, neboť bez konkrétních výsledků nebude nezbytnost MAS SKCH jednoznačně prokazatelná.

Jako nejdůležitější se pro naplňování vize regionu jeví tyto klíčové (strategické) oblasti rozvoje území:

Logika strategie vychází z následující úvahy: V duchu Maslowovy pyramidy potřeb je třeba dořešit materiálně-technické zázemí - uspokojit základní potřeby obyvatel: infrastruktura, bydlení, doprava, bezpečnost. Tuto oblast řeší především ÚPD obcí a strategické dokumenty větších celků (kraj, ČR) - viz návaznost na jiné strategické dokumenty, není pro strategii SCLLD prioritní.

Mají-li obyvatelé kde bydlet a pracovat, zajímají se, kde bydlí, co dýchají, co pijí, jak nakládat s odpady, tj. oblast **Chráníme životní prostor**. Uvedená oblast byla vybrána na 1. místo. V souvislosti s ochranou životního prostředí se začínají hledat způsoby, jak pracovat a bydlet ještě příjemněji, zajímají se o nové druhy podnikání, rozvoj služeb, další prostředky na zvýšení kvality bydlení, tj. oblast **Podnikání pro budoucnost** - 2. místo. Přitom si lidé uvědomují, že potřebují dostatek kvalitních informací, zvyšovat svoji odbornost, přizpůsobovat se požadavkům trhu práce, profesionalizovat svoji pracovní sílu atd. a dbát na sociální začleňování a rostoucí úroveň všeho obyvatelstva v regionu, aby tím se bránili chudobě, životní nejistotě, naučí se porozumět svým možnostem - oblast **Žijeme spokojeně, zdravě, osobnostně rosteme** - 3. místo

Dosavadní zkušenosti ukázaly, že spoluprací lze dosáhnout stanovených potřeb a cílů rychleji, efektivněji. Proto poslední oblast **Nasloucháme si a domluvíme se** jeví jako průřezová, neboť ovlivňuje všechny tři předchozí oblasti, napomáhá k jejich lepší realizaci a do budoucna bude všechny tyto aktivity zastřešovat a koordinovat. To je hlavní smysl existence MAS, významná inovace pro tento region, která zároveň naplňuje integrační charakter strategie. Jedině touto spoluprací lze dosáhnout zviditelnění regionu, jak je stanoveno v Misi. Členové MAS SKCH se shodli, že tento trend naplňování stanovených strategických oblastí bude neustále pokračovat, avšak vždy na vyšší úrovni, dle nových, kvalitativně vyšších potřeb.

Jako nejvíce ohrožená skupina obyvatel se jeví střední generace - rodiny s dětmi - a dále mladé skupiny obyvatel ze sociálně slabých a etnických vrstev obyvatelstva, a to hlavně v souvislosti s nedostatečnou nabídkou pracovních míst. Odcházení za prací mimo region pak způsobuje vylidňování a přináší s sebou problémy i z hlediska další soudržnosti regionu.

Protože se jedná o venkovský prostor - MAS SKCH vidí řešení v hlubší provázanosti mezi zemědělskou činností, rozvojem služeb, ochranou životního prostředí a zároveň v zapojení všech věkových kategorií do těchto oblastí.

Uvedenou myšlenku naplňuje především realizace sociálního zemědělství. Jedná se o naprosto nový přístup k uvedené problematice, který nabízí komplexní řešení, realizovatelné pouze za předpokladu vzájemné spolupráce (integrační a inovativní prvky). Další možnosti, která je v Čechách stále na počátku využití, jsou sociální podniky, které nejenže řeší vysokou nezaměstnanost, ale významně přispívají k pěstování týmové spolupráce, vedou ke komunitní zodpovědnosti.

Realizaci je pak třeba uskutečňovat prostřednictvím všech klíčových oblastí současně.

Specifické cíle jsou podrobněji charakterizovány formou opatření. Opatření představují zásadní aktuální úkoly vedoucí k naplnění specifických cílů, ve svém souhrnu ukazují přístup MAS SKCH k řešení jednotlivých problémových oblastí.

Na základě zjištěného rozvojového potenciálu MAS SKCH a v souladu se zjištěnými slabými stránkami, popř. hrozbami z celkové SWOT analýzy byly komunitním projednáváním stanoveny tyto strategické oblasti, specifické cíle a opatření:

6.4 Strategické cíle, specifické cíle a opatření

1. CHRÁNÍME SVŮJ ŽIVOTNÍ PROSTOR

Problémové oblasti, které byly definovány:

Znečišťování odpady všech typů (černé skládky atd.)

Vliv zemědělství, lesnictví na krajinu (eroze, zadržování vody)

Malé využití obnovitelných zdrojů (např. využití bioodpadu).

Nedostatečný sběr a třídění odpadu, vysoké finanční náklady na likvidaci odpadů

Nedostatečná kvalita čištění vod, nízké využití biomasy

Preference osobních zájmů, potřeba poradenské činnosti v oblasti zemědělství s cílem zvýšit jeho konkurenceschopnost a životaschopnost

Strategický cíl:

Podpora aktivit vedoucích k dosažení změny myšlení v environmentální oblasti, ochrana a zlepšování stavu životního prostředí v souladu s principy udržitelného rozvoje

SC1.1 Snížit ekologickou zátěž území

Opatření:

1. Upřednostnění integrovaného přístupu k nakládání s odpady, využívání moderních a ekonomicky efektivních metod k likvidaci odpadu na území
2. Podpora zlepšování podmínek pro třídění odpadů

3. Podpora likvidace starých ekologických zátěží území a rekultivace skládek, rekultivace po těžbě surovin z území
4. Podpora odborného poradenství/odborné semináře, e-studium, spolupráce škol x zemědělských podniků, rekvalifikace, předávání informací, podpora dobrovolnických projektů,

SC1.2 Posílit prevenci proti ekologickým katastrofám

Opatření:

1. Realizace protipovodňových a protieročních opatření - (např. poldry, zabránění určitých lokalit pro přirozený rozliv...)
2. Modernizace vodohospodářské infrastruktury včetně výstavby či rekonstrukce ČOV, vodovody, kanalizace),
3. Podpora řešení zamezujících přílivu vody z kopců (osetí travou, příkopy, výsadba), zadržení vody v krajině

SC1.3 Efektivní využívání zemědělské půdy

Opatření

1. Podpora rekultivace a revitalizace, výsadby porostu zvyšující odolnost lesů, budování lesních cest
2. Podpora zvyšování informovanosti o efektivních způsobech ochrany přírodních hodnot
3. Podpora pěstování vhodných plodin v území, přírodního hnojení, tvorby remízku

SC1.4 Zvýšit kvalitu života obyvatel především z environmentálního hlediska, zabezpečit udržitelné využívání zdrojů v regionech

Opatření:

1. Podpora celoživotního vzdělávání a odborné přípravy v odvětví zemědělství, potravinářství a lesnictví
2. Podpora budování biokoridorů před RD, napojení na sítě technické infrastruktury, zajištění naučného charakteru infosteček, praktické ekologické výchovy, rekultivace zeleně
3. Podpora technologií snižujících kontaminaci, vstupy, energetické náročnost a imisní vlivy, podpora obnovitelných zdrojů energie
4. Systematické zvyšování ekologického povědomí obyvatel, účelná osvěta

SC1.5 Rozvoj mimoprodukční funkce zemědělství

Opatření:

1. Podpora výsadby původních dřevin, způsobů zpracování ovoce atd.
2. Podpora diverzifikace zemědělských činností s ohledem na potřeby regionu v dalších oblastech života
3. Podpora spolupráce zemědělců a neziskových organizací např. při zimní údržbě komunikací, letní údržbě zelených ploch, kompostárny, výstavba ubytovacích kapacit, pobyty na statku, péče o zvířata - agroturistika, ekolog. jatka, sýrárny, prodej ze dvora
4. Podpora myslivosti pro udržení a rozvoj přirozených a původních druhů zvířat v regionu

Z výše uvedeného plyne, že většina SC a Opatření navazuje na priority OPŽP - především ke zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní, odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika, ochrana a péče o přírodu a krajinu s cílem podporovat inteligentní a udržitelný růst a napomáhat ekonomické, sociální a územní kohezi.

2. PODNIKÁME PRO BUDOUCNOST

Problémové oblasti, které byly definovány:

Nízká dostupnost regionu (silnice, železnice atd. - návaznost na rychlostní komunikaci R 35)

Chybí analýza priorit podnikatelských směrů, (analýza služeb, potřebných míst atd.)

Nedostatečné služby související s rozvojem cestovního ruchu (R35, obchvat, parkovací kapacity, ubytování, gastronomie, kvalifikovanost pracovní síly, systematičnost a ucelenost turistických cest

Strategický cíl:

Nastavit příznivé podmínky pro tvorbu nových pracovních míst a zajistit ekonomicky udržitelný rozvoj území

SC 2.1 Rozvoj služeb oživujících cestovní ruch a zvyšování jejich kvality

Opatření:

1. Podpora propagace, rozvoje ubytovacích služeb, vzniku a rozšiřování nových druhů občerstvení
2. Zpracování plánu pohodlného cestování turisty
3. Podpora budování a rekonstrukce kulturních center, rozšiřování služeb informačních kanceláří
4. Podpora tvorby turistických balíčků a zapojení do Českého systému kvality služeb Zvýšení propagace regionu rozšiřováním služeb pro specifické zákazníky a doprovodných služeb, zážitková gastronomie atd.
5. Podpora venkovské rekreace, budování veřejných tábořišť,
6. Podpora vytváření míst pro aktivní odpočinek - (např. koupaliště, wellnes centra...)
7. Podpora jednotné dopravy v regionu a tvorby centrálních parkovacích míst a míst výchozích pro trávení času v regionu
8. Analýza regionu ohledně podnikatelských záměrů a stanovení potřebných priorit
9. Podpora podnikatelů ve službách (propagace, veřejné zakázky, servis v informacích o projektech
10. Podpora služeb v oblasti rehabilitace a rekondičních pobytů a služeb

SC 2.2 Stimulovat rozvoj území k poskytování služeb především v oblasti turistiky a cestovního ruchu

Opatření:

1. Podpora rozmanité nabídky tradičních produktů (od přípravy po prodej) včetně prodeje ze dvora, farmářských trhů a jarmarků, podpora drobných živnostníků, řemeslníků a podnikání v cestovním ruchu, zajištění bezpečnosti regionu
2. Podpora budování a zkvalitňování cyklostezek a cyklotras mezi významnými sídly, zlepšení jejich bezpečnosti

3. Podpora oprav a revitalizace památek pro rozšíření nabídky cestovního ruchu

SC2.3 **Udržet a zkvalitnit, popř. rozšířit infrastrukturu podněcující rozvoj regionu**

Opatření:

1. Podpora nové výstavby v obcích cestou občanské vybavenosti, tj. zkvalitňování dopravní obslužnosti, rekonstrukce budov, osvětlení, kanalizace, místní komunikace, chodníky, rozhlas... ,
2. Podpora výstavby a úprav, které povedou ke zkvalitnění života obyvatel-nové pozemky pro výstavbu RD, vhodné materiály na komunikace pro snížení vyzařovaného tepla, dostatečné zavlažování a výsadba stromů, vhodná svítidla pro přiměřené osvětlení a nerušení prostoru, ochrana životního prostoru před narůstající dopravou.
3. Podpora zajištění bezpečnosti života obyvatel

SC2.4 **Zajistit dopravní dostupnost práce, služeb a vzdělání a přitom snižovat zátěže plynoucí z individuální automobilové dopravy**

Opatření:

1. Podpora budování a návaznosti cyklotras a cyklostezek a naučných stezek mezi významnými sídly, zkvalitnění jejich bezpečnosti
2. Podpora zajišťování potřeb specifických skupin obyvatel v dopravě, šetrným způsobem k ŽP

SC2.5 **Podpora činnosti místních podnikatelů-sociálních a integračních sociálních podniků**

Opatření:

1. Analýza regionu ohledně podnikatelských možností v oblasti sociálního podnikání a sociálního zemědělství
2. Podporou a propagací sociálního zemědělství zvýšit konkurenceschopnost regionu
3. Podpora modernizace zemědělských podniků, diverzifikace zemědělské činnosti na rozvoj agroturistiky, zlepšování podmínek chovu zvířat
4. Podpora investic do lesů a začínajících mladých zemědělců
5. Podpora propojování výrobních programů s firemní praxí
6. Podpora podnikatelů a institucí zaměstnávající sociálně vyloučené skupiny obyvatel

SC2.6 **Zavádění nových technologií v území, rozvoj nového průmyslu založeného na biotechnologiích v souladu s ostatními aktivitami území**

Opatření:

1. Podpora zavádění nových technologií a rozvoje průmyslu založeného na biotechnologiích, podpora výzkumných pracovišť a malých firem v oboru IT
2. Podpora rozšiřování nabídky v oboru zdravotnictví a lázeňské péče

Uvedená oblast hledá řešení jak v oblasti zlepšování infrastruktury v návaznosti na požadavky IROP IP7c,SC1 a na 2 1.SC1 ŽP s cílem snížit i ekologickou zátěž území, tak v podpoře rozvoje podnikání v oblasti služeb a oblasti sociálního podnikání, které jedinečným způsobem otevírá řešení dlouhodobé nezaměstnanosti v regionu, včetně řešení otázek sociální inkluze dalších sociálně vyloučených skupin obyvatelstva (IROP,PO2,SC2.1). Podporuje přechod od institucionálních ke komunitním službám a zároveň se snaží přispět ke zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro všechny obyvatele regionů.

3. ŽIJEME SPOKOJENĚ, ZDRAVĚ, OSOBNOSTNĚ ROSTEME

Problémové oblasti, které byly definovány:

Nezájem o kulturu, sport - vzhledem k finanční náročnosti (vstupné atd.)
Nezájem o další vzdělávání v oboru, v životním stylu, duchovním rozvoji
Nerovnoměrnost a malá transparentnost dělby podpory spolkům, zájmovým sdružením
Nezájem o práci s dospívajícími (15-20 let, zapojení rodičů)

Strategický cíl:

Zajistit dostatečné a rozmanité podmínky pro zkvalitňování lidského potenciálu

SC3.1 Rozvoj a propagace kulturního a sportovního dění, uchování tradic, upevňování regionální identity a sounáležitosti

Opatření:

1. Koordinace nabídky kulturních a sportovních akcí v rámci celé MAS a jejich plánovitého financování
2. Tvorba kalendáře akcí MAS (souhrnně za všechny obce, za spolupráce dalších organizací)
3. Podpora budování zázemí pro aktivní trávení volného času, komunitní činnost a rodičovská centra – např. multifunkčních hřišť a komunitních center, golfových hřišť, přírodních koupališť
4. Podpora aktivit vedoucích k využití nízkoprahových center a zohledňujících zapojení i osob soc. vyloučených např. formou pracovních míst
5. Podpora programů vzdělávacího a poradenského charakteru, aktivizačních, asistenčních a motivačních programů pro osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené, včetně programů sociálně patologických jevů a prevence kriminality
6. Podpora vzniku profesionálních a originálních projektů vysoké umělecké hodnoty, podporujících občanskou soudržnost a zvyšujících pochopení kulturní různorodosti

SC3.2 Stabilizace a profesionalizace spolkové činnosti

Opatření:

1. Podpora vzniku transparentního systému příspěvků
2. Podpora využití škol i obecních budov pro činnosti spolků a zvyšování profesionalizace vedoucích, lektorů, atd.

SC3.3 Zvyšování úrovně a rozvoj vzdělávání a dalšího vzdělávání v rámci zlepšení konkurenceschopnosti místní pracovní síly

Opatření:

1. Podpora rozvoje nabídky rekvalifikací a zajištění podmínek k získávání dílčích kvalifikací dle potřeb trhu práce včetně odborné a sociální osvěty
2. Rozvíjení nabídky odborného vzdělávání, odborné přípravy pro získání dovedností i v rámci celoživotního učení včetně budování infrastruktury
3. Podpora sociálního začleňování znevýhodněných skupin obyvatelstva především v sociálním zemědělství
4. Podpora práce se sociálně slabými a etnickými menšinami, především dětmi
Podpora nových trendů do základního školství a zefektivnění systému předškolního a základního školství
5. Podpora zapojení NNO do výchovy a vzdělávání

SC3.4 Umožnit realizaci inovativních způsobů poskytování veřejných i neveřejných služeb

Opatření:

1. Podpora vzniku školek aj. zákonných alternativ, pečovatelských center atd. jako zdroje pracovních míst
2. Podpora rozšiřování kapacit předškolních zařízení, úpravy budov a učeben, vybavení nábytkem s cílem vytvořit zázemí pro předškolní péči a celoživotní vzdělávání.

SC3.5 **Posilování rozvoje terénních služeb s cílem vytvořit nová pracovní místa**

Opatření:

1. Podpora vytváření infrastruktury terénních služeb ve spolupráci s neziskovými organizacemi a komunitními centry
2. Podpora zapojení problémových skupin do komunitní a dobrovolnické činnosti, do pracovního procesu a do fungování obcí a měst

3. NASLOUCHÁME SI A DOMLUVÍME SE

Tato strategická oblast je chápána jako průřezová - je nezbytnou součástí všech ostatních a tvoří oporu činnosti MAS

Problémové oblasti, které byly definovány:

Nízká informovanost mezi členy MAS SKCH a centrálou MAS (projekty, finance...)

MAS by měla fungovat jako informační centrála i centrum propagace, IC, k tomu budou sloužit webové stránky MAS)

Chybí společné strategické plánování obcí – zvýšit informovanost a vzájemnou komunikaci

Strategický cíl:

Zkvalitnit vzájemnou komunikaci a zvýšit informovanost na území MAS SKCH

SC4.1 **Identifikovat problémy regionu a ověřit nastavení pravidel a způsobu komunikace v rámci MAS SKCH**

Opatření:

1. Podpora aktivit vedoucích k aktivizaci občanů,
2. Podpora budování partnerství- zajištění realizace strategie, tj., implementace, monitoring atd., stabilizace a koordinace lidského kapitálu

SC4.2 **Vytvořit systém propagace aktivit na území MAS, zvýšit informovanost o činnosti MAS SKCH a zlepšit jejich dostupnost všem obyvatelům**

Opatření:

1. Návrh a realizace moderního webu MAS, který bude přístupný občanům a zároveň poskytne služby členům MAS-projektové informace atd., internetový zpravodaj, informace pro rozvoj obcí

SC4.3 **Posilování sociální soudržnosti regionu**

Opatření:

1. Podpora budování kapacit, odborné přípravě a vytváření sítí za účelem vypracování a provádění SCLLD
2. Realizace informačních a vzdělávacích aktivit v oblasti rozvoje zaměstnanosti a podnikatelských aktivit
3. Podpora výměny zkušeností mezi členy MAS formou seminářů, workshopů, kulatých stolů, podpora spolupráce s ostatními (i zahraničními) MAS
4. Podpora pravidelných analýz regionu MAS SKCH-potřeby, trendy, zpětná vazba

5. Podpora strategického plánování a řízení obcí/on-line vzdělávání zastupitelů i odborníků k aktuálním otázkám
6. Podpora dořešení zasíťování území IT /vysokorychlostní internet, moderní technologie

6.5 Provázanost s horizontálními tématy EU

Při přípravě koncepce strategie rozvoje území byl kladen důraz na jasně definovanou provázanost s horizontálními tématy EU tak, že ve všech navržených cílech a opatřeních jsou respektovány myšlenky udržitelného rozvoje a rovných příležitostí, zákazu diskriminace, rovnosti mezi muži a ženami.

6.6 Návaznost na jiné strategické dokumenty:

Program rozvoje Pardubického kraje
Komunitní rozvojová strategie města Chrast 2011-2030
Plán rozvoje rodinné politiky města Chrast 2013-2020
Údržba a renovace a využití sokolovny Chrast
Strategický plán rozvoje Mikroregionu Chrudimsko
Projektový záměr do strategie rozvoje území na období 2014-2020-Tanec místo počítače (náklady 1,5 mil. Kč), Tanec pro každého, tanec v každém věku-2,4 mil. Kč, Sport, pohyb i kultura 3 mil. Kč
Územní plán obce Horka
Územní plán Přestavky – nově žádají
Územní plán města Hrochův Týnec
KPÚ v k.ú. Blížňovice
Plán strategie města Skuteč
Územní plán obce Chroustovice
Územní plán Obce Jenišovice
Územní plán obce Lozice – nově žádají
Studie protipovodňových opatření -Jenišovice
Urbanistická studie, Územní plán Leštinka, Program obnovy vesnice
Územní plán Města Luže a místních částí
Architektonická koncepce města Luže

ÚP z roku 2002, momentálně návrh nového ÚP Prosetín
ÚPO Předhradí, schválen v roce 2006
Rosice - z roku 1998, nová ve studii zadání ÚP
Střemošice- ÚP nabyl účinnosti dne 30. 12. 2008

SAPS (+ TOP UP a Národní doplňkové), PGRLF
Koncepce památkové péče v ČR 2011-2016
Národní koncepce podpory rodin s dětmi (2008)
Státní energetická koncepce ČR 2010-2030
Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014 - 2020
Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže 2007 - 2013
Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008-2015
Národní program rozvoje vzdělávání v ČR - Bílá kniha (2001)
Koncepce požární prevence ČR 2012 - 2016
Zdraví 21 - Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR
Národní strategický plán rozvoje venkova 2007 - 2013
Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodních blízkých opatření (2010)
Státní politika životního prostředí ČR 2012 - 2020
Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008-2015
Národní strategický plán rozvoje venkova 2007 - 2013

Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

6.7 Integrační a inovativní prvky

Integrační prvky

Integrační prvky tvoří v podstatě páteř činnosti MAS SKCH, neboť jejím hlavním úkolem je nastolení trvalé spolupráce v co nejširším měřítku jak mezi členy MAS, kdy se zástupci jednotlivých sektorů teprve učí spolupracovat, tedy znát své potřeby, koordinovat podobné aktivity, plánovat společné cíle a vize, tak Mezi MAS SKCH a veřejností, kdy si MAS SKCH teprve buduje svoji pozici spolehlivého partnera a pomocníka v dosahování cílů nezbytných pro udržitelný rozvoj regionu a potřebných pro spokojenou budoucnost všech obyvatel. Mimo tuto tendenci MS samozřejmě spolupracuje s Mikroregionem Chrudimsko a Mikroregionem Skutečsko-Ležáky a se Svazkem obcí Košumberska.

O významné spolupráci s okolními MAS zatím mluvit nelze, přestože o jisté poradenské spolupráci lze hovořit v souvislosti s MAS Svitavsko, avšak funguje spíše na rovině osobních přátelských vztahů.

Za výrazný projev integrace je třeba považovat společnou snahu všech členů vytvořit jednotný regionální portál-viz strategický cíl 4, SC 4.2.

Inovativní prvky

Jak vyplývá z výše uvedeného integrační charakter strategie lze zároveň považovat za významnou inovaci, neboť o koordinované spolupráci mezi podnikateli, neziskovými organizacemi a veřejným sektorem doposud nelze mluvit. MAS je v rozvoji regionu novým prvkem a způsoby předávání informací díky MAS je tím pádem také nový. Za inovativní je třeba označit i koordinovaný způsob společné prezentace území-na základě průběžné spolupráce členů, ale nejvýraznější inovací je shoda na prioritě v podobě rozvoje sociálního zemědělství jako jedinečného a výlučného rysu této MAS

Měřitelné indikátory přiřazené ke stanoveným cílům

(bude dokončeno v rámci IAPRÚ)

Finanční plán a časový harmonogram

Přílohy: Bude doplněno do finální verze

Dotazník občanům, zápisy ke strategii